

B / 155 / 2020.

**BUDAPESTI GAZDASÁGI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
TERÉZVÁROSI TECHNIKUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA**

**2020. SZEPTEMBER 1-TŐL
HATÁLYBA LÉPŐ**

Szakmai Program

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS	7
1.1	<i>A Szakmai Program hatályossága.....</i>	7
1.2	<i>A Szakmai Program felülvizsgálata</i>	7
1.3	<i>Iskolánk profilja</i>	8
1.4	<i>A Szakképzés feladata és értékei</i>	8
1.5	<i>A Köznevelés feladata és értékei</i>	9
1.6	<i>Intézményünk arculata</i>	10
1.7	<i>Képzési szerkezetünk</i>	11
1.8	<i>Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásaink</i>	12
1.9	<i>Hagyományaink.....</i>	13
1.10	<i>Az iskola tanulói közössége</i>	14
2	NEVELÉSI PROGRAM	15
2.1	<i>A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei</i>	15
2.2	<i>Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai értékeinek meghatározása</i>	16
2.3	<i>Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai céljai</i>	17
2.4	<i>Célok (Minőségirányítási Program szerint).....</i>	18
2.5	<i>Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai feladatai.....</i>	19
2.6	<i>Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai eszközei.....</i>	21
2.7	<i>Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai eljárásai.....</i>	22
2.7.1	Mentesítés.....	22
2.7.2	A korábbi tanulmányok beszámítása.....	23
2.7.3	Feljesztési tevékenységek	24
2.8	<i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....</i>	24
2.8.1	<i>Az intézmény pedagógiai feladatai a személyiségfejlesztésben</i>	24
2.8.2	<i>A személyiségfejlesztés céljai</i>	25
2.8.3	<i>A személyiségfejlesztés kritériumai.....</i>	25
2.8.4	<i>A személyiségfejlesztő oktatás indokolása</i>	25
2.8.5	<i>A személyiségfejlesztés konkrét pedagógiai feladatai</i>	26
2.9	<i>Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....</i>	27
2.10	<i>Iskolánk közösségfejlesztéssel és a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatai</i>	28
2.10.1	Kiemelt feladatok	28
2.10.2	Közösségfejlesztés eszközei.....	28
2.11	<i>Az oktatók helyi intézményi feladatai</i>	30
2.11.1	<i>Az oktatókkal szembeni követelmények.....</i>	30
2.11.2	<i>Az oktatók helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában</i>	31
2.11.3	<i>Az oktató</i>	31
2.11.4	<i>A testnevelő feladata ezen kívül.....</i>	32
2.11.5	<i>Munkaközösség-vezető a fentiekén kívül</i>	32
2.11.6	<i>Az oktatói önértékelésének területei</i>	33
2.11.7	<i>A vezető önértékelése.....</i>	34
2.11.8	<i>Az intézmény önértékelése.....</i>	34
2.12	<i>Az osztályfőnöki munka tartalma</i>	36
2.12.1	<i>Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői</i>	36
2.12.2	<i>Az osztályfőnök feladatai.....</i>	37

2.13	<i>A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje</i>	38
2.14	<i>A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje</i>	39
2.15	<i>A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásnak formái</i>	41
2.15.1	Az iskola szereplői	41
2.15.2	Tanulói fórumok az iskolában	41
2.15.3	Szülői képviselői fórumok az iskolában	42
2.15.4	Intézményi partnerekkel való kapcsolattartás	42
2.16	<i>A tanulmányok alatti vizsgák szabályai</i>	43
2.16.1	A tanulmányok alatti vizsgák rendje	43
2.16.2	A tanulmányok alatti vizsgák célja	43
2.16.3	A vizsgák rendje a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján	44
2.16.4	Helyi adaptálás	49
2.16.5	Helyi adaptálás összegző tantárgyi táblázata	51
2.17	<i>A felvételi eljárás rendje, beszámítandó tárgyak, jogorvoslat</i>	54
2.18	<i>A más iskolából való tanulóátvétel rendje</i>	54
2.19	<i>Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve</i>	55
3	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	56
3.1	<i>Helyzetelemzés</i>	57
3.2	<i>Adottságaink, feltételrendszer</i>	58
3.3	<i>Alapelvek</i>	60
3.4	<i>Feladatok</i>	60
4	OKTATÁSI PROGRAM	65
4.1	<i>Az alapul szolgáló tantervek megnevezése</i>	65
4.2	<i>Helyi közismereti óratervek</i>	66
4.2.1	Technikum 9-13. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok	66
4.2.2	Szakképző iskola 9-11. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok	67
4.2.3	Szakgimnázium (2018.09.01-2020.08.31) között induló osztályok 9-12. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok	68
4.2.4	Szakgimnázium (2016.09.01-2018.08.31) között induló osztályok 9-12. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok	69
4.2.5	Szakközépiskola (2016.09.01-2020.08.31.) közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok	70
4.2.6	Szakmával rendelkezők érettségi vizsgára felkészítő (2016.09.01-től) közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok – 12-13. évfolyam – NAPPALI és ESTI képzés	71
4.2.7	Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves NAPPALI képzés	72
4.3	<i>Tankönyvrendelés</i>	73
4.4	<i>Mindennapos iskolai testedzés</i>	73
4.4.1	Módszertani szakanyag a fizikai állapot méréséhez és minősítéséhez	74
4.4.2	A tanulók fizikai állapotának mérésére alkalmazott módszerrel szemben támasztott legfőbb kritériumok	75
4.4.3	Általános vizsgálati szempontok	78
4.4.4	A kitűzött célok eléréséhez szükséges alapvető feltételek	82
4.4.5	NETFIT minimumkövetelmények	83

4.5	<i>Tantárgyválasztás</i>	84
4.6	<i>Nyelvválasztás</i>	85
4.7	<i>A középszintű érettségi vizsga tantárgyai</i>	85
4.8	<i>A középszintű érettségi vizsga témakörei</i>	85
4.8.1	Magyar nyelv és irodalom.....	85
4.8.2	Matematika.....	88
4.8.3	Történelem	89
4.8.4	Idegen nyelv	93
4.8.5	Kereskedelmi ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga.....	94
4.8.6	Informatika	95
4.8.7	Gazdasági ismeretek.....	98
4.9	<i>Közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok</i>	99
4.9.1	A közösségi szolgálat területei.....	100
4.9.2	A közösségi szolgálat végzése	100
4.9.3	A közösségi szolgálat megszervezése	100
4.9.4	A koordinátor	101
4.9.5	A segítő pedagógusok	101
4.9.6	Osztályfőnökök	101
4.9.7	Eljárásrend a közösségi szolgálat 9. évfolyamon való megkezdéséhez.....	101
4.9.8	A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemei.....	101
4.10	<i>A tanulmányi munka értékelése</i>	103
4.10.1	A tanulás folyamatának értékelése.....	103
4.10.2	A tanulók értékelésének alapelvei.....	104
4.10.3	Az értékelés céljai	104
4.10.4	A tanulói teljesítmény értékelésének és minősítésének formái.....	104
4.11	<i>A magatartás és a szorgalom értékelése</i>	104
4.12	<i>A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei</i>	105
4.13	<i>Az iskola egészségnevelési programja</i>	106
4.13.1	A program törvényi, jogszabályi háttere	106
4.13.2	A program stratégiai céljai	106
4.13.3	Előadássorozat.....	107
4.13.4	Tanfolyamok (igény szerint)	107
4.13.5	Egyéb tájékoztatási formák	107
4.14	<i>Drogstratégia</i>	108
4.14.1	Alapelvek, háttér	108
4.14.2	Drogstratégiánk célja.....	109
4.14.3	Nehézségek.....	109
4.14.4	Igények	109
4.14.5	Konkrét feladatok.....	110
4.14.6	Források.....	110
4.14.7	Tárgyi források.....	111
4.15	<i>Az iskola környezeti nevelési programja</i>	112
4.15.1	A környezeti nevelés fogalma	112
4.15.2	Az alapelveket szabályozó jogi háttér	112
4.15.3	Helyzetértékelés	114
4.15.4	A környezeti nevelés színterei.....	115
4.15.5	A környezeti nevelés feltételei	115
4.15.6	Célok és feladatok	117

4.16	<i>A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	119
4.16.1	A fejlesztésbe bekerülők köre	119
4.16.2	Szervezeti formái	119
4.16.3	A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása	119
4.16.4	A pszichés fejlődés zavarai	121
4.16.5	Diszlexia, diszgráfia	122
4.16.6	Diszkalkulia	123
4.16.7	Diszlexiás, diszgrafiás tanulók oktatása	124
4.16.8	Diszkalkuliás tanulók oktatása terén	124
4.16.9	A speciális nevelési igényű tanulók hatékonyabb oktatása	124
4.16.10	Beilleszkedési és magatartási zavarok	125
4.17	<i>A tanulási kudarcnak kitett tanulók esélyegyenlőségét segítő program</i>	126
4.17.1	Nevelési alapelvek	126
4.17.2	A kudarcok okai	127
4.17.3	A felzárkóztatás célja	127
4.17.4	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerés	128
4.17.5	A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése	128
4.17.6	Pedagógiai stratégia	129
4.18	<i>A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység</i>	130
4.18.1	A tehetség fogalma	130
4.18.2	A tehetség diagnosztizálása	130
4.18.3	A tehetség, képesség kibontakoztatása, a tehetséggondozás szervezeti formái	131
4.18.4	A tehetséggondozás célja	133
4.19	<i>A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek</i>	133
4.20	<i>Reflektorfényben a kulcskompetenciák</i>	135
4.20.1	Általános kompetenciák	136
4.20.2	A kulcskompetenciák fejlesztése iskolánkban	136
4.20.3	Anyanyelvi kommunikáció	137
4.20.4	Idegen nyelvi kommunikáció	138
4.20.5	Matematikai, természettudományos és technikai kompetencia	139
4.20.6	Digitális kompetencia	140
4.20.7	A hatékony, önálló tanulás	141
4.20.8	Szociális és állampolgári kompetencia	142
4.20.9	Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	143
4.20.10	Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség	144
4.21	<i>Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok</i>	145
4.21.1	Feladatértelmezés	145
4.21.2	Helyzetelemzés	145
4.21.3	Célok	146
4.21.4	Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátók köre	146
4.21.5	Konkrét feladatok	147
4.21.6	Jogszabályi háttér	147
5	KÉPZÉSI PROGRAM	148
5.1	<i>Az alapul szolgáló tantervek megnevezése</i>	148
5.2	<i>Helyi szakmai óratervek</i>	150
5.2.1	Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 5 éves technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)	150

5.2.2	Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)	151
5.2.3	Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)	152
5.2.4	Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 3 éves szakképző osztályok részére (2020.09.01-től)	153
5.2.5	Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves felnőtt képzés részére (2020.09.01-től)	154
5.2.6	Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos felnőtt képzés részére (2020.09.01-től)	155
5.2.7	Logisztikai technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves nappali érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)	156
5.2.8	Logisztikai technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)	158
5.2.9	Optikus szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves nappali, érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)	159
5.2.10	Optikus szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)	160
5.2.11	Optikus szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)	161
5.2.12	Szakgimnázium (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok) 9-12. évfolyam szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok.....	162
5.2.13	Szakgimnázium kereskedelmi szakmacsoport (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok) nyilatkozata	163
5.2.14	Kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok 1 éves OKJ képzése) – NAPPALI képzés	164
5.2.15	Szakgimnázium (2016.09.01-2018.08.31 között induló osztályok) 9-12. évfolyam szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok.....	165
5.2.16	Kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok (2016.09.01-2018.08.31. között induló osztályok 1 éves OKJ képzése) – NAPPALI képzés	166
5.2.17	Szakközépiskola (2016.09.01-2020.08.31.) szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok.....	167
5.2.18	Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves NAPPALI képzés.....	168
5.2.19	Kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves ESTI képzés	169
5.2.20	Látszerész és optikai cikk kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves NAPPALI képzés.....	170
5.3	<i>A program meghatározottságai</i>	171
5.4	<i>A szakmai képzés célja</i>	171
5.5	<i>A szakmai képzés feladatai</i>	172
5.6	<i>Tanulásszervezés</i>	172
5.7	<i>Gyakorlati képzés</i>	172
5.8	<i>A gyakorlati képzésben résztvevő tanulók igazolatlan mulasztása</i>	173
5.9	<i>A szakmatanulás népszerűsítése</i>	174
5.10	<i>Szakmai tanárképzésben való szerepvállalás</i>	175
5.11	<i>Pályaorientáció és szakmai alapozás</i>	175
6	MELLÉKLETEK – még átdolgozás alatt	180
7	FÜGGELÉKEK	181

7.1	<i>Jogszályi forráslista</i>	181
7.2	<i>A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala</i>	181
8	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	182

1 BEVEZETÉS

1.1 *A Szakmai Program hatályossága*

Jelen Szakmai Program 2020. szeptember 1-jén az igazgató jóváhagyásával lép hatályba. Ezzel a 2019. szeptember 1-jén jóváhagyott Pedagógiai Program hatályát veszti 2020. augusztus 31-én.

1.2 *A Szakmai Program felülvizsgálata*

Jelen Szakmai Program felülvizsgálatára jogszabályi előírás, jogszabályi változás esetén kerül sor.

Ezenkívül a Szakmai Program felülvizsgálatát kezdeményezhetik az intézmény dolgozóinak és az intézmény tanulóinak nagyobb csoportja, illetve a diákönkormányzat vagy a szülői szervezet.

A szakmai program módosítására javaslatot tehetnek:

- az iskola igazgatója
- a oktatói testület tagjai
- szakmai munkaközösségek
- szülői szervezet
- az iskola fenntartója

A szakmai program módosítását az oktatói testület fogadja el, és az igazgató hagyja jóvá.

1.3 Iskolánk profilja

Intézményünk fenntartója és működtetője a Magyar Állam.

A feladatot az Innovációs és Technológiai Minisztériumán keresztül végzi.

Intézményünk a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum tagiskolája.

A BGSZC tagiskolákkal együtt működik.

Iskolánk alaptevékenysége, fő programja három szakmacsoport köré rendeződik. Ezek a következők:

- Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció (17)
- Közlekedés, szállítmányozás és logisztika (40)
- Optika (29)

Alaptevékenységeinket a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum Alapító Okirata tartalmazza (Innovációs és Technológiai Minisztérium határozat száma: KVFO/54024/2020-ITM.):

- technikai szakmai oktatás,
- szakképző iskolai szakmai oktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű (beszédgyatékos, mozgásszervi gyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi gyatékos – enyhén értelmi gyatékos, érzékszervi gyatékos - hallási gyatékos, érzékszervi gyatékos - látási gyatékos) gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatása,
- nevelő és oktató munkához kapcsolódó, nem köznevelési tevékenységek.

1.4 A Szakképzés feladata és értékei

A szakképzésről szóló 2019. év LXXX. törvény (Szt.)

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szk.)

A „SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és a végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat

A Szakképzés 4.0 stratégiának talán a legfontosabb koncepciója az iskolát körülvevő munkaerőpiachoz történő minél hatékonyabb alkalmazkodás és a gazdaság szereplőivel való konstruktív együttműködés. A gazdasági környezet sokszínűsége régióként, megyéként, ágazatonként, szakképzési centrumként, de még iskolaként is jelentős változatosságot mutathat. A szakmai programot az intézmény a képzési és kimeneti követelmények alapján a duális képzőkkel együttműködésben készíti. Ezzel összefüggésben a szakképzés fő célja a szakmai cselekvőképesség kialakítása.

1.5 A Köznevelés feladata és értékei

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) és módosításai

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

A hazánk Alaptörvényében megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva és a Nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a NAT a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség átadásában és az egyetemes kultúra közvetítésében, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítésében jelöli meg. Feladatunk továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése.

Célunk továbbá, hogy cselekvő elkötelezettségre neveljünk az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi és testi képességeket. Ezáltal járulunk hozzá, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává váljék;
- kifejlődjön benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a társadalomban és a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatokra;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsáról;
- képessé váljék az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- megismerje és megértse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A nevelési-oktatási folyamatnak és az oktatásnak mindenkor összhangban kell lennie hazánk Alaptörvényével, a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel. Fontos szerepet kell szánni a nemzeti hagyományoknak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók öntudatának ápolását is.

Fontos, hogy az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen, ennél fogva egyensúlyra törekedjünk a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.

1.6 *Intézményünk arculata*

Intézményünk világnézetileg semleges, a vallási, világnézeti információkat tárgyilagosan, többoldalúan közvetítjük a tanulók felé. Meggyőződésének megfelelően adaptálhatja mindenki az alapvető emberi értékeket.

Az utóbbi évtizedekben olyan gyorsan változott világszerte a társadalmi és gazdasági élet, hogy az iskolarendszereknek, az oktatásnak követnie kellett ezt a rohamos fejlődést. Az oktatás felértékelődött, előtérbe került az egész életen át történő tanulás, hiszen a gyorsan változó gazdasági viszonyok között az egyszer már megszerzett tudást állandóan bővíteni kell, illetve a mobilitás érdekében egyre több kompetencia birtokába kell jutnunk. Az Európai Unió tagjaként több nemzetközi követelménynek is meg kell felelnünk.

Tanulóinknak biztosítani kell az eladható tudás megszerzését. A szabad munkavállalás lehetősége sokkal több nyitottságot biztosít a munkába lépés idején.

A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, vala- mint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges. Olyan képzési rendszer megvalósítását tűzzük ki célul, amely a hagyományok megőrzése mellett megcélazza a felnőttkorban nélkülözhetetlen esélyegyenlőséget, a piacgazdasághoz való alkalmazkodást. Ahhoz, hogy a tanulók érvényesülni tudjanak a társadalomban, hozzá kell segítenünk őket a magasabb képesítések megszerzéséhez.

Nem elégszünk meg a szakmai ismeretek magas szintű elsajátításával, – szükségesnek tartjuk a tanulók műveltségi szintjének emelését is. Fontos, hogy olyan emberek kerüljenek ki az életbe, akik elkötelezettséget éreznek az egyetemes és nemzeti értékek iránt, kulturális hagyományainkat megbecsülik. Úgy szeretnénk diákjainkat útjukra bocsátani, hogy önfejlesztő képességüket kialakítsuk bennük.

Az új viszonyok új módszereket igényelnek, amelyekkel elősegíthetjük a motivációt. A régi metodikai beidegződések már nem korszerűek, tovább kell fejlesztenünk ismereteinket ezen a téren is. Ígéretes, fiatal pedagógusi szemlélet frissíti az eddigi hagyományos szemléletet módszerekben és az oktató-nevelő munka egyéb területein egyaránt.

A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, vala- mint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges.

A nehéz gazdasági helyzet arra ösztökél minket, hogy sokkal tudatosabban törekedjünk a takarékosagra, keressük az oktatásba, nevelésbe beépíthető olcsóbb megoldásokat oly módon, hogy az ne menjen a minőség rovására.

Feladatunknak tartjuk, hogy a negatív társadalmi hatások kevesebb nyomot hagyjanak fiataljainkban, ugyanakkor felkínáljuk nekik az emberi élet számos területén hasznosítható pozitív, értékközpontú szemléletet.

Pedagógiai programunk a minőségi oktatást szolgálja. Az országos és helyi lehetőségekhez, sajátosságokhoz igazított program lehetővé teszi, hogy az iskolai munka folyamatosan magas színvonalú legyen. Ezt segíti elő az Intézményi Minőségirányítási Program is, melynek alapelveit a Pedagógiai Program elkészítésekor is követtük.

1.7 Képzési szerkezetünk

Nappali tagozaton:

- Kereskedelem-marketing szakgimnáziumi oktatás (9-12. évf.) (Kifutó képzés)
- Szakközépiskolai oktatás (9-11. évf) (Kifutó képzés)
- Szakmával rendelkezők érettségire felkészítő évfolyamai (12-13. évf.) (Kifutó képzés)

Ingyenes (25 éves kor alatti első szakma), államilag elismert, nappali tagozatos, érettségihez kötött szakképzéseink:

- Kereskedő (1 év) (2016. 09. 01-től kifutó) 54 341 01
- Látszerész- és optikai cikk kereskedő (2 év) (Kifutó) 54 725 08
- Kereskedő és webáruházi technikus
- Logisztikai technikus
- Optikus

Ingyenes (első vagy második szakmaként), államilag elismert, esti tagozatos, érettségihez kötött szakképzéseink:

- Kereskedő (2 év) (Kifutó) 54 341 01

Ingyenes (első vagy második szakmaként), államilag elismert, érettségihez kötött 8 hónapos szakképzéseink:

- Kereskedő és webáruházi technikus
- Logisztikai technikus
- Optikus

Nem érettségihez kötött, ingyenes esti képzéseink:

- Szakmával rendelkezők érettségire felkészítő évfolyamai (12-13. évf.) (kifutó)

Nem érettségihez kötött, ingyenes, 8 hónapos szakképzéseink:

- Kereskedelmi értékesítő (2 éves) 34 341 01

Ingyenes hat általános iskolai évfolyam és betöltött 15. életévhez kötött nappali képzésünk:

- Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés (Kifutó) 31 341 05

1.8 Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásaink

Intézményünk a közoktatás finanszírozásának elveit és a 229/2012.(VIII. 28.)Korm. rendeletet figyelembe véve állapítja meg az ingyenes szolgáltatásokat. Ezek a következők:

- tanórai foglalkozások
- az SNI-s gyermekek számára megszervezett felzárkóztató foglalkozás
- a nappali képzésben az első szakképesítésre való felkészítés, szintvizsga, különbözeti vizsga, osztályozó-vizsga, javítóvizsga, szakmai alkalmassági vizsga, pályaalkalmassági vizsga, első szakmai vizsga a tanulói jogviszony alatt, a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett vizsga esetén a pótló szakmai vizsga és az első javító szakmai vizsga.
- a tanköteles korú tanulót kivéve ugyanazon évfolyam második és további alkalommal történő megismétlése, ha arra nem azért van szükség, mert a tanuló a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.
- kötelező és nem kötelező egyéb foglalkozások a heti időkeret terhére
- tanulmányi és szakmai versenyek, szakkör, érdeklődési kör, diáknap, művészeti tevékenységek, sportkör, házibajnokság, iskolák közötti versenyek, bajnokságok
- benntartózkodás ideje alatti felügyelet
- érettségi vizsga a tanulói jogviszony ideje alatt az érettségi bizonyítvány megszerzéséig, és az adott vizsgatárgyból az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti, tanulói jogviszonyban tett sikertelen érettségi vizsga első javító és pótló vizsgája.
- tanulmányok alatti vizsga kivéve a független vizsgát
- tanulók egészségfejlesztése, kötelező rendszeres egészségügyi felügyelet
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek használata
- SNI-s tanulókkal való speciális foglalkozások
- tanulószobai foglalkozás, „nyitott tanterem”: hely a délutáni tanulásra, számítógép-használat lehetősége tanulóink számára
- A szülői szervezet, a diákönkormányzat meghatározhatja azt a legmagasabb összeget, amelyet az intézmény által szervezett nem ingyenes szolgáltatások körébe tartozó program megvalósításánál nem lehet túllépni.

Az ingyenes szolgáltatások körét a 229/2012. (VIII. 28.)Korm. rendelet 33.§-ának figyelembe vételével állapítottuk meg.

1.9 Hagyományaink

- Tehetséggondozás
 - Szavalóversenyek (iskolai, fővárosi, országos)
 - Rónai Szavalóverseny megrendezése (jutalomkönyvek megvásárlásához kérnénk a fenntartó segítségét – I. helyezett: 3 fő, II. helyezett: 3 fő, III. helyezett 3 fő
A vándorserleg 4 évenkénti megvásárlását ugyancsak szeretnénk a továbbiakban is megvalósítani.
 - Szép Beszéd verseny (iskolai, fővárosi, országos)
 - Tantárgyi versenyek (iskolai, OKTV és SZÉTV)
 - Sportversenyek (iskolai, fővárosi, országos)
 - Túrák szervezése
 - Tanórán kívüli szakköri tevékenység
 - Múzeumlátogatás, kiállítások megtekintése
 - Állatkerti séták (a környezettudatos nevelés jegyében)
 - Filmklub
 - Diákszínjátszás
 - Szakma Sztár országos vetélkedő
- Tanév eleji projekthét
- Szakmai projekthét
- Suli napok rendezvénysorozat
- Nemzeti ünnepeink színvonalas megünneplése
- Szalagavató bál
- Valentin-nap
- Ballagás
- Nemzetközi projektekben való részvétel
- Projekt-hét a nemzetközi projektekhez kapcsolódóan
- Érettségi- és felvételi előkészítő
- Kreativitást fejlesztő tevékenységek
- Kreatív szakkör karácsonyi és húsvéti vására
- Karitatív tevékenység
- Iskolai karácsony – osztálykarácsony
- Egészségügyi előadások szervezése
- Kiállítások tanulóink műveiből
- A könyvtár kulturális lehetőségeinek kihasználása (film, zene, internet, rendezvények)

1.10 Az iskola tanulói közössége

Tanulóink kor szerinti megoszlása széles skálán mozog, hiszen az érettségi utáni képzés kinyújtja a tanulási időt. Gyermekeink pályaválasztásában nagy szerepet játszik ez a tény, ugyanis egy intézményen belül folytathatják a tanulmányaikat két szinten. Sokan jelentkeznek képzéseinkre, hisz egy intézményen belül tudnak érettségi bizonyítványt és OKJ végzettséget tanúsító szakmai bizonyítványt szerezni. Ugyanakkor egyre népszerűbbé válnak a diplomaszerzésre lehetőséget adó felsőoktatási intézmények.

A diákok többsége budapesti, de a környező településekről is jelentkeznek hozzánk. Fiataljaink többségének igénye van a rendszeres diákéletre. Ennek egyik formája diákkörök létrehozása, aminek célja közös tevékenységek megszervezése, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés. Ennek érdekében iskolánkban több éve működik az Iskolai Diákbizottság (IDB). Az IDB tagjai rendszeresen részt vesznek a diákjogokat, szociális, tanulmányi, valamint fegyelmi döntéseket érintő megbeszéléseken, oktatói testületi értekezleteken. Évente legalább egyszer diákgyűlést szerveznek, melyen megvitatják a diákságot leginkább foglalkoztató kérdéseket. Az iskolavezetés a diákságot érintő minden döntés előkészítésébe bevonja képviselőiket, akik rendszeresen véleményt nyilvánítanak az iskola hivatalos dokumentumairól. A diákönkormányzat gyűlései a diákjogi kérdéseket érintő megbeszéléseken túl elsősorban a tanévhez és a naptári év ünnepi eseményeihez kapcsolódó feladatokra való felkészüléssel és csapatmunkával telnek, így erősítik az együttműködést a tanulók között. Az IDB képviselői közvetítik tanulótársaik észrevételeit az alkalmazott oktatási módszerekkel kapcsolatban. Közösén választják ki a tanév kezdetén az új diákok számára rendezett „projekthét” témáit, valamint az év folyamán a lehetséges iskolán kívüli kulturális események programjait.

A hozzánk érkező tanulók általában egyenes lelkű, ragaszkodó, jó érzésű fiatalok, ám neveltségük sok kívánnivalót hagy maga után (megfelelő beszédstílus, tisztelet az idősebb korosztálynak és egymásnak, jó ízlés stb.). Ennek oka, hogy nagy számban érkeznek hozzánk hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családokból, nehéz szociális háttérrel. Sok türelemre és pedagógiai állhatatosságra van szükségünk eredményeink eléréséhez

2 NEVELÉSI PROGRAM

2.1 A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei

Elképzeléseink és hagyományaink szerint intézményünk toleráns, széles körben elfogadó hagyománytisztelő, a kötelességteljesítést, az emberi humánus preferáló iskola. Ezeket tartjuk nevelőmunkánk alapértékeinek. Tanulóink gyermekképének alakításában komolyan támaszkodni kívánunk a szülők segítségére, együttműködésére.

Elítéljük a durvaságot, az erőszak minden formáját, mások megkárosítását, az unaloműző destruktivitást. Szeretnénk, ha tanulóink jól éreznék magukat iskolánkban, és közös munkánk során olyan ismereteket sajátítanak el, amelyek biztosítják zavartalan továbbhaladásukat, továbbtanulásukat, szakmai fejlődésüket. Az iskolába érkező gyermekek döntő többsége nyíltlelkű, jóindulatú, ragaszkodó, ezért pedagógiai munkánkban feltétlenül élnünk kell fenti tulajdonságaik felhasználásával. Tanulóinkban szeretnénk kialakítani azt az igényt, hogy minél több diáktársukat nyerjék meg a pozitív értékeknek. Igyekszünk gyermekeinkkel minél több igazi értéket megismertetni, hiszen a negatív tendenciák propagandája: az erőszak, az erkölcstelenség, alkohol, pornográfia, drog stb. évek óta zúdul rájuk.

Az iskolai alapkultúra megerősítése mellett a gazdasághoz, a szakképzéshez igazodva igyekszünk felkészíteni a tanulót választott szakképesítésére, az iskolát körülvevő munkaerőpiachoz történő minél hatékonyabb alkalmazkodásra a gazdaság szereplőivel való konstruktív együttműködés érdekében, továbbá igyekszünk segíteni a társadalmi különbségekből adódó hátrányok leküzdésében.

Ezzel összefüggésben a szakképzés fő célja a szakmai cselekvőképesség kialakítása.

Számunkra rendkívüli fontos, hogy a nálunk tanuló diákok és szüleik elégedettek legyenek az iskolában folyó oktató-nevelő munkával. A tanár-diák együtt-munkálkodása során el szeretnénk érni, hogy diákjaink aktív részesei legyenek az órai munkának, egyetértsenek munkájuk értékelésével és lehetőséget kapjanak a differenciált oktatásra. Előterbe helyezzük a tevékenykedtető foglalkozásokat, hogy minél több jártasságot szerezzenek az önálló, gyakorlatiasságot igénylő tevékenységekben, ügyeik intézésében.

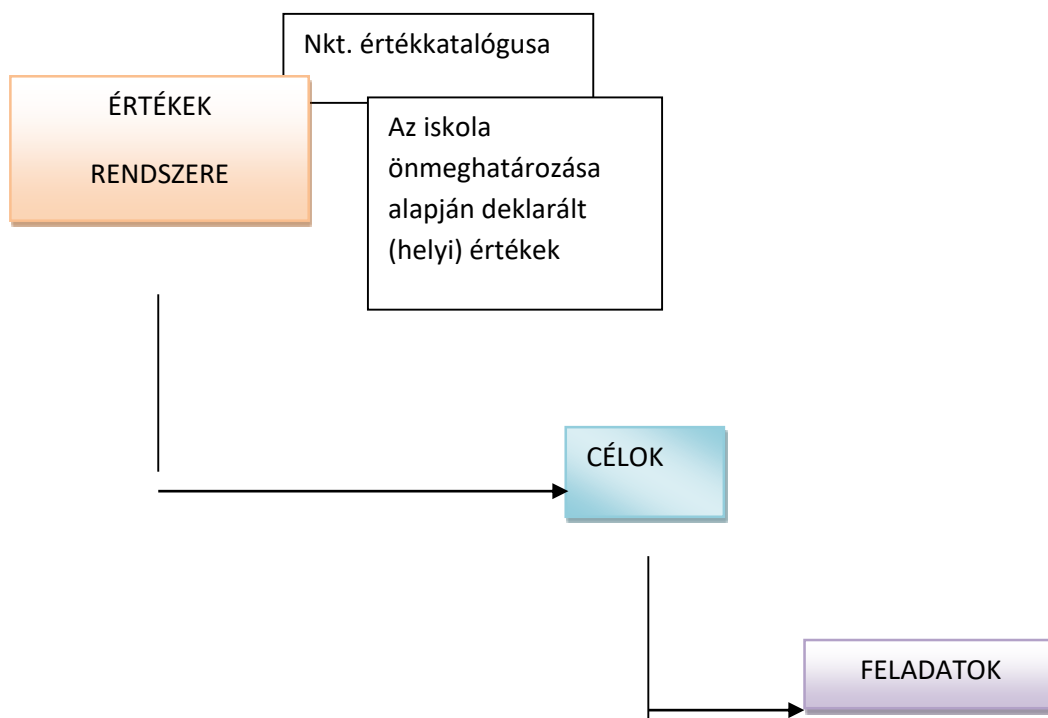
Szakmai oktatásunk célja, hogy a leghatékonyabb módon segítse a tanulók számára a tervezett tanulási eredmények elsajátítását biztosítani. A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, valamint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges.

Intézményünkben komoly gondot fordítunk a gyermekek ízlésének formálására, amibe bele tartozik az öltözködéstől kezdve a viselkedésen át egészen az arányos, egészséges nemzeti önérték kialakítása is.

Oktatói testületünk törekvése, hogy a tanulóifjúságunk a pozitív értékek közül válogasson. Gyermekeink világképének formálásában komoly lehetőségük és felelősségük van a szülőknek is. Gyermekeink nevelésében, oktatásában elengedhetetlen a csapatmunka és így szülőnek, tanárnak, diáknak egyaránt lehetősége van arra, hogy ezt a képet minél jobbra tegye az iskolánkban töltött idő alatt.

2.2 Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai értékeinek meghatározása

Értékek – célok – feladatok dialektikája

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény által meghatározott értékek katalógusa

1. § (2) A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és garanciáit az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.

(3) A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

[2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről]

2.3 Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai céljai

Fontos, hogy intézményünk a minőségirányítási rendszere segítségével folyamatosan *fejlessze oktató–nevelő munkáját*, melynek középpontjában a tanulók állnak.

Célunk olyan *széleskörű általános műveltség biztosítása*, amely jó alapot ad a középiskolákban történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az *alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését*, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Az intézmény célja a végzettség nélküli iskolaelhagyás és a lemorzsolódás csökkentése, az alapkészségek fejlesztésének támogatása, mindezek érdekében a sérülékeny, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma – tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a befogadó oktatás, együttnevelés megteremtése.

Az intézmény kiemelt célként határozza meg a korai iskolaelhagyók számának csökkentését, a korai iskolaelhagyás megelőzését és a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés ösztönzését. A cél vonatkozik az oktatásba való visszatérés elősegítésére, valamint a formális, informális és nem formális tanulási útvonalak kialakítására is.

A korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás megelőzéséhez kapcsolódó további célok intézményi szinten:

- A képzési kínálat az iskolaelhagyással veszélyeztetett tanulók igényeihez történő igazítása,
- Felkészült, elkötelezett, cselekvőképes és szakmailag elismert pedagógusok, oktatók, szakoktatók, nevelő-oktató munkát segítők és vezetők szakmai képzésének, folyamatos szakmai fejlődésének biztosítása,
- Az intézmény korai iskolaelhagyással összefüggő szolgáltatási színvonalának növelése és kapacitásainak bővítése,
- Rugalmas, együttműködő tanulószervezet kialakítása és az intézményvezetés hatékonyságának növelése;

A korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódáshoz kapcsolódó további célok a tanulók szempontjából:

- Differenciált, személyközpontú nevelés-oktatás megvalósítása,
- Tanulási kudarc, lemaradás megakadályozása,
- A bekövetkezett probléma lehetséges kezelésére vonatkozó hatékony intervenció érvényesítése.

Olyan intézményért dolgozunk nap, mint nap, amit alapvetően a *gyerekek érdeke* határoz meg, törekszünk a *partnerközpontú gondolkodás* és tevékenységrendszer megvalósítására az európai klasszikus értékrend alapján. Szeretnénk elérni, hogy iskolánkban *jól érezzék magukat a partnereink*, kiváltképpen a tanulók, oktatóok a gyerekek szülei.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy *intézményünk hírnevét* folyamatosan *növeljük*, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a kerületi oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a *fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban*:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális értékrendünk
- az emberiség közös értékei
- a demokrácia értékei
- európai, humán értékek

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát *közösségfejlesztő* és ún. *önfejlesztő magatartásának alakítását*, az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a *nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére*.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot (szülői munkaközösséggel kooperatív kapcsolat, szülők iskolája előadás sorozat stb.).

(Jogszábai háttér: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) aa) valamint felhasználtuk Kozák András: Adaptálható tartalmi elemek a pedagógiai program átalakításához – 2013. című segédanyagát)

2.4 Célok (Minőségirányítási Program szerint)

Fő cél, fejlesztendő terület	Sikerkritérium (mikor teljesül?)	Értékelés alapja	Ki végzi?	Hogyan?
1) Korszerű alapkultúra és annak megszilárdítása	- szintfelmérések - egységes és következetes számonkérés	- oktatói testület által meghatározott követelmények	- szaktanárok - vizsgabizottság	- felmérés - írásbeli, szóbeli vizsgák
2) Általános műveltség megszerzése, érettségire való felkészítés	- érettségi - egyéb közismereti versenyek	- tanévi teljesítmények, - az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése	- szaktanárok - vizsgáztató tanárok - igazgató - vizsgabizottság	- írásbeli, szóbeli - verseny, vizsga
3) A pályaválasztáshoz szükséges kompetenciák megszerzése	- elhelyezkedési esélyek - házi, egyéb és versenyek eredményessége - vállalkozói szemlélet, - sikerorientáltság	-szintvizsgák, -pályázatokon való részvétel, - gyakorlati foglalkozások, -elméleti tárgyi tudás	- szaktanárok - iskolavezetés	- felsőoktatási intézmények, munkahelyek visszajelzése - írásbeli, szóbeli
4) Felkészítés a továbbtanulásra	- helytállás az érettségiben, - mobilizálható tudás - felsőoktatási felvételi aránya	- évenként	- iskolavezetés - osztályfőnökök	- statisztika, - felmérések - szimulációs helyzetekben való jártasság
5) Az iskola hagyományainak ápolása, továbbfejlesztése	- méltó megemlékezések - vetélkedőkön való sikeres részvétel - kulturális versenyek	- évente - alkalmanként	- iskolavezetés - rendezvényszervezők - külső partnerek	- igények felmérése - milió - tervezés - visszajelzés
6) Tanulmányi versenyekre való felkészítés, kommunikációs képességek fejlesztése, tehetséggondozás	- OKTV - nyelvvizsgák - kommunikáció képesség magas színvonalra élethelyzetekben	- folyamatos	- szakmai munkaközösségek - iskolavezetés - munkaközösségek	- tanfolyamok - egyéni foglalkozások

7) Mobilizálható tudás átadása, élethosszig tartó tanulás (képzés, átképzés) önképzés igényének kialakítása, különös tekintettel a számítástechnika és idegen nyelv ismeretre	- pozitív munkaerőpiaci visszajelzés - tanórán kívüli tanfolyamok látogatottságának nagy száma - nyelvvizsga és egyéb szakképesítést adó bizonyítványok megszerzése	- évente tanulmányi átlagok - érettségi eredménye - évente visszajelzés - a munkaerőpiacról sikeres vizsgaarány	- szaktanárok - iskolavezetés	- vizsgáztatás - szóbeli, írásbeli számonkérés - külföldi kapcsolatok, nyelvtudás felmérése
8) Vállalkozói, kereskedelmi, számítástechnikai szemlélet	- vállalkozói, kereskedelmi, számítástechnikai szférában való elhelyezkedők száma	- végzés után folyamatosan	- osztályfőnökök - iskolavezetés	- munkakapcsolat és öregdiák érettségi találkozók
9) Sokoldalú, nyitott, etikus magatartású, intelligens, testileg, szellemileg egészséges személyiség kialakítása (pozitív személyiség tulajdonság kialakítása)	- illem- és etikai szabályok betartása - környezettel szembeni igényesség - kulturált magatartás - aktív részvétel a sport és egyéb rendezvényeken - közösségi normák elfogadása - sikerorientáltság a szakmai és magánéletben - tanulói magatartás fejlesztése	- folyamatos, alkalomszerű	- intézmény teljes közössége, partnerek visszajelzése	- bizottságok visszajelzései, - bejárások, - ellenőrzés
10) Kreatív gondolkodás, önismeret, kritikai érzék fejlesztése	- diákok részéről aktív részvétel a kétirányú információáramlásban - reális önértékelés	- folyamatos - magatartás, szorgalom, tantárgyi tudás reális önértékelése	- intézmény teljes közössége, - partnerek visszajelzése	- szóbeli, írásbeli - közösségi és egyéni megnyilvánulás
11) Oktatók naprakész, a változó körülményekhez alkalmazkodni tudó felkészültsége	- továbbképzéseken való sikeres részvétel - vizsgák - pedagógus szakvizsga	- folyamatos	- iskolavezetés - továbbképzés felelős	- tanúsítvány, - diploma, - bizonyítvány

2.5 Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai feladatai

- Megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- Igények felmérése, lehetőségek feltárása,
- Egységes tanmenetek és követelményrendszer,
- Pedagógus-továbbképzések támogatása lehetőségek szerint
- Érettségire, nyelvvizsgákra, szakmai vizsgákra, továbbtanulásra, OKT és OSZT versenyekre való felkészítés, korszerű ismeretek átadása,
- A közismereti tárgyak oktatási színvonalának emelése,
- Tapasztalatok átadása, munka értékelése,
- Pályázatokon való részvétel,
- Szakmai oktatás színvonalának fejlesztése, gazdasági, közgazdasági szemlélet előtérbe helyezése,

- Kooperáció külső cégekkel, intézményekkel,
- Osztályfőnök kulcsszerepe a személyiségfejlesztésben,
- Önképzési lehetőségek biztosítása (idegen nyelv, informatika, kulturális önképzőkörök),
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás,
- Bukások számának csökkentése,
- A felsőoktatási intézményekben való továbbtanulás szorgalmazása,
- Felkészítés emelt szintű érettségire,
- A nyelvi és informatikai képzés modernizálása,
- Az intenzív nyelvtanfolyamon való tanulók körének kiszélesítése,
- Az idegen nyelv oktatásának színvonalának emelése,
- A szaktanárok módszertani kultúrájának fejlesztése,
- A oktatók motivációs technikáinak fejlesztése,
- Kulturális tevékenység fejlesztése,
- A könyvtár kulturális és művelődési központ jellegének erősítése
- Egészséges életmódra nevelés,
- Drogprevenció,
- Mindennapi testedzés követelményeinek megvalósítása,
- Környezetünk megóvására való nevelés.
- Az intézmény komplex, egymáshoz illeszkedő intézkedések együttese révén törekszik a korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás megakadályozására.
- Az intézkedések meghatározó elemét képezi a rendszeres adatelemzés, a beavatkozási képesség folyamatos fejlesztése, a tanulókörzpontú (a tanulók mellett a szülőket is aktívan bevonó) attitűd érvényesítése és az iskolán kívüli tanulási alkalmak, programok rendszeres szervezése.
- A korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás megelőzéséhez kapcsolódó további feladatok intézményi szinten:
 - a kulcskompetencia-fejlesztő kapacitás megerősítése, az alapkészségek fejlesztésére alkalmas eszközrendszer magas színvonalon történő folyamatos biztosítása,
 - a korai iskolaelhagyás szempontjából veszélyeztetett tanulók alapkészségeinek fejlesztése, a szakképzés eredményesebbé tétele, az iskolai teljesítmény növelése, valamint az egész életen át tartó tanulásra – ennek részeként az érettségi vizsgát adó képzésbe lépésre – történő felkészítés,
 - a tanulók iskolatípusokból fakadó teljesítménykülönbségeinek csökkentése,
 - személyközpontú, az egyéni fejlesztést rendszerszerűen kezelő pedagógiai gyakorlat kialakítása,
 - az életpálya-építés központba helyezése karrier tanácsadási és pályaorientációs eszközök felhasználásával,
 - az alapkészségek és a releváns kulcskompetenciák fejlesztése,
 - modulrendszerű tananyag kialakítása, gyakorlati, tantermen kívüli, epochális, projekt alapon megszervezett képzési rendszer működtetése;

(Jogszályi háttér: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) aa))

2.6 *Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai eszközei*

- Sokszintű tanítás, változatos foglalkozások,
- Meghallgató, megértő tanári magatartás,
- Cselekedtető pedagógiai tevékenység,
- Reális életszemlélet,
- Életre nevelés,
- Tanulás – közösen végzett munka, tanulás tanítása,
- Közösségi szellem és tolerancia képesség kialakítása,
- A 9. évfolyamon tanulás-módszertani tréning minden tantárgyhoz kapcsolódóan,
- Következetesség – fokozatosság – folyamatosság,
- Egységes erkölcsi normák,
- Oktatói testületi egység és következetesség,
- Rugalmasság a célok megvalósításában,
- Rendszeres ellenőrzés – mérés – értékelés,
- Megújulásra folyamatosan képes oktatói közösség,
- Információk kritikai szemlélete,
- A megfelelő szövegértés és szövegalkotás képességének elsajátíttatása,
- Helyes nyelvhasználat,
- Bekapcsolódás az Európai Unió minket érintő áramlataiba,
- Megfelelő tanulási stratégia kialakítása,
- Önálló munkára, önálló ügyintézésre nevelés,
- Komplex személyiségfejlesztés.
- Az intézmény a pedagógiai-módszertani feladatok kiemelt támogató eszközeként mérési tevékenységet folytat, azaz a lemorzsolódási veszélyeztetettségre vonatkozó releváns információkat beazonosítja, feldolgozza és ennek alapján történik meg a következtetések levonása.
- A helyi mérés-értékelési tevékenység mellett – elsősorban összehasonlítás céljából – az intézmény az országos mérési eredményeket is figyelemmel kíséri.
- A korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás csökkentése érdekében intézményünk prevenciós és intervenciós eszközöket egyaránt alkalmaz.
- Az intézmény megelőző intézkedései a korai iskolaelhagyás kockázatának csökkentését szolgálják.
- Az iskolaelhagyás megakadályozásának fő eszköze a célzott és az időben történő reakció, amelyhez üzembiztos és releváns adatokkal operáló jelző és nyomon követő információs rendszerre van szükség. Ennek alapján a megelőző intézkedések között kiemelt helyen szerepel a veszélyeztetett tanulók monitorozása az e-KRÉTA ESL moduljának segítségével.
- Az intervenciós intézkedések a korai iskolaelhagyás kockázatának kitett, illetve a korai figyelmeztető jelek révén beazonosított tanulók lemorzsolódásának megakadályozását célzó aktív tevékenységeket foglalják magukban.
- A mindenkori költségvetési és támogatási lehetőségek figyelembevételével kiemelt tevékenységet képeznek a rugalmas, gyakorlatorientált, tantermi vagy tantermen kívüli, epochális, projekt alapon megszervezett tanulócsoporthoz foglalkozások és az egyéni fejlesztés eszközeinek alkalmazása fejlesztő szakemberek igénybevételén keresztül.

- Az intervenciós tevékenységek részét képezi a szülőkkel és egyéb iskolán kívüli szereplőkkel történő hálózati kapcsolatok megerősítése, illetve kialakítása, amelynek keretében az illetékes kerületi önkormányzatokkal, a roma szervezetekkel, gazdálkodó szervezetekkel, sport- és kulturális egyesületekkel és társadalmi szervezetekkel történik célzott együttműködés a korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás megelőzése céljából.
- A korai iskolaelhagyás szempontjából veszélyeztetett tanulók számára a tanórai nevelés-oktatás mellett az intézmény folyamatosan törekszik az extrakurrikuláris tevékenységek biztosítására, azaz sportolási alkalmakon, az intézményi partnerek (akár társ szakképzési centrumok) által szervezett eseményeken és kerületi rendezvényeken történő részvételre.
- Az intézmény kompenzációs intézkedései közül a „második esély” programot jelentő Szakképzési Hídprogramhoz kapcsolódó tevékenységeket szükséges kiemelni.
- A Szakképzési Hídprogramban részt vevő tanulók támogatása komplex rendszert képez, amelynek az általános iskolákkal történő együttműködés megerősítése, a tanórai tevékenység kiemelt támogatása, a pályaaorientáció és a nyomon követési rendszer egyaránt részét képezi.

(Jogszábai hely: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) aa))

2.7 Az iskolában folyó szakmai oktatás pedagógiai eljárásai

2.7.1 Mentésítés

Az igazgató – a gyakorlati képzés kivételével – a tanulót kérelmére – részben vagy egészben – felmentheti a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

A felmentéssel kapcsolatos további eljárásról a 2011. CXCV. évi törvény rendelkezik:

55. § (1) * Az igazgató a tanulót kérelmére - kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére - felmentheti - a szakmai képzés kivételével - az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi. Ha a kérelem az összes tanórai foglalkozás alóli felmentésre irányul, akkor a 45. § (6) bekezdése szerinti eljárást kell lefolytatni. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készségtárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.

(2) * „Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó szakmai képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.

(3) Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

56. § * (1) * A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti

a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

b) * egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

(2) Az érettségi vizsgán az (1) bekezdés b) pont szerinti tantárgyak helyett a tanuló - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - másik tantárgyat választhat.

Az érettségi vizsgán csak annak tudunk mentességet biztosítani, akinek tanulási nehézségét folyamatosan felülvizsgálták, és az arról szóló javaslatot az intézményben bemutatja.

2.7.2 A korábbi tanulmányok beszámítása

A szakképzési törvény 62. § [A korábbi tanulmányok, gyakorlat beszámítása] alapján: A szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint

- a) a szakképző intézményben, a köznevelési intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat az adott szakmára előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe be kell számítani,
- b) a szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött szakirányú gyakorlati időt a szakirányú oktatás idejébe be kell számítani,
- c) a tanulmányi követelmények az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesíthetők.

A korábbi tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet a szakképző iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítható előzetes tanulmányokról és teljesített követelményekről a szakképző iskola vezetője határozattal dönt. A szakképző iskola vezetőjének döntése ellen a kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A gyakorlat beszámítása: A szakmai gyakorlati képzés idejébe a szakképzés megkezdése előtt munkaviszonyban (vállalkozói jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban) eltöltött szakirányú gyakorlati idő – a szakképzői iskola vezetőjének egyedi döntése alapján beszámítható.

A beszámíthatóság további feltétele a szakmai érettségi vizsga mellett, hogy a tanuló teljesítse a Szakmai és Vizsgakövetelményekben előírt összefüggő szakmai gyakorlatot a magasabb évfolyamra történő belépés előtt.

A **szakképesítésre történő felkészítéskor** a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése a szakképző, szakközépiskolában folytatott tanulmányai a követelmények teljesítésébe beszámítható.

Az előzetes tanulmányokat igazoló bizonyítvány bemutatása alapján az iskola igazgatójához benyújtott kérelem után az iskola igazgatója saját hatásköre alapján határoz a beszámítás tartalmáról, mértékéről.

A szakmacsoportos alapozással a tanuló a 13. vagyis az első szakképző évfolyam megegyező tartalmi követelményeit teljesítette és ebben az esetben a 14. évfolyamon kezdheti a tanulmányait. Ilyen esetben nem kell az igazgató felé külön kérelmet benyújtania. A kérelmező esetén a középiskolai bizonyítvány alapján a szakképesítésre előírt követelmények teljesítésébe a már eredményesen tanult legalább elégségesre teljesített érdemjegyű tantárgy a beszámítható.

Ha a tanuló előzetes tanulmányaival az első szakképzési évfolyam követelményeit teljesítette, akkor magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányait.

Különbözeti vizsgát kell tennie abban az esetben, ha az első szakképzési évfolyam követelményeit csak részben teljesítette. A különbözeti vizsga letétele után léphet magasabb évfolyamba. A különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.

2.7.3 Feljesztési tevékenységek

A korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében az intézmény a mindenkori költségvetési és támogatási lehetőségek figyelembevételével fejlesztési tevékenységet folytat a rugalmas, gyakorlatorientált, tantermi vagy tantermen kívüli, epochális, projekt alapon megszervezett tanulócsoporthoz foglalkozások és az egyéni fejlesztés eszközeit alkalmazó fejlesztő szakemberek igénybevételén keresztül.

A korai iskolaelhagyás megelőzése céljából fejlesztési tevékenységbe bevont tanulók esetében az intézmény az adatvédelemre vonatkozó szabályok érvényesítése mellett az érintett tanulókat és a szülőket is tájékoztatja.

(Jogsabályi hely: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) aa))

2.8 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulók tudásának, képességeinek fejlődése mellett kiemelt szerepet kap egész személyiségük fejlesztése, figyelembe véve, hogy a szocializációs folyamat színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

2.8.1 Az intézmény pedagógiai feladatai a személyiségfejlesztésben

Munkánkat a diákközpontúság, a társadalmi igények, a tantervi és a vizsgakövetelmények összehangolásával végezzük. A személyiségfejlesztő tanítás olyan pedagógiai munkát feltételez, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy az oktatás és a nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A kreatív, a társadalmi szocializálódásra képes személyiségek nevelése érdekében tanulóinkat kellő általános- és szakmai ismeretek birtokában önálló, problémamegoldó gondolkodásra neveljük. Kialakítjuk a szakma elsajátításához, az érettségihez szükséges képességeiket, készségeiket.

A nemzeti- és európai értékek megismertetése, elfogadtatása érdekében a nemzeti kultúra, történelem és anyanyelv, valamint az európaiság értékeit megismertetjük diákjainkkal a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek során. Ezzel az értékek, hagyományok tiszteletére, megőrzésére és továbbfejlesztésére ösztönözzük őket. A hazaszeretet, a más népek, kultúrák iránti nyitottság és tisztelet értékrendje alapján a magyarság és európaiság évezredes összefüggéseire hívjuk fel figyelmüket, példaképeket állítva eléjük.

A negatív társadalmi hatások, a nehéz szociális körülmények egyre inkább szükségessé teszik, hogy tanulóinkat felkészítsük az önállóságra, a megfelelő életvezetésre, megadjuk nekik a segítséget, hogy el tudjanak igazodni az életben. Igyekszünk kihasználni a személyiségformálás specifikus lehetőségeit. Figyelembe vesszük, hogy a nevelés sarkalatos tényezője az oktatói példamutatás nemcsak etikai téren, hanem a munkához való hozzáállás, a sokirányú érdeklődés, a lendület és a pozitív beállítottság terén. Saját személyiségünkkel is sugallnunk kell a tanulóknak irányukban tanúsított igényességünket. Önmagunk irányában is igényességre van szükség.

Ezen megalapozással fontosnak tartjuk a magasrendű igényrendszer kialakítását tanulóinkban. Igyekszünk a nevelést a képzés folyamatával összehangolni. A magatartási követelményekben egységre törekszünk, és szemünk előtt tartjuk az indirekt nevelést, amelynek legjobb lehetőségeit a cselekedtető módszerekben találhatjuk meg. Tudatosítjuk önmagunkban, hogy az ismeretek átadása értékközvetítés is, amely befolyásolja a kialakuló személyiséget.

2.8.2 A személyiségfejlesztés céljai

- A személyiség erejének növelése (a tanulók önismeretének, együttműködési képességének akaratának fejlesztésével, életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk megalapozásával).
- Konstruktív, eredményes életvezetés kialakítása, a tanulókra ható „ártalmak” csökkentése, kivédése érdekében. Az ezekhez kapcsolódó képességek fejlesztése.
- A mások iránti tolerancia, érvelő vitakészség kialakítása.

2.8.3 A személyiségfejlesztés kritériumai

- a teljesség, egyenletesség, arányosság,
- tudatosság, tervezettség, szervezettség,
- folyamatosság, következetesség,
- koherencia, konzisztencia,
- az iskola rendszerébe integráltság,
- cselekvésre ösztönzés,
- életkori szakaszokhoz rendeltség,
- oktatói testületi kompetencia.

A fentiek értelmében a pedagógiai tevékenységnek a tanulók testi, lelki, szellemi fejlesztésére kell irányulnia. A tudatosan tervezett és szervezett oktató-nevelő munkának – a tanórákon és a tanórán kívüli programok, rendezvények keretében is – következetesen elő kell segítenie a személyiség fejlődését biztosító kognitív, emocionális, fizikális, affektív és szociális képességeinek fejlődését az életkori sajátosságoknak, szokásoknak megfelelően.

2.8.4 A személyiségfejlesztő oktatás indokolása

- A szocializáció folyamata – melynek során az egyén társadalmi környezete részévé válik. Az ekkor ért tudatos ráhatások (oktatás, nevelés) és spontán történések eredményeként kibontakozik az egyén személyisége, amely nem állandó, akaratától függően is átalakul, fejlődik. Az ekkor felgyülemlett tapasztalatok, kialakult viselkedési elemek – jelentősen befolyásolják a későbbi hatások befogadása.
- A társadalom szinte minden szféráját érintő, ellentmondásokról sem mentes változások (globalizáció, egyenlőtlenségek növekedése, kultúraváltás, értékrend zavarai) és az ebből adódó feszültségek.
- A kulturálisan, szociálisan heterogén diákság körében nőtt a szociokulturális hátrányokkal, esetenként mentális zavarokkal küszködő, az iskolai munkára gyengén motivált tanulók száma.

Mindezek megkövetelik a személyiségközpontúság eddiginél hangsúlyozottabb érvényesítését pedagógiai tevékenységünk során. A tanítás-tanulás a szocializációs folyamat szerves és fontos része.

2.8.5 A személyiségfejlesztés konkrét pedagógiai feladatai

- Önismeret fejlesztése,
- Felelős társadalmi magatartás kialakítása, a tanulók állampolgári szerepre való felkészítése,
- Globális szemlélet kialakítása összekapcsolva a nemzeti identitástudat fejlesztésével – a kettő megfelelő együttes kezelése,
- Egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása,
- A magánéletre való hatékonyabb felkészítés,
- Munkavállalói, dolgozói szerepre való felkészítés,
- A szabadidős tevékenységek személyiségépítő lehetőségeinek felismertetése,
- Oktató-nevelő munkánkban a tevékenykedtető eljárások alkalmazása,
- A konstruktív életvezetésre nevelés,
- A családi szociális háttér hiányainak pótlása,
- Az élményszerzésre alkalmas lehetőségek körének szélesítése,
- Megfelelő szokásrendszer kialakítása,
- A tanulók motivációs bázisának fejlesztése,
- Az önképzésre való igény kialakítása,
- A társas viselkedési normák elsajátíttatása,
- Empatikus magatartásra, egymás tiszteletére nevelés,
- Kreativitás erősítése,
- Teljesítmény helyzetekre való felkészítés,
- A kommunikációs technikák elsajátíttatása,
- A véleményalkotás, döntéshozatal, problémamegoldó képesség erősítése,
- Hozzásegíteni a tanulókat a saját jövőképük kialakításához,
- Kialakítani a nemzeti értékek iránti megbecsülést,
- Természetvédelemre nevelés.

Minden törekvésünk a komplex személyiségnevelés. Egyszerre tartjuk fontosnak az intellektuális, esztétikai, etikai, érzelmi nevelés sokoldalúságát. A teljes emberré válás folyamata magába foglalja a jellemfejlődést. Az erkölcsileg értékes cselekedetek nagy akaratértőt igényelnek. Az értékes jellem fontos jellemzője a jellemszilárdság.

Fontosnak érezzük továbbá, hogy tanulóink képesek legyenek élni a kulturális életünk adta lehetőségekkel. Tanulóink esztétikai érzékét növeljük akkor, amikor lehetőségeinkhez mérten múzeumokat látogatnak, színházi előadásokon vesznek részt, városlátogatásokat terveznek, illetve sok tanuló maga is részt vesz kreatív alkotói körben. Figyelemmel kísérjük tehetséges fiataljaink alkotásait, rendezvényeinken lehetőséget adunk bemutatkozásukra.

Lényeges dolog diákjaink számára, hogy az információkat kritikusan tudják szemlélni,

ugyanis a tömegkommunikáció által rájuk zúduló, válogatás nélküli igénytelen információ- és tényhalmazban nehéz eligazodni.

A helyes, szabatos nyelvhasználat készséggé tételét szorgalmazzuk oly módon is, hogy a nyelv igényes eszközként való felhasználása minden oktató ügye, töretlenül javítjuk hibáikat, a negatív tendenciákat igyekszünk minimálisra csökkenteni.

Törekszünk tanulóinkban pozitív életszemléletet kialakítani. Arra sarkalljuk őket, hogy ne elégedjenek meg az elért tudással, mindig igyekezzenek továbbfejlődni, tanulni. Ehhez igyekszünk nekik megfelelő tanulási stratégiát adni.

A globalitásra nevelés kapcsán nélkülözhetetlennek tarjuk, hogy gyermekeink minél többet megtudjanak az Európai Unióról. Évek óta kiterjedt kapcsolatot tart fenn iskolánk az Unió tagállamaiban működő iskolákkal, és velük közös nemzetközi projektek részesei vagyunk. A kapcsolatot mind levelezés útján, mind személyes és kölcsönös látogatások útján tartjuk. Tanulóink saját bőrükön érzik, milyen fontos szerepe van a nyelvtudásnak, illetve az informatikai ismereteknek. Fontos motiváló tényező a nyelvi nagykövetek tapasztalatainak megosztása a fiatalokkal.

2.9 Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés egy folyamat, melynek során képessé válunk saját egészségünk felügyelésére, javítására. Az egészségnevelés valójában az ehhez szükséges ismeretek, tudás megszerzése, illetve ezek révén cselekvésorientált, megfelelő életkészséggel rendelkező fiatalok „útnak indítását” jelenti. A fiatalok egészségi állapotában nagy különbségek vannak. A felnőttkori betegségek gyakran gyerekkorban gyökereznek ezért jó, ha az iskola, a szülők és az egészségpolitika is tisztában van azzal, hogy milyen veszélyeknek vannak kitéve a fiatalok.

Iskolánk egészségfejlesztő tevékenységének stratégiai céljai, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Az általánosak közé azokat az egészségnevelést érintő feladatokat emeljük ki, amelyek az oktatói testület egészére vonatkoznak, azaz nem rendelhetőek kizárólag egy vagy néhány oktatási és nevelési területhez.

Így ide soroljuk a következőket:

- Éves egészségnevelési program készítése (felelős: iskolavezetés)
- Tanulóink fejlődésének nyomon követése, állapot felmérés készítése (felelős: osztályfőnökök, fejlesztő pedagógus, pszichológus, védőnő, iskolaorvos)
- A szülőkkel a kommunikáció fejlesztése (felelős: osztályfőnöki munkaközösség)
- Példamutató iskolai környezet teremtése (felelős: oktatói testület, technikai dolgozók)
- A tartalmas iskolai és közösségi élet további fejlesztése (felelős: iskolavezetés, oktatói testület)
- A dohányzással, valamint az alkohol- és drogfogyasztással kapcsolatos megelőző feladatok. (felelős: oktatói testület, technikai dolgozók)
- A szülőkkel való együttműködés fejlesztése, igényfelmérés
- A támogató szervezetekkel, személyekkel való együttműködés fenntartása, fejlesztése
- A kortárssegítő diákok működésének szervezése, utánpótlásuk biztosítása

- A tanórán kívüli tevékenységi formák bővítése, rendszeressé tétele
- Az egészségnevelési szakkönyvek és videofilmek állományának bővítése
- Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- A lelki egészség megőrzése, stressz oldó módszerek megismertetése

2.10 Iskolánk közösségfejlesztéssel és a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatai

2.10.1 Kiemelt feladatok

- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása,
- együttműködési készség kialakítása,
- kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása,
- érdeklődés felkeltése társadalmi problémák iránt,
- igény kialakítása közösségi tevékenységre, közéletben való részvételre,
- írott és íratlan szabályok átadása és elfogadtatása (jog, erkölcs, etika),
- elfogadó, segítő magatartás kialakítása,
- negatív hatások és befolyások elleni védekezés és prevenciók fellépés,
- felelősségvállalásra nevelés,
- felelős munkavállalói szerepre nevelés,
- konfliktuskezelésre, konszenzus keresésre képes fiatalok nevelése.

A személyiségfejlesztésen túl fontos feladat olyan környezeti feltételeket és lehetőségeket teremteni tanulóink számára, amelyeken keresztül elsajátíthatják a békés és hatékony együttélés és egymás mellett élés alapvető szabályait.

A közös pozitív iskolai élmények célja, hogy tanulóinknak későbbi életük során is legyen igényük az összetartozás élményére, mind családi, baráti, munkahelyi, vagy társadalmi szinten.

Célunk továbbá, hogy diákjaink képesek legyenek sikeres együttműködésre, kompromisszumkötésre, problémáik megfelelő kezelésére, a társadalomba való beilleszkedésre.

A korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás elleni küzdelemben intézményünk együttműködik a szakképzési centrum központi munkaszervezetével és a Centrumon belüli társ intézményekkel vezetői és nem vezetői szinten egyaránt.

Vezetői képzések, értekezletek és felkészítők során az egymástól való tanulás (peer learning) gyakorlata folyamatosan érvényesítésre kerül, illetve megvalósul az iskolaelhagyás megelőzésében sikeres intézményekben történő tapasztalatok átadása és az erre irányuló események szervezése (peer coaching).

(Jogsabályi háttér: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) ad)

2.10.2 Közösségfejlesztés eszközei

- **A tanév elején Projektnapokat** tartunk. Ezzel elősegítjük a vakáció utáni iskolához való alkalmazkodást, és a tanulóknak lehetőségük nyílik arra, hogy a felkínált témák közül szabadon válogatva, részt vegyenek a rendhagyó foglalkozásokon. A szabad csoportok kialakulása segíti az egymás irányában tanúsított kommunikáció

fejlődését, illetve a tanulók megismerjék egymást. Ezenkívül fontos eleme, hogy tisztázzuk az elvárásokat, alakítsuk ki a követendő értékeket, segítsük, hogy az „erős mag” a közvetített értékekkel azonosulókból alakuljon ki, a tudás, mint érték üzenet, valamint a tanulásirányítás (hogyan, hol, ... tanuljunk), a szakmaismeret is elinduljon. Valamint a Házi rend megismertetése és azonosulás az elvárásokkal is megtörténjen.

- Az **Iskolai rendezvényeink**: a gólyaavatás, a szalagavató és a ballagás jelentős szerepet játszanak tanulóink közösségfejlesztésében. E rendezvények közösségformáló hatásúak, hiszen a hovatartozás érzését, az „alma mater”-hez való kötődést erősítik. Volt tanulóink közül többen visszajárnak tanácsért, segítségért, ezért törekednünk kell arra, hogy ragaszkodó volt diákjainknak lehetőségük legyen értékátadóként segíteni jelenlegi diákjaink közösségi szemléletének erősítését.
- A **szabadidős tevékenységek** iskolában érdeklődési kör szerinti kisközösség létrejöttét segítik elő. (pl.: ünnepek, megemlékezések, iskolamikulás, kiállítás-szervezés, színházlátogatás, projektbemutatók, sulikarácsony). E tevékenységi formák a szabadidő hasznos eltöltésére adnak lehetőséget. A teremhiány miatt évenként változó módon tudjuk meghirdetni ezeket a foglalkozásokat.
- **Szakköreink** nem kapcsolódnak szorosan a tananyagokhoz, de rendszerességüknel, s így tervezhető tematikájuknál fogva alkalmasak egymásra épülő, komplex közösség- illetve személyiségfejlesztő programok megvalósítására. Ezek között található meg például:
 - A **Színjátszó kör** jó pár éve működik iskolánkban rendkívül eredményesen. Az összes évfolyamról és képzési szintről jelentkeznek és vesznek részt munkájában a tanulók. Rendszeresen fellépnek iskolai rendezvényeken, illetve részt vesznek az iskolai megemlékezések megszervezésében, lebonyolításában.
 - A **Kreatív kézműves szakkör** a szabadidő hasznos és értelmes eltöltéséhez járul hozzá. A szakkör keretében számos ajándéktárgyat készítenek a gyerekek, megismerkednek a különböző kézműves technikákkal. A kétféle munka öröme, az ünnepekre való készülődés erősíti a családhoz, illetve az együvé tartozás érzését így tanulóink egészséges személyiség fejlődését. Alternatív lehetőséget biztosítunk a tevékeny foglalkoztatás révén, hogy a szabadidő eltöltésének ne a csellengés, a bevásárló-központok megtekintése legyen az egyedüli célja.
- A **Szakmai Projekt Hét** alkalmával diákjainknak lehetőségük van a versenyszférában aktívan tevékenykedő szakemberek kiscsoportos eladásain részt venni, mely közvetlen bepillantást enged a gazdasági élet egyes szegmenseibe, valamint játékos foglalkozások, ötletes feladatok segítenek a tanulóknak szakmájuk fortélyainak elsajátításában. A céglátogatások alkalmával a diákok gyakorlati alkalmazások széles skáláját ismerhetik meg.
- A **Sulnapok** rendezvénye általában felrázza az osztályokat, hiszen versennyel szoktuk összekötni. A szaktanárok színes programokkal vonják be a tanulókat a közösségi munkába. A fiatalokat érintő kérdések meghívott előadókkal vagy külső

helyszíni látogatásokkal. Kerületi illetve városismereti (honismereti) vetélkedőkkel válnak teljessé. A programjainkat minden évben változtatjuk.

- A **Sportnap** is elősegíti a közösségfejlesztést, ugyanis megtanulják a sportszerű viselkedést, a nem nyerés tényének elfogadását, az indulatok fegyelmzését. Bár iskolánk adottságai az intenzív sport biztosíthatósága terén nem túl jók, igyekszünk minél több lehetőséget biztosítani diákjaink számára. Így a kondicionáló terem fenntartása, az aerobik és röplabda-edzési lehetőség, továbbá a gyógytestnevelés biztosított tanulóink számára. További lehetőséget jelentenek a városligeti sportpályák, illetve téli időszakban a jégpálya kihasználása.
- A leginkább hatékony módszer az **tanulmányi kirándulások** szervezése. Ezek a programok jórészt osztálykeretekben bonyolódnak. Ebben az esetben a fő cél, feladat, hogy nem iskolai körülmények között, más helyzetekben is megismerhessék tanulóink egymást, felkészítsük őket új, esetleg váratlan feladatok megoldására, elvégzésére. Lehetőségük van ellenőrzött keretek között kipróbálni, pl.: szervező képességüket.

A közösségfejlesztés fő koordinátora az osztályfőnök, aki részt vesz a közösség irányításában. Formálja a közösséget, viselkedésével példát mutat a diákok előtt. Fontos szerepe van a problémák felismerésében és azok kezelésében. Szervező és irányító a tanulók, az osztályban tanító oktatók és a szülők között.

Mivel a tanulók idejük nagy részét az iskolában töltik, domináns szerepe van az osztályközösségnek, amelynek megfelelő, sőt ideális légkörét, szellemiségét, a tanulók kapcsolatrendszerét, viselkedési formáit csak következetes, egységes elvek szerinti elvárásokkal teremthetünk meg.

2.11 Az oktatók helyi intézményi feladatai

2.11.1 Az oktatókkal szembeni követelmények

Az oktató munkakör betölthető a tantárgynak megfelelő szakos tanár, a szakképzés szakirányának megfelelő szakoktató, a szakképzés szakirányának megfelelő felsőfokú végzettség, középiskolai végzettség és a szakirálynak megfelelő államilag elismert legalább középszintű szakképesítés, továbbá legalább öt év az adott szakirálynak megfelelő szakmai gyakorlat. (2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 3. számú melléklete alapján)

A speciális végzettségű szakemberek közül a felzárkóztató oktatást szervező iskolákban kell foglalkoztatni: pszichológust, fejlesztő t, szociálpedagógust, felzárkóztató oktatásban résztvevő tanulócsopontonként legalább 0,5 fő/szakembert.

Ezek a szakemberek szervesen közreműködnek a tanulási utak sajátos, komplex támogatásában, ami a hagyományos elemeken túlmutató oktatás–nevelés–képzés rendszerszemléletének megfelelő. Az iskolai beilleszkedéshez, újra kezdéshez nélkülözhetetlenek.

2.11.2 Az oktatók helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó oktatók felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése érdekében intézményünkben a feladat önálló felelősségi kört jelent. A feladat teljesítése céljából kijelölt munkatárs a végzettség nélküli iskolaelhagyás és a lemorzsolódás megelőzéséért felelős, egyben a korai jelzőrendszer és a lemorzsolódás megakadályozásában közvetlenül érintett csoport irányítását is végzi.

(Jogszábai háttér: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) ae))

2.11.3 Az oktató

- megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoporthoz tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanórára és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggyakorló foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését tanóráin és egyéb foglalkozásain, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulóinak számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- osztályfőnökként, szaktanárként tudatosítja tanulóinkban a mindennapos testmozgás fontosságát;

- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységeinek kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírhatja;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára korrepetálási foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

2.11.4 A testnevelő feladata ezen kívül

- kiemelt figyelmet fordít a balesetek megelőzésére,
- együttműködik az iskola munkavédelmi felelősével,
- elvégzi az adott évfolyam fizikai és edzettségi állapotának felmérését.

A munkakört betöltő személy felkérhető az intézmény működése érdekében végzett munkára a szakképesítésének megfelelő területen. A felkérésre az iskola vezetői jogosultak. A felkéréskor jelezni kell, hogy a munkavégzés a kötelező munkakör részeként vagy külön díjazás ellenében történik.

2.11.5 Munkaközösség-vezető a fentiekén kívül

- az intézmény vezetőségének tagjaként felel a munkaközösségen belüli munka elvégzéséért, szakmai színvonaláért, a határidők pontos betartásáért,
- az iskola igazgatója vagy helyettesei által rábízott feladatokat munkatársaival végrehajtja, ellenőrzi azt,
- probléma esetén egyeztetést folytat mind a oktatósal, mind az iskola igazgatójával vagy az igazgatóhelyettesekkel,
- a feladatok pontos és színvonalas elvégzéséről beszámolási kötelezettséggel bír az intézmény igazgatója és az igazgatóhelyettesek felé. A munkaközösség tagjai beszámolási kötelezettséggel bírnak elvégzett munkájukról a munkaközösség-vezető felé.
- a munkaközösség tevékenységének szervezése, irányítása, koordinálása, eredményeik rögzítése,
- az információáramlás biztosítása a vezetés és az oktatók között,
- összeállítja a munkaközösség munkatervét, írásos beszámolót készít a félévi és tanév végi értékelő értekezlet előtt a munkaközösség munkájáról,

- képviseli a munkaközösséget a szakmai megbeszéléseken, értekezleteken (helyi, centrum, kerületi és fővárosi szinten), és az ott elhangzottakról tájékoztatja a munkacsoport tagjait,
- összeállítja - és a munkacsoport elé terjeszti elfogadásra - a munkaközösség éves munkaprogramját, valamint a munkacsoport tevékenységéről szóló beszámolót, értékelést,

2.11.6 Az oktatói önértékelésének területei

A területek a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendeletben meghatározott követelményterületeknek felelnek meg. A tanfelügyelet pedagógiai ellenőrzést végez, melynek során ellenőrzi, hogyan valósulnak meg a gyakorlatban a képzés folyamatában kimeneti követelményként megfogalmazott kompetenciák.

Ennek megfelelően az értékelés a pedagógiai munka alábbi területeire terjed ki:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség
2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése, és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
3. A tanulás támogatása
4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

A pedagógus-önértékelés során alkalmazott adatgyűjtés módszerei:

1. dokumentumelemzés
2. megfigyelés
3. interjú
4. kérdőív.

Az adatgyűjtés jellemzően nem az önértékelést végző pedagógus feladata, ezt az éves önértékelési tervben erre kijelölt kollégák végzik, de az általuk rögzített tények, megállapítások alapján a pedagógus vizsgálja a rá vonatkozó intézményi elvárások teljesülését. Az adatgyűjtés az ebben a fejezetben és a mellékletekben rögzített eszközökkel történik, az alkalmazásuk során megismert adatokat, tényeket az adatgyűjtést végzők az erre a célra kialakított informatikai felületen rögzítik, amely azokat elérhetővé teszi az önértékelést végző pedagógus, az önértékelést támogató munkacsoport tagjai és az intézményvezető számára.

A dokumentumelemzés és a megfigyelés szempontjai, illetve az interjúk és kérdőívek kérdéssorai olyan céllal készültek, hogy az értékelési területenként megadott általános elvárások vizsgálatához elegendő információt szolgáltatassanak. Az önértékelést végző pedagógus a kollégák által rögzített adatok, tények és a rá vonatkozó intézményi elvárások összefüggéseit vizsgálja (szükség esetén egyeztetve, pontosítva az adatgyűjtésben közreműködő kollégákkal), majd ennek alapján értékeli az egyes elvárások teljesülését, és kompetenciáinként meghatározza a kiemelkedő és a fejlesztendő területeket.

2.11.7 A vezető önértékelése

A 20/2012. (VIII. 30) EMMI rendelet szerint a pedagógiai-szakmai ellenőrzés vezetői szintje az intézmények, tagintézmények és többcélú intézmények szervezeti és szakmai tekintetben önálló, köznevelési intézmény feladatát ellátó intézményegységének vezetőjére terjed ki, ezért az intézményi önértékelés vezetői szintjét is a felsorolt vezetők esetében kell alkalmazni. A vezető ellenőrzésének célja „az intézményvezető pedagógiai és vezetői készségeinek fejlesztése az intézményvezető munkájának általános pedagógiai és vezetésméleti szempontok, továbbá az intézményvezető saját céljaihoz képest elért eredményei alapján.” A vezető önértékelése az éves önértékelési terv szerint, a vezetői megbízás második és negyedik évében, a vezetőre vonatkozó intézményi elvárások alapján történik.

A fentieknek megfelelően a vezetői munka önértékelési szempontjai a következő elveket tükrözik:

- ☐ A vezetői munka önértékelési kritériumai legyenek jellemzőek a vezetői funkciókra.
- ☐ A vezetői önértékelésnek a vezetőtől függő működési elemek értékelésére kell szorítkoznia.
- ☐ A vezető önértékelésébe be kell vonni az alkalmazottakat.
- ☐ Az értékelő személynek a visszacsatolás során a fejlesztés/fejlődés támogatását kell előtérbe helyeznie.

A vezető önértékelésének területei:

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása
2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása
3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása
4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása
5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

2.11.8 Az intézmény önértékelése

Az önértékelés célja (a tanfelügyelet keretében lebonyolított intézményellenőrzéshez hasonlóan), hogy segítséget adjon „az intézmény pedagógiai-szakmai munkájának fejlesztéséhez annak feltárása által, hogy a nevelési-oktatási intézmény hogyan valósította meg saját pedagógiai programját”. Az átfogó intézményi önértékelés megállapításai a pedagógiai programban kitűzött célok megvalósulásának eredményességéről adnak képet olyan módon, hogy közben számba veszik az intézmény adottságait, az oktatói testület, mint szakmai közösség, ezen belül is a közismereti és a szakmai tantárgyakat oktatók együttműködésének formáit, a nevelő-oktató munka tervezésének, szervezésének, ellenőrzésének, értékelésének és az eredmények visszacsatolásának folyamatát. Az önértékelés során az értékelők a belső és a külső partnereket is bevonják a folyamatba. Az intézményi önértékelés folyamatos, öt éves

periódusokban zajlik, és ez alatt többször is sor kerülhet a pedagógusok és a vezető értékelésére, de az intézmény átfogó önértékelése az ötéves ciklusban egyszer történik meg.

Az intézmény önértékelése az alábbi területekre terjed ki:

1. Pedagógiai folyamatok
2. Személyiség- és közösségfejlesztés
3. Eredmények
4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
5. Az intézmény külső kapcsolatai
6. A pedagógiai munka feltételei
7. A Kormány és az oktatásért felelős miniszter által kiadott tantervi szabályozó

dokumentumban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott céloknak való megfelelés.

Az intézmény önértékelésének folyamata

1. Az éves önértékelési tervben kijelölt kollégák egyeztetik a részleteket a vezetővel, közösen meghatározzák az értékelésbe bevonandó további partnerek körét.

2. A tájékoztatással megbízott kolléga tájékoztatja, felkészíti a meghatározott partnereket.

3. A feladattal megbízott kollégák megvizsgálják az intézményre vonatkozó előző tanfelügyeleti ellenőrzés és önértékelés eredményeit, a hozzájuk kapcsolódó intézkedési terveket, a vezetői és a korábbi pedagógus önértékelési eredményeket és az intézmény alaptevékenységét meghatározó dokumentumokat, valamint a kérdőíves felmérések eredményeit, majd rögzítik a jegyzőkönyvben a dokumentumelemzés eredményét, vagyis dokumentumonként az előre adott szempontok mentén rögzítik a tapasztalataikat.

4. A felelősök a javasolt interjúkérdések és a dokumentumelemzés eredménye alapján interjúterveket készítenek, lefolytatják az interjút, majd az interjúkérdéseket és a válaszok kivonatát rögzítik a jegyzőkönyvben.

5. A kitöltött jegyzőkönyvet az erre kijelölt kolléga feltölti az OH informatikai rendszerébe, amely azt elérhetővé teszi a vezető részére. A jegyzőkönyv aláírt eredeti példányát az intézmény iktatja és az irattárban öt évig megőrzi. Tanfelügyeleti látogatás során a szakértők kérésére az intézményvezetőnek biztosítania kell a betekintés lehetőségét a jegyzőkönyvbe.

6. A vezető az értékelésben részt vevő kollégák bevonásával minden elvárás esetében az informatikai rendszerben értékeli az elvárás teljesülését, megjelölve az értékelés forrásául szolgáló, a rendszerben korábban rögzített tapasztalatokat.

7. A vezető az értékelésben részt vevő kollégák segítségével értékelési területenként meghatározza a kiemelkedő és a fejlesztendő területeket (amennyiben van ilyen). Az értékelés az informatikai rendszerben történik, amely az eredményt elérhetővé teszi a vezető és az Oktatási Hivatal számára.

8. A vezető az oktatói testület bevonásával az önértékelés eredményére épülő intézkedési tervet készít, amelyet feltölt az informatikai rendszerbe. Az intézkedési tervet a rendszer elérhetővé teszi az Oktatási Hivatal és a külső szakértők számára. Az intézményvezető a szaktanácsadók részére a helyszínen biztosítja a betekintés lehetőségét az intézkedési tervbe.

9. A fenntartó megjegyzéseket fűzhet az intézményvezető által eljuttatott intézkedési tervhez, annak megvalósítása érdekében.

2.12 Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb. Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a rossz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése. Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka. Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Legyen az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulóiban megfogalmazódott kérdések kinyilvánítása kapjon teret. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat, de ne riadjon vissza a kritikától. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen életpasztorátukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák. Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóiban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. Sajnos az osztályterem mint környezet nem igazán megfelelő az oldott légkör biztosításához, de némi kis átrendezéssel, díszítéssel barátságosabbá is tehető a helyiség.

2.12.1 Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzá járul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializációs folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat- és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.

- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátikus képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

(Felhasználva: Kozák András, köznevelési szakértő előadása)

2.12.2 Az osztályfőnök feladatai

Nevelés, egyéni személyiségfejlesztés:

- Alaposan és sokoldalúan megismeri osztálya tanulóit (személyiségjegyek, családi–szociális körülmények, szülői elvárások, tanulói ambíciók).
- Feltérképezi az osztályközösség szociometriai jellemzőit; az osztályon belüli értékrendet.
- Nevelő munkáját, a tanulók egyéni, differenciált személyiségfejlesztését a pedagógiai program alapján, nevelési tervben és az osztályfőnöki tanmenetben tervezi.
- Az osztályfőnöki órákra alaposan felkészül, a tanulók érdeklődését, aktivitását figyelembe véve rugalmasan kezeli azokat a tanóra kitűzött feladatait.
- Alkalmat teremt az osztályközösségben a demokratikus közéleti szereplés gyakorlására, törekszik a munkamegosztásra.
- Segíti a diákönkormányzati törekvéseket, képviselőket.
- Gondoskodik a szociális segítségnyújtásról.
- Segíti a személyre szabott és sikeres pályaválasztást.
- Önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a társadalmi elvárásokra, segíti tanítványai pályaválasztását, részletes tájékoztatást ad térség gazdaságpolitikájáról, az elhelyezkedési és továbbtanulási lehetőségekről

Tanulmányi munka segítése

- Szempontokat és tanácsokat ad a hatékony tanulási módszerek, és a helyes időbeosztás (szellemi és fizikai tevékenység egyensúlya) elsajátításához.
- A diákokkal együtt értékeli a tanulmányi előmenetelt, a magatartást és szorgalmat.
- Segíti a folyamatos felzárkóztatást.
- Támogatja a kiugró tehetségeket.
- Együttműködik az osztályában tanító pedagógusokkal.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, foglalkozásait; az észrevételeket megbeszéli érintett pedagógusokkal.

Kapcsolattartás a szülőkkel

- Összehangolja a család és az iskola nevelését.
- A munkaterv szerint szülői értekezletet; fogadóórát tart.
- Megismerteti a pedagógiai programot, a házirendet; nevelési elképzeléseit, gondoskodik a szülői munkaközösség aktivitásáról.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, az egyéni fejlesztéséről, a dicséretéről és elmarasztalásáról.

Tanügyi feladatok

- Képviseli osztálya érdekeit az oktatói testület előtt.
- Ellenőrzi az érdemjegyek beírását.
- Regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait.
- Figyelemmel kíséri az igazolásokat, a mulasztások valós okait.

- Elvégzi az osztályfőnöki adminisztrációs teendőket.
- Felel az osztálynapló és a törzslapok, más nyilvántartások szabályszerű és naprakész vezetéséért.
- Adminisztrálja a közösségi szolgálat teljesítését.
- Statisztikai adatokat szolgáltat.

2.13 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- szükség szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; a fogyatékosság egyes típusaival összefüggő feladatokról a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* és a *vizsgaszabályzatok* adnak eligazítást
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;

Célunk megteremteni az esélyegyenlőség alapjait.

Ennek érdekében:

- ki kell alakítani a tanulóknak az egészséges énképet és önbizalmat,
- növelni a kudarcűrő képességüket,
- önállóságra nevelni őket.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek meghatározása az ágazati kerettörvényben

4. § 13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan

fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

3. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

[2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről]

A sajátos nevelési igényű tanulók meghatározása [Nkt. 4. § 25. pont] változott, azzal a technikai jellegű disztinkcióval, hogy az érzékszervi fogyatékoság pontosításra került a 'látási, hallási' kiegészítéssel. Az érzékszervi fogyatékoság megjelölés tehát a törvény vonatkozásában, vagyis jogértelmezési aspektusban közvetlenül csak a hallószerv vagy a látószerv károsodására utal, és nem foglalja magába a kiterjesztő értelmű szaktudományos állásponttal szemben a lelki és a cselekvésbeli tulajdonságok módosulását, valamint azokat a tulajdonságokat sem, amelyek a környezet megítélése szerint együtt járnak az érzékszervi fogyatékosággal.

2.14 A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulói az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogukat az iskolai diákönkormányzaton keresztül gyakorolják. A diákönkormányzat jogait a közoktatási törvény 2011. évi CXC. törvény 29. fejezete szabályozza.

A diákönkormányzat helyi elnevezése Iskolai Diák Bizottság (IDB). Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az IDB vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik. Az IDB tagjait az intézmény nappali tagozatos osztályainak megválasztott képviselői alkotják. Osztályonként minimum egy, maximum két fő választható. Az IDB elnökét az IDB tagjai minden évben önmaguk közül választják meg titkos szavazással.

Az IDB jogosult a tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az intézményben.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az IDB szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja. Az IDB szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, az oktatói testületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak véleményezési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek módosítása és elfogadása
- a Házi rend kialakítása
- az Alapító okirat kialakítása
- A Szakmai program kialakítása
- minden tanulókat érintő kérdés

Az iskolai diákönkormányzat esetlegesen felmerülő véleményét meg kell hallgatni:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésénél, megszervezésénél,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásánál (pl. Suli napok),
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításánál.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján

- az oktatói testület egyetértésével
- az igazgató bízta meg.

A diákközségi ülés:

A diákközségi ülést tanévenként egy alkalommal össze kell hívni. Itt az igazgató tájékoztatást ad az iskola munkatervében foglaltakról és az előző diákközségi ülés óta történt, az iskola életét érintő kérdésekről, eseményekről. A diákközségi ülés összehívása az igazgató feladata. A diákközségi ülés napirendjét, annak megrendezése előtt legalább 8 nappal ki kell hirdetni.

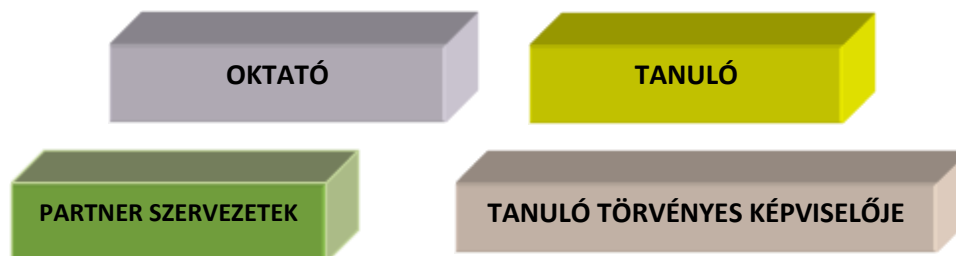
A rendkívüli diákközségi ülés:

Rendkívüli diákközségi ülés a tanév során bármikor összehívható. Ezt kezdeményezheti az igazgató, az IDB vezetője, vagy a diákok jelentősebb csoportja.

Az IDB működését az iskola fenntartója finanszírozza. Minden kiadás tervezését megelőzően az igazgató egyeztet a fenntartóval. A tervezett költségek fenntartói jóváhagyás után realizálhatók.

2.15 A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásnak formái

2.15.1 Az iskola szereplői

Iskolánk nagy jelentőséget tulajdonít a szülőkkel vagy a kiskorú tanuló törvényes képviselőivel való jó együttműködésnek. Az évi két (9. évfolyamon három) szülői értekezlet mellett iskolánk nyitott, a szülők vagy a kiskorú tanuló törvényes képviselője előzetes egyeztetés alapján bármikor felkereshetik az osztályfőnököket, szaktanárokat a tanulókkal kapcsolatban felmerülő problémák megbeszélése céljából.

A szülők vagy a kiskorú tanuló törvényes képviselői nyílt napon szerezhetnek képet iskolánkról. Az iskolába bekerülő tanulók szüleiből osztályonként szülői munkaközösségeket hozunk létre, melyek az adott csoport életében segítséget jelentenek. A szülők vagy a kiskorú tanuló törvényes képviselői rendszeres visszajelzést kapnak gyermekeik magatartásáról, tanuláshoz való hozzáállásáról, melyeket az osztályban tanító összes tanár részvételével értékelünk.

Iskolánk minden olyan kezdeményezésre nyitott, amely az intézményünkben folyó oktatási-nevelési feladatok sikerességét támogatja, erősíti, színesíti. Ezen kezdeményezéseknek különböző színterei lehetnek:

- szülői értekezlet,
- nyílt nap,
- szülői munkaközösség,
- fogadóórák.

Ez a folyamat kétirányú lehet. Kezdeményezhet a szülő vagy a kiskorú tanuló törvényes képviselője az iskola felé, de ez fordítva is igaz. Bevonhatja az iskola vezetése, illetve az osztályfőnök is a szülőt vagy a kiskorú tanuló törvényes képviselőjét egy-egy konkrét feladat megvalósításába.

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Szakmai programunkat a szülőkkel egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ennek érdekében tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, az alkalmazott módszerekről. Alkalmat biztosítunk a szülőknek, hogy az iskolai közélet résztvevői, segítői legyenek.

2.15.2 Tanulói fórumok az iskolában

Az intézmény tanulói az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogukat az iskolai diákönkormányzaton keresztül gyakorolják. (Lásd előző alfejezet) Ezenkívül az intézmén

évente ismétlődő tanulói elégedettség mérést szervez online kérdőíves megkérdezés formájában, melyet kiértékel, és oktatói testületi munkaértekezleten átbeszél, szükség esetén intézkedési tervet alkot.

2.15.3 Szülői képviseleti fórumok az iskolában

Szülői értekezlet: A szülőnek évente két alkalommal lehetősége van az osztályfőnökkel személyesen találkozni. Célja: közös feladatok megtervezése, célok kitűzése, tájékoztatás a problémákról, megoldáskeresés, kapcsolatteremtés. A szülők egymást is ismerjék meg. Nagyszabású problémák esetén rendkívüli szülői értekezletet hívunk össze. A 9. évfolyamos tanulók szülei részére tájékoztató szülői értekezletet tartunk a megelőző év májusában. Ilyenkor a szükséges tankönyvekről és azok megközelítő áráiról is információt nyújtunk. A szülői értekezletek ideje: szeptember, február.

Tanári fogadóóra: Minden tanárnak meg kell jelölnie egy órát, melyben hetente fogadni tudja a szülőket. Célja: a szaktanárokkal való egyéni találkozásokon véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről.

Szülői munkaközösség: Osztályonként szülői munkaközösség működik, mely elsősorban az osztályok saját rendezvényeinek megszervezésében, lebonyolításában nyújt segítséget. Az SZMK tagjait úgy választják meg a szülők, hogy figyelembe veszik az elérhetőséget, mozgósíthatóságot a tanév folyamán, valamint a leterheltséget. Fontos, hogy az osztályfőnökkel tartani tudja a kapcsolatot. A szülők olyan módon is szerepet vállalnak iskolánk életében, hogy a képviseletet meghívjuk a nevelési értekezletekre.

Az iskola vezetősége megbeszélés alapján áll rendelkezésére a szülőknek.

Szülői munkaközösségi értekezlet: évente egyszer (márciusban). Az igazgató tájékoztatja az osztályok szülői képviselőit a tanév eddig történt eseményeiről, és elmondja a hátra lévő feladatokat, programokat.

Mivel tanulóink javarészt Budapesten élnek, illetve vidékről naponta bejárnak az iskolába, kevés kollégiumi férőhelyre tartunk igényt. Azonban a kilencedikesek körében felmérjük az igényeket, és ha szükséges, el tudjuk helyezni őket. Jó kapcsolatot tartunk fenn a budapesti kollégiumokkal. Mind az oktatás, mind a nevelés terén egybehangzó elvekkkel rendelkezünk. Probléma esetén az iskola és a kollégium keresi a megfelelő megoldási lehetőségeket.

2.15.4 Intézményi partnerekkel való kapcsolattartás

Partnerszervezetek a gyakorlati képzés kapcsán:

- Kamarák
- Gazdálkodó szervezetek
- Társiskolák

Kapcsolattartás formái:

- Személyes megkeresés
- Telefonos megkeresés
- Írásbeli megkeresés (levél, együttműködési szerződések)

Kapcsolattartásért felelős: Gyakorlati oktatás vezető

Partnerszervezetek a gyermek- és ifjúságvédelem kapcsán:

- Kormányhivatalok
- Gyámhivatalok
- Gyermekjóléti Szolgálatok
- Nevelési Tanácsadók
- Gyermekotthonok
- Kollégiumok
- Karitatív szervezetek
- Rendőrség, bíróság, pártfogó felügyelői hálózat
- Egyéb társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

Kapcsolattartás formái:

- Személyes megkeresés
- Telefonos megkeresés
- Írásbeli megkeresés

Kapcsolattartásért felelős: osztályfőnökök, iskola vezetősége

2.16 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

2.16.1 A tanulmányok alatti vizsgák rendje

A tanulmányok alatti vizsgák:

- a javítóvizsga,
- az osztályozóvizsga,
- a különbözeti vizsga.
- pótló vizsga
- érettségi vizsga

2.16.2 A tanulmányok alatti vizsgák célja

azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Szakmai Programja szerint nem lehetett meghatározni.

2.16.3 A vizsgák rendje a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján

A vizsgák rendjét a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet alapján állapítottuk meg

64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

(2) **Osztályozó vizsgát** kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

(3) Egy osztályozó vizsga – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

(4) Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint – szervezett beszámoltató vizsga is.

(5) **Különbözeti vizsgát** a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(6) A vizsgázó **pótló vizsgát** tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

(7) **Javítóvizsgát** tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

(8) A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

65. § (1) A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

(2) Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

(3) Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén az illetékes kormányhivatal vezetője a vizsgázó – kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő – írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az (1) bekezdés szerint előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

(4) Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

(5) A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

(6) A középiskolában, olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

66. § (1) **A tanulmányok alatti vizsga** vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,

b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,

c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,

d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

(2) A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

(3) A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,

b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,

c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,

d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

(4) A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig – alapfokú művészeti iskolában, művészeti szakköznevelő iskolában húsz óráig – tarthat.

67. § (1) **Az írásbeli vizsgára** vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

(2) Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

(3) A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

(4) Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.

(5) Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

68. § (1) A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

(2) A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként középiskolában minimum hatvan perc.

(3) Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

(4) A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,

c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,

69. § (1) Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

(2) Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

(3) Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

(4) Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

(5) Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

(6) Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy

c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

(7) A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

70. § (1) Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető **szóbeli vizsga**. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

(2) A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

(3) A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

(4) Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

(5) A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

(6) A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

(7) A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

(8) Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

71. § (1) Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

(2) Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

(3) A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,

(4) Ha a vizsgázónak a 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

(4a) Ha a vizsgázó a (3) bekezdés b) pontja alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

(5) Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

(6) A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

72. § (1) **A gyakorlati vizsgarész** szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

(2) A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.

(3) A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

(4) A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

(5) A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebben az időben a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

(6) A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

(7) A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

73. § (1)191 A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

2.16.4 Helyi adaptálás

Osztályozó vizsga

Az intézményi osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Amennyiben az osztályozó vizsgát a nevelőtestület az osztályozó értekezleten határozza el, a vizsgát az értekezletet követő két hétben teheti le a tanuló.

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze (250 óra), s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani, de csak akkor, ha ezt a nevelőtestület jóváhagyja.

Az osztályozó vizsgához vezethet a nagyobb mértékű hiányzás, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentést kapott – kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a Nkt. 55. § szerint sajátos helyzete miatt,

- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak abban az esetben is, ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az intézmény helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be. Ilyenkor a hiányzó év/évek tananyagából kell az írásbeli érettségi vizsgák megkezdéséig osztályozó vizsgát tennie.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.

A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Érettségi vizsga

Az érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó

- a) rendelkezik-e az általános műveltség alapjaival és olyan képességekkel, amelyek alkalmassá teszik az önművelésre;
- b) szert tett-e megfelelő tárgyi tudásra, gondolkodási és tájékozódási képességre, képes-e ismereteinek rendszerezésére és gyakorlati alkalmazására;
- c) felkészült-e a felsőoktatási intézményekben folyó tanulmányok megkezdésére.

Az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból középszinten vagy emelt szinten tehető érettségi vizsga.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A közoktatási törvény 11.§ (1) bekezdés o pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során pedagógusaitól független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a Budapest Főváros Kormányhivatala szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Szakközépiskolában, szakiskolában az *alkalmassági vizsga* szabályai a szakmai szokásokból és az írott normákból fakadó egyedi regulák.

Irányadónak tekintett jogszabályok

2011. CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről

A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 6.§

100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról 3.§(3) ; 4.§ (4) (1)

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a tanulmányi kötelezettségek teljesítéséről

2.16.5 Helyi adaptálás összegző tantárgyi táblázata

TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RENDJE

TANTÁRGY	SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA	IDŐTARTAMA	ÉRTÉKELÉS MÓDJA TECHNIKUMBAN ILLETVE SZAKGIMNÁZIUMBAN	ÉRTÉKELÉS MÓDJA SZAKKÉPZŐ ISKOLÁBAN ILLETVE SZAKKÖZÉPISKOLÁBAN
Magyar nyelv és irodalom	Írásbeli szóbeli	60' 15'	81-100%: jeles 61-80%: jó 43-60%: közepes 26-42%: elégséges 0-25%: elégtelen Az értékelés az írásbeli vizsgarész 50%-os és a szóbeli vizsgarész 50%-os arányú beszámításával történik a 2 vizsgarészből álló tantárgyi vizsgák esetében.	80-100%: jeles 60-79%: jó 40-59%: közepes 21-39%: elégséges 0-20%: elégtelen Az értékelés az írásbeli vizsgarész 50%-os és a szóbeli vizsgarész 50%-os arányú beszámításával történik a 2 vizsgarészből álló tantárgyi vizsgák esetében.
Magyar-Kommunikáció	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Történelem	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Társadalomismeret	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Történelem és társadalomismeret	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Állampolgári ismeretek	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Etika	Írásbeli szóbeli	60' 15'		
Idegen-nyelv	Írásbeli szóbeli	60' 15'	86-100% jeles 71-85% jó 56-70% közepes 41-55% elégséges 0-40% elégtelen	91-100% jeles 71-90% jó 51-70% közepes 31-50% elégséges 0-30% elégtelen

Matematika	Írásbeli szóbeli	60' 15'	0 -29 % elégtelen 30 -49 % elégséges 50 – 69 % közepes 70 – 84 % jó 85 – 100 % jeles elégtelen írásbeli esetén ez - szakközépben 20% teljesítés esetén szóbeli számonkéréssel még javíthat	0 -19 % elégtelen 20 -40 % elégséges 41 – 60 % közepes 61 – 80 % jó 81 – 100 % jeles elégtelen írásbeli esetén ez - szakiskolában 15 %-os teljesítés esetén szóbeli számonkéréssel még javíthat
Informatika	gyakorlati	60'	0-29 % elégtelen 30-48 % elégséges 49-67 % közepes 68-84 % jó 85-100 % jeles	0-29 % elégtelen 30-48 % elégséges 49-67 % közepes 68-84 % jó 85-100 % jeles
Digitális kultúra	gyakorlati	60'	0-29 % elégtelen 30-48 % elégséges 49-67 % közepes 68-84 % jó 85-100 % jeles	0-29 % elégtelen 30-48 % elégséges 49-67 % közepes 68-84 % jó 85-100 % jeles
Földrajz	szóbeli (10 tétel)	30' kidolgozás 15' előadás	8 ponttól elégséges, 13 ponttól közepes, 17 ponttól jó, 20 ponttól jeles. A vizsgabizottság döntése értelmében póttétel húzására lehetőséget lehet adni, ekkor azonban a fent említett irányadó arányok egy jeggyel gyengébb osztályzattal párosulnak.	

Természetismeret	írásbeli	30'	6 helyes válasz esetén nem kell szóbeli tételt húzni, elégséges a vizsga. 7 vagy annál több helyes válasz közepes osztályzatot jelent. A sikertelen írásbeli esetén 10 szóbeli tétel egyikeből kell elfogadható, közepes értékű feleletet nyújtani. Ellenkező esetben a vizsga elégtelen. A vizsgabizottság döntése értelmében póttétel még húzható	6 helyes válasz esetén nem kell szóbeli tételt húzni, elégséges a vizsga. 7 vagy annál több helyes válasz közepes osztályzatot jelent. A sikertelen írásbeli esetén 10 szóbeli tétel egyikeből kell elfogadható, közepes értékű feleletet nyújtani. Ellenkező esetben a vizsga elégtelen. A vizsgabizottság döntése értelmében póttétel még húzható
Testnevelés	gyakorlati	150'	Évfolyamonként és tevékenységenként eltérő, részletesen az intézmény Szakmai Programja tartalmazza.	Évfolyamonként és tevékenységenként eltérő, részletesen az intézmény Szakmai Programja tartalmazza.
Technikum/ Szakgimnázium (kifutó 2020.09.01- től) szakmai tantárgyai	Írásbeli szóbeli	45' 35' (20' felkészülés, 15' felelet)	81-100%: jeles (5) 71-80%: jó (4) 61-70%: közepes (3) 51-60%: elégséges (2) 0-50%: elégtelen (1)	
Érettségi utáni szakképzés tantárgyai	Írásbeli Szóbeli	30' 20' (10' felkészülés, 10' felelet)	81-100%: jeles (5) 71-80%: jó (4) 61-70%: közepes (3) 51-60%: elégséges (2) 0-50%: elégtelen (1)	
Szakképző iskola/ Szakközépiskola (kifutó 2020.09.01- től) szakképzési tantárgyai	Írásbeli Szóbeli	30' 20' (10' felkészülés, 10' felelet)		81-100%: jeles (5) 71-80%: jó (4) 61-70%: közepes (3) 51-60%: elégséges (2) 0-50%: elégtelen (1)

2.17 A felvételi eljárás rendje, beszámítandó tárgyak, jogorvoslat

A 8. osztályos, középiskolai felvételi eljárásban a központi felvételi vizsga eredményét nem kérjük, saját felvételi vizsgát és felvételi beszélgetést nem tartunk, pontszámításos módszert alkalmazunk.

A pontszámításba beszámítandó tantárgyak:

Tantárgy	7. év vége	8. félév
Magyar irodalom	X	X
Magyar nyelvtan	X	X
Angol vagy német nyelv	X	X
Történelem	X	X
Matematika	X	X
Maximális pontszám:	25	25
Összesen:	50	

Adott szakra jelentkezők számától és tanulmányi eredményétől függően évente kerül megállapításra a felvételi ponthatár.

Szóbeli felvételi vizsga nincs az intézményünkben.

Jogorvoslati eljárás: A jelentkezés elutasítása esetén a közoktatásról szóló törvény [Kt. 83. § (2-3) bekezdés kiegészítve a 2011. CXCV. tv. 46-47§-ában foglaltakkal] alapján a döntés ellen jogorvoslattal élhet a tanuló és a szülő, megjelölve, hogy azt jogszabálysértés miatt nyújtotta be (törvényességi kérelem), vagy méltányossági kérelemként. A jogorvoslati eljárást megindító kérelmet intézményünk fenntartójához kell benyújtani (Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum 1075 Budapest, Dohány utca 74.)

2.18 A más iskolából való tanulóátvétel rendje

Más intézményből való tanulóátvételnél figyelembe vesszük, hogy a tanulói létszám milyen mértékű növekedést enged meg. Az életkor is befolyásoló tényező. Amennyiben tanköteles diákról van szó, törekszünk arra, hogy tanulói jogviszonyt létesítsünk vele. Iskolánkban meghatározó tényező a tanult nyelv is, különösen a 10-12. évfolyamos tanulók esetében. Mi két nyelvet oktattunk, angolt és németet. Csak az ilyen nyelvet tanulókat tudjuk átvenni. A szakmai megfeleltetés szintén meghatározó. Csak azokat a diákokat tudjuk átvenni, akinél a hiányok 1-2 különbözeti vizsgával pótolhatók. Szakképző évfolyamok esetében pedig nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a szakmai gyakorlatba be tudjanak kapcsolódni.

2.19 Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve

A fiatalok életkori sajátossága, hogy szertelenek és gyakran éri őket baleset, ezért indokolt az elsősegélynyújtás ismereteinek oktatása az iskolában.

Szükséges, hogy a tanuló balesetek esetén felismerje és felelősségteljesen tudja kezelni a történeteket.

Az elsősegély nyújtás elméleti alapismereteit az osztályfőnöki órák keretében sajátíthatják el a tanulók. Az elsősegély nyújtás gyakorlati feladatait szakköri foglalkozáson gyakorolhatják. Suli-napokon vendégelőadók segítségével erősítjük a tanulók tudását az elsősegélynyújtásban.

3 EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

„A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonságához való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra”. (Szkr. 102 §)

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO, 1948) által megfogalmazott definíció szerint az egészség: **”testi, lelki, szociális jól-lét”**. Ez az önállóságra, az alkalmazkodásra, az integrálódásra és a harmóniára való képességet jelenti. Ez a meghatározás az egészséget alapvető emberi jognak ”az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Az egészségügyi állapot több tényezőtől függ: genetikai, környezeti, életmódbeli és az egészségügyi ellátórendszerhez köthető elemei vannak.

Az egészségfejlesztés egy folyamat, melynek során képessé válunk saját egészségünk felügyelésére, javítására. Az egészségnevelés valójában az ehhez szükséges ismeretek, tudás megszerzése, illetve ezek révén cselekvésorientált, megfelelő életkészséggel rendelkező fiatalok „útnak indítását” jelenti.

Az Európai Unió szakbizottságának meghatározása szerint a személyes egészséget befolyásoló életmódtényezők (health determinants) a következők:

- Kövérség
- Dohányzás
- Személyes környezet szennyezettsége
- Alkohol
- Kábítószer
- Lelki, szellemi egészség
- Szexuális egészség
- Edzettség, testmozgás
- Egészségnevelés
- Sérülések, balesetek

Ezek a tényezők kölcsönhatásban és kölcsönös függésben állnak egymással.

Az életmódtényezőket tekintve nyilvánvaló, hogy az sem mindegy, hogy hogyan éljük az életünket! Ma már fontos mérőszámként foglalkoznak az egészségesen várható élettartam alakulásával. Ez az érték ma Magyarországon férfiak esetén 55.3, nők esetében 58 év (KSH - Szabó Zsuzsanna: Hány egészséges életévre számíthatunk?), ami nemzetközi összehasonlításban nem rossz érték, de nem jelenti azt, hogy nincs tennivaló.

A fiatalok egészségi állapotában nagy különbségek vannak. A felnőttkori betegségek gyakran gyerekkorban gyökereznek ezért jó, ha az iskola, a szülők és az egészségpolitika is tisztában van azzal, hogy milyen veszélyeknek vannak kitéve a fiatalok.

3.1 Helyzetelemzés

Az intézményünk Budapest belvárosában, a VI. kerületben található. Így jellemzőek rá mindazok a hátrányok, amelyek a XIX. századi városfejlesztés és építés hiányosságaiból adódnak. A sűrű beépítettség, a nyílt- és zöldterületek hiánya okozza elsősorban, hogy az iskola környezete a nagy forgalomtól zajos és rossz levegőjű. A szűk közterek szemetesek. A tömb-rehabilitációs feladatok több évtizedes elmaradása miatt a közvetlen környezet épületei rossz állapotúak, csak mostanában kezdték el rendbe hozni a környező házakat.

Diákjaink a fővárosból és vonzaskörzetéből, illetve a környékről érkeznek. Évről évre egyre magasabb számban jelentkeznek és nyernek felvételt hozzánk roma származású fiatalok. Az ő oktatásuk, nevelésük, beilleszkedésük segítése, szakmához, érettségihez juttatásuk komoly feladatot ró testületünkre.

Diákjaink összetétele, életkora befolyásolja egészségnevelési munkánk tartalmát és lehetőségeit.

Oktatási profilunknak megfelelően különösen a 11. évfolyamtól a szakmai tárgyakat és ismereteket magasabb óraszámban, míg a közismereti, nem érettségi (köztük a természettudományos) tárgyakat kevesebb óraszámban, koncentráltan tanítjuk. Ezért évről évre már eddig is egyre nagyobb hangsúlyt fektettünk a környezet- és egészségtudatos magatartásformák intenzív és integrált fejlesztésére minden évfolyamon.

Tekintve, hogy talán ez a korosztály a legveszélyeztetettebb, mindig is kiemelten kezeltük az egészségnevelést. A diákok támogatása azért is meghatározó feladat, mivel ebben az életkorban fejlődik és formálódik meghatározóan önismeretük, ekkor keresik helyüket a világban, építik közösségi és társas kapcsolataikat.

Feladataink fontosságát emeli, hogy diákjaink között egyre több a veszélyeztetett, rossz szociális és családi körülmény között élő fiatal. Egészségi, mentális állapotuk felmérése és elemzése a kiindulópont jövőbeni munkánkhoz. Ezt a feladatot ma az iskolaorvos, a védőnő, a gyermekvédelmi felelős és az osztályfőnökök végzik. Alapvető az is, hogy tisztában legyünk diákjaink életviteli szokásaival. Ennek ismeretében tervezhetjük éves és hosszabbtávú nevelési munkánkat.

Különösen fontosnak érezzük az egészséget és a személyiségfejlődést befolyásoló veszélyforrások fel- és megismertetését, a káros hatások szemléletes bemutatását. Ennek keretében rendszeresen szervezünk preventív előadásokat több témakörben is. A problémák a legszembetűnőbbek a mozgásszegény életmód, az étkezési zavarok, a dohányzás, a szexuális magatartás, a tanulási zavarok, az egyéb magatartási zavarok, az alkoholfogyasztás és az alkalmi drogfogyasztás terén. Így feladataink is e témák köré csoportosulnak. Biztosítjuk a rendszeres testedzést, így órarendileg a heti három-öt testnevelés órát, a kondicionáló terem fenntartását, s a délutáni edzéslehetőségeket. A dohányzás tilos az egész iskolaépületben. A helyes szexuális magatartás kialakítását célzó nevelés a szaktantárgyak, az osztályfőnöki órák és védőnői felvilágosítás keretében folyik.

Különösen fontos terület a legális és illegális élvezeti szerek fogyasztásának megelőzése, hatásaik széles körű ismertetése. Ebben az esetben a siker alapja a veszélyeztetettek hatékony kiszűrése, a családdal való folyamatos kapcsolattartás, a szülők és a oktatók képzése.

Tanáraink módszertani továbbképzése lehetővé teszi, hogy a helyes tanulási módszerek elsajátíttatása is a tanórai képzés része lehessen minden évfolyamon. Ez segítheti tanulóinkat abban, hogy sikeresebben tanulhassanak, márpedig a magabiztos, önbizalommal teli ember kevésbé nyúl tudatmódosító szerekhez. Az eltelt időszakban tovább folytattuk tanáraink továbbképzését és így oktatóink nagy része eredményesen elvégezte a „A tanulás tanítása” módszertani tanfolyamot, illetve sokan vettek részt a TISZK konfliktuskezelő tanfolyamán. A

TISZK keretében lehetőségünk volt arra is, hogy leginkább rászoruló diákjaink is megismerkedhessenek a helyes, hatékony tanulás módszerével.

A fentieket összefoglalva elmondhatjuk, hogy az egészségnevelés területei közül számosan értünk már el sikereket. Jövőbeni feladatunk, hogy minden területre rendelkezünk kidolgozott programmal és részletesen lebontott akciótervvel, különös figyelmet szentelve a különböző tevékenységi területek szinkronizálására.

3.2 Adottságaink, feltételrendszer

Iskolán belüli humán erőforrás

Pozitív hozzáállású, felkészült oktatói testület
Iskolaorvos
Védőnő
Pszichológus
Fejlesztőpedagógus

Külső kapcsolatok

Családsegítő és Gyerekjóléti Szolgálat
ÁNTSZ
Nevelési Tanácsadó
Szakorvosi rendelő (speciális szűrések)

Iskolaépület

- Iskolánk épülete négyszintes, hagyományos (nem panel) típusú. Korszerűsítésre szorulna a fűtőhálózatunk, és nyílászáróink. A jelenlegi tanulólétszám mellett alkalmas az oktatási-nevelési feladatok ellátására.
- Tantermek jelenleg csak a földszinten, az első és a második emeleten működnek. Termeink nagysága változó. A kisebb, illetve az alagsori termeink kevésbé világosak, nem túl jól szellőztethetőek. Bennük a táblák megvilágítása megfelelő. Tiszták, lambériával védettek a falaik. Bútorzatuk megfelel az egészségügyi előírásoknak, életkori sajátosságoknak.
- A számítógéptermeink korszerű kivitelezésű, jól felszerelt, jó megvilágítású termek. A számítógépasztalok és a székek ergonómiai szempontból megfelelőek.
- A tornaterem mérete nem megfelelő, túl kicsi, zsúfolt.
- A folyosók a célnak megfelelőek, de lehetnének tágasabbak.
- A magas tanulólétszámhoz viszonyítva kevés a vizesblokkok száma. Nincs minden emeleten nemenként elkülönített mosdóhelység. Nincs ivókút az épületben.
- A tanári szoba helyiség zsúfolt, nem alkalmas a munkára, az órák előkészítésére, a felkészülésre. Nincs elegendő hely, szekrény. Az első emeleten számítógépekkel felszerelt „tanári dolgozó” áll oktatóink rendelkezésére.

- Belvárosi iskolánk utcája folyamatos beépítettségű, minimális területű belső udvarral. Az udvar zárt, aszfaltozott, zöld felület nélküli. Virágok kihelyezésével igyekszünk barátságosabbá tenni. A területet kosárpalánk, pingpong asztal, padok „színesítik”.
- Iskolánkban nincs ebédlő, ezért diákjaink meleg étkeztetését nem tudjuk megoldani az épületben. Ebben a korban is rendkívül fontos lenne a rendszeres meleg étel ebédidőben történő elfogyasztása. Ebédmelegítési lehetőség a büfében vehető igénybe.
- A büfé korszerű, igényes kialakítású, tágas, jól felszerelt helyiség. Alkalmas a kulturált étkezésre. Árukészlete változatos, törekszik az egészséges táplálkozásra. Folyamatos választék bővítéssel, új korszerű termékek beszerzésével, kínálatával és árusításával igyekszünk tanulóink étkezési szokásait folyamatosan formálni, átalakítani.
- Iskolánk tisztasága megfelelő. Biztosítani tudjuk a tanítási idő alatti folyamatos takarítást is. Így még a téli esős, havas időben is mindig tiszta az épület.
- A külső forgalom zaja az utca felőli termekbe beszűrődik, ami különösen a kora nyári és őszi tanítási idő alatt zavaró. Sajnos, ezen belátható időn belül nem tudunk változtatni, illetve javítani.

Tárgyi és anyagi erőforrások:

- Könyvek: egészséges táplálkozással, szenvedélybetegségekkel, szexuális felvilágosítással, családi életre való felkészítéssel, a serdülőkori változásokkal, pszichológiával foglalkozó szakkönyvek, ismeretterjesztő kiadványok, tanárok és diákok számára.
- Videofilmek: családi élettel, konfliktusokkal, szenvedélybetegségekkel, táplálkozási zavarokkal, szexuális felvilágosítással, az AIDS megelőzéssel foglalkozó műsoros videokazetták.
- A filmeket osztályfőnöki órákon, kortárssegítő programokon és szabadidős, illetve tanórákon kívüli szervezett tájékoztatón tekinthetik meg tanulóink.
- A legfrissebb információkat, valamely szakterület részletesebb ismereteit kereső tanulóink és tanáraink számára Internet elérhetőség áll rendelkezésre a számítógépes teremben.

Gyógyszerkészlet, mentőláda

Felelősök: rendelési napokon az iskolaorvos, védőnő, egyéb napokon a titkárság dolgozói.

Helye: orvosi rendelő, titkárság.

Iskolai mentőláda minősítése: elsősegély-felszerelés (B MSZ 13553-81)

Tartalma:

Gyorskötöző pólya, steril 5 m × 10 cm 4 db; 5 m × 8 cm, 4 db

Mull-lap, vágott, steril, 6 cm × 6 cm, 1 csomag

Ragtapasz, 1 m × 2,5 cm, 2 db

Steril mull, 0,5 m × 80 cm, 4 db

Olló

Esmark kendő (szegett, háromszögletű) 100 × 100 × 141 cm, 1 db

Biztosítótű, 6 db

Fólia kesztyű, 1 pár
Chinoplast gyorskötés, 6 × 10 cm, 2 db
Betadine, 120 ml-es oldat, 1 doboz
Kéztisztító lap, 5 db
Elsősegélynyújtás képekben (segédlet), 1 db
Tartalomjegyzék, 1 db

Iskolai gyógyszerkészlet

Pharmavit Calcium pezsgőtabletta, 1 doboz
No-spa tabletta, 1 doboz
Rubophen tabletta, 1 doboz
B6-vitamin, 1 doboz

3.3 Alapelvek

Iskolánk egészségfejlesztő tevékenységének stratégiai céljai, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek a személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez.

Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az egészség értékévé váljon, s konkrét tevékenységben alapozódjon meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete
- az egyéni tanulás technikáinak ismerete, módszerei
- az idővel való gazdálkodás, a tervezés szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

3.4 Feladatok

Az egészségfejlesztés célkitűzéseinek megvalósítása az egész oktatói testület feladata, hiszen csaknem minden egyes oktatási és képzési területre hárulnak feladatok. Ezen túl a testület tagjainak személyes példamutatása is alapvető eszköz a sikeres megvalósításhoz.

Kiemelt szerep jut azonban az osztályfőnökökre és testnevelést oktató kollégákra. Munkájuk jellegére való tekintettel kiemelt feladat hárul az iskolaorvosra, a védőnőre, a pszichológusra és a fejlesztő pedagógusra.

Tevékenységi területenként meghatározott részcélok eléréséhez programokat dolgozunk ki. Ezeken belül különös fontosságú, közvetlen hatású eszköz a hatékony egészségügyi felvilágosítás. A tanórán kívüli tevékenység sikeres szervezését kiemelt eszközként kell használnunk, hiszen annak révén indirekt módon, szinte észrevétlenül van lehetőség az egészségvédelmi szempontok érvényesítésére. Így a továbbiakban (is) nagy szerepet szánunk a „suli-napnak”, a sportnapnak valamint a többi szabadban is végezhető tevékenységnek.

Döntő szerep hárul az Iskolavezetésre és a Fenntartóra a programok megvalósításához szükséges (többlet) források és eszközök biztosítása révén. Így jelentős forrásigényű a sporteszközök és a drog-prevenációs programok szervezése.

Általános feladatok

Az általánosak közé azokat az egészségnevelést érintő feladatokat emeljük ki, amelyek az oktatói testület egészére vonatkoznak, azaz nem rendelhetőek kizárólag egy vagy néhány oktatási és nevelési területhez.

Így ide soroljuk a következőket:

- Éves egészségnevelési program készítése (igazgatóhelyettes)
- Tanulóink fejlődésének nyomon követése (felelős: osztályfőnökök, fejlesztő pedagógus, pszichológus, védőnő, iskolaorvos)
- A szülőkkel a kommunikáció fejlesztése (felelős: osztályfőnöki munkaközösség)
- Példamutató iskolai környezet teremtése (felelős: oktatói testület, technikai dolgozók)
- A tartalmas iskolai és közösségi élet további fejlesztése (felelős: iskolavezetés, oktatói testület)

Az elmúlt években tanulóink mentális állapota miatt egyre nagyobb gondot kellett és kell is fordítanunk a stresszoldás helyes technikáinak a megismertetésére, alkalmazására, a stresszmentes életvitel elsajátíttatására.

Kiemelt jelentőségű feladatok

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné.

Kiemelten kezeljük a dohányzással, valamint az alkohol- és drogfogyasztással kapcsolatos megelőző feladatokat, amit ezen addiktív szerek rendkívüli egészségkárosító hatása indokol.

A dohányzást, alkohol- és drogfogyasztást, mint egy egységes addiktív magatartás serdülőkori megnyilvánulásait felfoghatjuk devianciaként, nem megfelelő konfliktus-megoldási módszerként. E magatartásformáknak tinédzszerkorban kitüntetett jelentőségük van.

A serdülőkör átmeneti jellegű, a fiatalok számára kívánatos a felnőttekhez tartozás. A cigaretta, az alkohol vagy a szexuális aktivitás olyan magatartásformák, amelyek a felnőttek körében elfogadottak, a gyerekek számára ugyanakkor tiltottak és a tinédzserek ezek alkalmazásával átmenetileg átélhetik a felnőtt státuszt. A sikeres prevenció érdekében tudatában kell lennünk, hogy a felmérések szerint azok a serdülők, akik az egyik magatartásformát kipróbálják, többnyire a többit is, mivel ezek a viselkedési módok egy átfogó életmód megnyilvánulásai. Ezen kockázati magatartás azért is különösen veszélyes, mert komoly egészségügyi- és társadalmi probléma is. A jelenlegi statisztika szerint a 15–19 év közötti nők 13%-a, férfiak 21%-a dohányzik. Alkohol esetén ezek a mutatók 23% és 43%! A folyamat többlépcsős, az egyszeri kipróbálástól a függőség kialakulásáig terjed. Mindezekből következik, hogy más-más egészségnevelési stratégia járhat sikerrel a kipróbálók, a rendszeres fogyasztók és a valóban deviáns fiatalok körében.

Az iskola megelőző szerepe rendkívül fontos. Ennek elérése érdekében oktatóinkat megismertettük az élvezeti szerek használatával kapcsolatos kritikus környezeti tényezőkkel és a drogfogyasztás felismerését lehetővé tevő jellemzőkkel (nevelési értekezlet, szórólapok, továbbképzések). Kapcsolódunk az országos programokhoz, összehangoljuk az ezzel foglalkozók munkáját, folyamatos monitorozást végzünk. Alapvető jelentőségű a szülővel, a családdal a megfelelő, egymás munkáját segítő kapcsolat kiépítése. Igyekszünk tanórán kívüli pezsgő iskolai életet létrehozni diákjaink aktív és alkotó közreműködésével. Lényegesnek tartjuk a hatékony megelőzés szempontjából, hogy a fiatalok számára vonzó alternatív időtöltési lehetőségeket ajánljunk, s rávezzük őket arra, hogy a mozgásszegény időtöltési formák (tévénézés, zenehallgatás, számítógép, videojáték) helyett testmozgással járó szórakozási lehetőségek közül is válasszanak.

Kiemelt feladatunk annak bemutatása, hogy a társasági szórakozási lehetőségek sokkal széleskörűbbek annál, mint amelyeket a fiatalok általában ismernek. Az „örömszerző” drog- és alkoholfogyasztás veszélyét szinte törvényszerűen magában hordozó céltalan csellengés, a féktelen „discozás”, vagy a „plázázás” helyett hasznos csoportos szórakozási lehetőségeket kell bemutatni és elfogadtatni. Ennek keretében film klubbot működtetünk, és a könyvtár választékát a korosztályos igények szerint bővítjük.

„Drogstratégiánk” célja, hogy diákjaink társadalmilag elfogadott módon értékeljék és viszonyuljanak a szerfogyasztáshoz. Ennek érdekében visszatérően foglalkozunk a szerfogyasztás ártalmaival, hatásai bemutatásával. A dohányzás, alkoholfogyasztás terén egyrészt a példamutatást tartjuk kiemelendőnek, másrészt a tanulmányi kirándulások, nyári táborok példáján keresztül ismételt megmutatni a hosszabbtávú „szermentes” tartalmas időtöltés lehetőségét.

Hosszú távú célok:

- a stratégiai célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- rendszerszemléletre nevelés
- önismeret, tolerancia és empátia fejlesztése
- az egészségmegőrző magatartás és életvitel segítése
- a személyes felelősség tudatosítása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség

- az életminőség megválasztásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Középtávú célok és feladatok:

Célok:

- az oktatói testület és a szülők egységes egészségfejlesztés szemléletmódjának formálása
- az oktatói testület nevelési módszereinek gazdagítása
- az oktatói testület egészséges életmóddal és drogprevencióval kapcsolatos ismereteinek gyarapítása
- készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában
- a tanulók megterhelés- és konfliktustűrő képességének, problémamegoldó kapacitásának növelése
- a tanulók egészségmegőrző szokásainak kialakítása és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel elsajátítása.

Feladatok:

- Állapot felmérés készítése
 - diákok egészségi állapota, életmódja
 - a tanulók ismeretszintje, attitűdjei- a kollégák körében a problémaérzékenység „szondázása”, a kooperáció mérése
- a szülőkkel való együttműködés fejlesztése, igényfelmérés
- a támogató szervezetekkel, személyekkel való együttműködés fenntartása, fejlesztése
- a kortárssegítő diákok működésének szervezése, utánpótlásuk biztosítása
- a tanórán kívüli tevékenységi formák bővítése, rendszeressé tétele
- az egészségnevelési szakkönyvek és videofilmek állományának bővítése
- a diákok dohányzásának, alkohol- és drogfogyasztásának megelőzése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a lelki egészség megőrzése, stressz oldó módszerek megismertetése

Osztályfőnöki feladatok

Az osztályfőnöki feladatok közül kiemelten kezeljük a következőket:

A tanulók mentális állapotának felmérése, különös tekintettel a tanulók családi helyzetéből fakadó veszélyforrások felmérése;

Az önismeret és a helyes önértékelés fejlesztése;

A család szerepe fontosságának tudatosítása;

A közösségi és társas kapcsolatok fejlesztése, a párválasztás fontosságának tudatosítása.

Szakórai oktatási és nevelési feladatok

A szakórákon alapvető cél az egészséget befolyásoló helyes szokások kialakulásának támogatása az adott oktatási terület sajátos lehetőségeinek és eszközeinek segítségével.

A természetismeret tantárgy keretében ismerkednek meg az ember szervezeti felépítésével, az egészség megőrzésének fontosságával, az egészséget károsító hatásokkal, a helyes táplálkozás alapelemeivel, a különböző betegségek kialakulásával, életminőségünkre gyakorolt hatásukkal. Tanulóink életkora miatt különösen fontosnak tartjuk a helyes szexuális magatartás kialakítására való nevelést. Bemutatjuk a légszennyezettség, a dohányzás, az alkohol, a kábítószeres hatásait, megismertetjük diákjainkat a táplálkozási zavarok kialakulásához vezető okokkal. Oktató nevelő munkák gyakorlatias jellegű. Mivel sok esetben a szülői ház nem mindig képes a megfelelő attitűdök kialakítására így ez a szaktanár feladata is. Megjegyeznénk, hogy a heti egy, másfél óra keretében nehéz megoldani ezt a feladatot, pedig a gyerekek itt az átlagnál nagyobb érdeklődést tanúsítanak, amit érdemes lenne kihasználni. Tudatosítható bennük „elektronikus világunk” egészségre gyakorolt hatásai, élettani veszélyforrásai, és elektronikus eszközeink megfelelő használata. Az élő és élettelen világot felépítő anyagok tulajdonságainak pontos ismerete hozzásegíti tanulóinkat a helyes táplálkozási szokások kialakításához, a környezet egészségkárosító tényezőinek tudatos elkerüléséhez. Szerves kémiai tanulmányaik pedig hozzájárulnak a drogok tulajdonságainak és hatásmechanizmusuk megértéséhez.

A mindennapos testneveléshez kötődően a testkultúra fejlesztés feladatai közül az alábbiakat tekintjük kiemeltnek:

Általános fizikai állapot fejlesztési program kidolgozása;

Általános fizikai állapot felmérése, és a fejlesztési program hatásának rendszeres időszakos mérése;

A gyakorlatban tapasztalhatják meg a rendszeres mozgás kedvező hatását a szervezet állapotára;

Megtanulják a helyes testedzés metodikáját;

Kitartás, rendszeresség személyiségfejlesztő hatása.

4 OKTATÁSI PROGRAM

4.1 Az alapul szolgáló tantervek megnevezése

- Heti óraterv minta – Technikum és Közismereti kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára - 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet alapján, ami a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
- Heti óraterv minta – Szakképző iskola és Közismereti kerettanterv a szakképző iskolák számára - 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet alapján, ami a 2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

KIFUTÓ TANTERVEK:

- Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama számára - 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 14. melléklete, ami 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben került bevezetésre, majd a 2023/2024. tanévben kerül kivételre.
- Kerettanterv a szakközépiskolák 9–13. évfolyama számára az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 15. melléklete, ami 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet értelmében a 2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben került bevezetésre, majd a 2024/2025. tanévben kerül kivételre.

4.2 Helyi közismereti óratervek

4.2.1 Technikum 9-13. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok

A 2020.09.01-én elinduló technikumi osztályok számára készült

Tantárgy jellege és megnevezése		9.		10.		11.		12.		13.	
		Óraszám		Óraszám		Óraszám		Óraszám		Óraszám	
		Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves
Közismereti tantárgy	Magyar nyelv és irodalom	4	144	5	180	3	108	3	93**		
	Idegen nyelv	4	144	4	144	3	108	3	108	3	93
	Matematika	4	144	4	144	3	108	3	93**		
	Történelem	3	108	3	108	2	72	2	62**		
	Állampolgári ismeretek							1	31**		
	Digitális kultúra	1	36								
	Testnevelés	4	144	4	144	3	108	3	108		
	Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	36		
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	108								
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1	36						
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	Idegen nyelv					2	72				
Érettségire felkészítő tantárgy	Gazdasági és pénzügyi kultúra II.					2	72	2	72		
Szabadon tervezhető órakeret tantárgyai	Kompetenciafejlesztés	3	108	3	108						
	Idegen nyelv					1	36	2	72	2	62
	Osztályfőnöki									1	31
	Vizsgafelkészítő									4	124
Szakmai oktatás tantárgyai*	Ágazati alapoató oktatás	7	252	9	324						
	Szakirányú oktatás					14	504	14	504	24	744
Összes óraszám (heti/éves)		34	1224	34	1224	34	1224	34	1179	34	1054
Tanítási hetek száma		36		36		36		31/36		31	

*A Szakmai oktatás tantárgyai a Képzési Programban találhatóak

** 12- évfolyam végén magyar nyelv és irodalom, matematika és történelem tantárgyakból tett előrehozott érettségi vizsga miatt 31 tanítási héttel számolt tantárgyak

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat az 1. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.2.2 Szakképző iskola 9-11. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok

A 2020.09.01-én elinduló szakképző iskolai osztályok számára készült

Tantárgy jellege és megnevezése		9.		10.		11.	
		Óraszám		Óraszám		Óraszám	
		Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves
<i>Közismereti tantárgy</i>	Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom	2	72	2	72	2	62
	Idegen nyelv	2	72	1	36	1	31
	Matematika	2	72	2	72	1	31
	Történelem és társadalomismeret	3	108				
	Természetismeret	3	108				
	Testnevelés	4	144	1	36	1	31
	Osztályközösség-építő Program	1	36	1	36	1	31
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek					1	31
<i>Szabadon tervezhető órakeret tantárgyai</i>	Kompetenciafejlesztés	1	36	2	72	2	62
<i>Szakmai oktatás tantárgyai*</i>	Ágazati alapozó oktatás	16	576				
	Szakmai oktatás			25	900	25	775
Összes óraszám (heti/éves)		34	1224	34	1224	34	1054
Tanítási hetek száma			36		36		31

*A Szakmai oktatás tantárgyai a Képzési Programban találhatóak

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 2. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.2.3 Szakgimnázium (2018.09.01-2020.08.31) között induló osztályok 9-12. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok

Ez a képzés kifizető képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2022/2023. tanév

Tantárgy jellege és megnevezése		9.		10.		11.		12.	
		Óraszám		Óraszám		Óraszám		Óraszám	
		Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves
Közismereti tantárgy	Magyar nyelv és irodalom	4	144	4	144	4	144	4	124
	Idegen nyelv	4	144	4	144	4	144	4	124
	Matematika	3	108	3	108	4	144	4	124
	Történelem	2	72	2	72	4	144	4	124
	Etika							1	31
	Informatika	2	72	2	72				
	Művészetek	1	36						
	Testnevelés	5	180	5	180	5	180	5	155
	Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	31
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	108						
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1	36				
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	Földrajz	2	72	2	72	2	72		
Szabadon tervezhető órakeret tantárgyai	Szakmai számítások			2	72			2	62
	Szakmai érettségi felkészítés							1	31
Szakmai oktatás*		8	288	10	360	11	396	9	279
Összes óraszám (heti/éves)		35	1260	36	1296	35	1260	35	1085
Tanítási hetek száma		36		36		36		31	

*A Szakmai oktatás tantárgyai a Képzési Programban találhatóak

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 3. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.2.4 Szakgimnázium (2016.09.01-2018.08.31) között induló osztályok 9-12. évfolyam közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2017/2018. tanév – befejezés: 2020/2021. tanév

Tantárgy jellege és megnevezése		9.		10.		11.		12.		
		Óraszám		Óraszám		Óraszám		Óraszám		
		Heti	Éves	Heti	Éves	Heti	Éves	I. féléves Heti	II. féléves Heti	Éves
Közismereti tantárgy	Magyar nyelv és irodalom	4	144	4	144	4	144	4	4	124
	Idegen nyelv	4	144	4	144	4	144	4	4	124
	Matematika	3	108	3	108	4	144	4	4	124
	Történelem	2	72	2	72	4	144	4	4	124
	Etika							0	2	31
	Informatika	2	72	2	72					
	Művészetek					1	36			
	Testnevelés	5	180	5	180	5	180	3	7	155
	Osztályfőnöki	1	36	1	36	1	36	1	1	31
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	108							
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek			1	36					
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	Földrajz			2	72	2	72	2	2	62
Szakmai oktatás*		11	396	12	432	10	360	13	7	310
Összes óraszám (heti/éves)		35	1260	36	1296	35	1260	35	35	1085
Tanítási hetek száma		36		36		36		31		

*A Szakmai oktatás tantárgyai a Képzési Programban találhatóak

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 4. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.2.5 Szakközépiskola (2016.09.01-2020.08.31.) közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok
 Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2021/2022. tanév

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar – Kommunikáció	2 óra	1 óra +1óra	–
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra +1 óra	+ 2 óra
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés* (5 óra/hét csak elméleti napokon)	4 óra	3 óra (- 2 óra)	3 óra***(- 2 óra)
Osztályközösség-építő Program	+1 óra	+1 óra	+1 óra
Szabad órakeret ** informatika	+1 óra	0 óra	+1,5 óra
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	+1 óra		
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* Az Nkt. értelmében az iskolának az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** Szabad órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például az informatika oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön informatika tantárgyi kerettantervet is ajánl.)

*** A szakközépiskola 11. évfolyamán a szakgimnázium számára készült testnevelés és sport kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a három órásra tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat az 5. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.2.6 Szakmával rendelkezők érettségi vizsgára felkészítő (2016.09.01-től) közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok – 12-13. évfolyam – NAPPALI és ESTI képzés

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2022/2023. tanév – befejezés: 2024/2025. tanév

Évfolyam/ Tantárgyak	12. Nappali tagozat	13. Nappali tagozat	12. Esti tagozat	13. Esti tagozat
Magyar nyelv és irodalom	6+1	6+1	3+1	3+1
Idegen nyelv	6+1	6+1	3+1	3+1
Matematika	6+1	6+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5+1	3+1	3+1
Természetismeret	2		1	
Informatika	2	2+1	1	1+1
Testnevelés és sport	5	5	–	–
Osztályközösség-építő program	1	1		
Szabadon tervezhető órakeret	3	5	4	5
Összesen (közműveltségi óraszámok)	35	36	18	18

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programok a 6. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.2.7 Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés közismereti tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves NAPPALI képzés

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2020/2021. tanév

Évfolyam/ Tantárgyak	SZH/1. heti 16,5 közismereti óra B 2 éves 1. év	SZH/2. heti 10 közismereti óra B 2 éves 2. év
Kommunikáció és anyanyelv	3	2
Élő idegen nyelv (angol, német)	3	2
Matematika	3+1	2+1
Társadalom és jelenkor-ismeret	1,5+0,5	1
Természetismeret	1,5	1
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	0,5	1
Testnevelés és sport*	2	-
Osztályfőnöki (osztályközösség-építő program)	1	1
Tanulásmódszertan	1+1	1
Összesen	16,5+2,5	10+1

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programok a 7. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

4.3 Tankönyvrendelés

A tankönyvrendelés menete és az egyes mozzanatokhoz tartozó időpontok mindig az aktuális törvényi szabályozásnak megfelelően történnek.

A tankönyvrendelés és kiosztás lebonyolítása a megbízott tankönyvfelelős és a gazdasági feladatokat ellátó szervezet együttműködésében valósul meg.

A tankönyvrendelés lépései (határidők és formai-tartalmi követelmények az aktuális törvényi szabályozásban foglaltak szerint):

- Az egyes tantárgyak tankönyvigényeinek leadása a tankönyvfelelősnek az e célból kidolgozott belső használatú formanyomtatványon történik (évfolyamonkénti és osztályonkénti bontásban).
- A tankönyvfelelős összesíti az adatlapokat, majd elkészíti az iskola alaprendelését.
- A tankönyvrendelést jóváhagyja az oktatói testület, a szülői érdekképviselő és az iskolai diákönkormányzat.
- Az alaprendelés rögzítésre kerül a törvényileg meghatározott internetes rendszeren keresztül.
- A tanulói létszám alakulásának figyelembevételével készül el az iskolai alaprendelés korrekciója (az aktuális törvényi szabályozásban meghatározott módon és határidővel), és szükség esetén megtörténik a könyvtári állomány feltöltése.
- A tankönyvek kiosztása a tanév első hetében osztályonként kerül lebonyolításra a következő menetrend szerint:
 - A diákok az első tanítási napon tájékoztatást kapnak arról, hogy tankönyveiket mikor vehetik át az iskolai könyvtárban
 - Az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok a tankönyvek átvételével tudomásul veszik, hogy a tankönyvek állapotát meg kell őrizniük, és a használatuk befejezése után (de legkésőbb szóbeli vizsgájuk befejeztével) a könyveket vissza kell szolgáltatniuk.

4.4 Mindennapos iskolai testedzés

A 2011. évi CXCV Nemzeti Köznevelési Törvény 27.§ (11) előírja:

„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra:

a, a kerettanterv testnevelés tantárgyakra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezés formákkal, műveltségterületi oktatással,

b, iskolai sportkörben való sportolással,

c, versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanulókérélmére alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

(12) Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.”

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a

mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethetnek, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is.

Nagyon szomorú és elkeserítő, hogy a tanulók körében egyre több tanulónak kell gyógytestnevelés, vagy gyógytorna foglalkozásokon részt vennie. Ennek egyik következményeképpen hallgattuk sokáig, hogy a magyar honvédek milyen gyenge fizikai állapotban vannak és milyen alacsony a teljesítőképességük szintje. ,

, mindennapos testnevelés bevezetésével, remélhetőleg a tanulók fizikai, egészségi állapota javuló tendenciát fog mutatni a jövőben..

Tanórán kívüli sporttevékenységek és testedzés az iskolakeretein belül:

- tömegsport foglalkozások (aerobic);
- röplabda szakkör;
- konditerem (erősítés, futás a futópádon);
- háziverseny, mérkőzések osztályok között;
- A tanulók sportági egyesületekbe, szakosztályokba irányításával a rendszeres, aktív sportolás elősegítése;
- Könnyített testnevelés megszervezése;
- Sportnap és egészségnap szervezése
- Természetjárás, kirándulások szervezése;
- Kerületi, budapesti versenyeken való részvétel.

Miszerint a fizikai ingerek gyakorisága messze elmarad az értelmi képességek fejlesztését közvetlenül szolgáló más tantárgyi ingerhatások mögött, továbbra is rendkívül fontosnak tartjuk a délelőtti testnevelés óraszámok növekedését.

4.4.1 Módszertani szakanyag a fizikai állapot méréséhez és minősítéséhez

A Köznevelési Törvény 41. §-ának 5. bekezdése, értelmében: „A nevelési oktatási intézményeknek gondoskodnia kell, az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente két alkalommal a tanulók fizikai állapotának méréséről”.

A 20/1997. II. 13. Végrehajtási rendelet, a NAT bevezetésével 1998 szeptemberében lett hatályos.

A tanulók fizikai állapotának mérése nem cél, hanem eszköz az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek tervszerű, tudatos, fokozatos fejlesztéséhez.

Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének fő célja az oktatás területén az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében:

- Minőségellenőrzés: az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése.
- Minőségbiztosítás: minden fiatal – képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával – úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy az egészséges létezéséhez szükséges fizikai fitness-szint „megkíváncsi”, vagy „kell” értékét elérje és megtartsa.
- Az oktatásban eltöltött évek alatt a rendszeres testedzés egészség-megtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása. A fizikai fittség méréséhez, önálló tudatos alkalmazásához szükséges edzéselméleti, humánbiológiai és sportági elméleti ismeretek folyamatos népszerűsítése, készség szintjéig gyakoroltatása.

Az általános fizikai teherbíró-képesség mérésének gyakorlati haszna

- A terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek mérésére kifejlesztett mérési és értékelési útmutató alapján elvégzett vizsgálatok lehetővé teszik az egyén, a közösség, a társadalom egészének, vagy bizonyos rétegeinek egészségszempontú fizikai állapotának számszerűen is kifejezhető megbecslését, a mért adatok egészséggel összefüggő értelmezését, elemzését.
- A teljesítmény-élettani paraméterek különbözőségének felfedése, lehetőséget ad az egyénre szabott optimális edzésintenzitás szakszerű megválasztásához.
- Biztosítja a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülést, a megadott követelményértékekhez viszonyítást.
- Felfedi az egészség, a terhelhetőség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságokat, ezáltal lehetővé teszi azok mielőbbi tudatos felszámolását.
- Objektíven és megbízhatóan tükrözi társadalmi és helyi szinten egy-egy programcsomag, egyéni vagy csoportos foglalkozások hatására bekövetkező változást.
- A rendszeres időszakos ellenőrzés, folyamatos visszacsatolás jelent a hibák kiküszöböléséhez.
- A fittség vizsgálat során a tanár egészség- és test-kulturális alapismereteket ad át, ezen ismeretek elsajátítása a rendszeres, tudatos testedzésre mozgósít, így nagymértékben hozzájárul, hogy fiataljaink mind nagyobb hányada felismerje, megtapasztalja, hogy a rendszeres fizikai aktivitásra szánt idő és anyagi ráfordítás többszörösen megtérül, ha az egészség, a cselekvő-képesség és a jó közérzet egész életünk folyamán megmarad.
- A fizikai fittség mérés során már a kisiskolás korúak körében felszínre kerülnek, kitűnnek az egyes kondicionális képességek területén elért kimagasló eredményükkel a genetikailag kiváló – testi, biológiai, fiziológiai – adottságokat öröklő sportolni vágyó fiatalok. (Ez elsősorban azokban a sportágakban jelent nagyobb merítési lehetőséget, amelyekben a nemzetközileg is jegyzett élsportolói szint elérését az örökletes tényezők nagymértékben behatárolják.)
- Ha már kisgyermekkortól elkezdjük a kondicionális képességek folyamatos, fokozatos fejlesztését, feltehetően valamennyi sportolni vágyó egészséges fiatal – különösebb örökletes tényezők megléte nélkül is – szorgalommal, kitartással eljuthat, akár NB. I-s szintig.

Összefoglalva: az egyén az általános fizikai teherbíró-képessége mérése során választ kaphat arra, hogy fizikai terhelhetősége szempontjából jelenleg hol tart, hová kell felfejleszteni magát és hogyan tegye meg az első lépéseket.

4.4.2 A tanulók fizikai állapotának mérésére alkalmazott módszerrel szemben támasztott legfőbb kritériumok

- Megbízhatóság: a motorikus képességeken belül, a kondicionális képességek közül – jelen esetben – valóban az egészség szempontjából leglényegesebb faktorokat mérje.
- Egyszerűség: a próba helyes technikai végrehajtása különösebb előképzettséget ne igényeljen.
- Használhatóság: objektív mérési, értékelési és minősítési rendszer tartozzon hozzá, az elért teljesítmény mérésének pontossága a külső objektív és szubjektív feltételektől nem, vagy csak igen minimális mértékben függjön.
- Alkalmazhatóság: a lehető legkisebb anyagi és időráfordítást igényeljen.

- összehasonlítás: adjon módot összehasonlításra – standardhoz, vagy mások által mért – a nemzetközi és hazai vonatkozású eredmények alapján.

Egyszerű vizsgálati módszerek az általános fizikai teherbíró-képesség méréseinek nélküli méréséhez

Mini Hungarofit: 7 éves kortól (1+4 motorikus próbában elért teljesítmény alapján)

I. Aerob állóképesség mérése: Cooper-teszt, futással.

II. Általános testi erő, erő-állóképesség mérése.

- 1) Helyből távolugrás (a láb dinamikus erejének mérésére).
- 2) Hanyattfekvésből felülés (a hasizmok erő-állóképességének mérésére).
- 3) Hasonfekvésből törzsemelés (a hátizmok erő-állóképességének mérésére).
- 4) Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás (a vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérésére).

Tájékoztató jelleggel (1+3 motorikus próbában elért teljesítmény alapján.)

I. Aerob állóképesség mérése.

II. Általános testi erő, erő-állóképesség mérése.

- 1) Helyből távolugrás (a láb dinamikus erejének mérésére).
- 2) Hanyattfekvésből felülés (a hasizmok erő-állóképességének mérésére).
- 3) Hasonfekvésből törzsemelés (a hátizmok erő-állóképességének mérésére).

Értékelési rendszer az általános fizikai teherbíró-képesség minősítéséhez

A vizsgálati módszerhez tartozó megbízható értékelési és minősítési rendszer, nagyszámú mérési eredményen alapul.

Az elérhető maximális pontérték: 140 pont

I. Aerob állóképesség: maximálisan 77 pont

II. Izomerő-állóképesség: maximálisan 63 pont

MINI HUNGAROFIT (1+4 motorikus próbában elért teljesítmény alapján.)

I. Aerob állóképesség: maximálisan 77 pont

II. Izomerő-állóképesség: 21+3x14 pont = maximálisan 63 pont

MINŐSÍTÉSI RENDSZER

Kategóriák az általános fizikai teherbíró képesség minősítéséhez:

0	–	20,5	pont	igen gyenge
21	–	40,5	pont	gyenge
41	–	60,5	pont	kifogásolható
61	–	80,5	pont	közepes
81	–	100,5	pont	jó
101	–	120,5	pont	kiváló

Az általános fizikai teherbíró képesség minősítésekor ügyelni kell arra, hogy minden egyes motorikus próbánál csak az adott próbában megjelölt maximális pontszám adható. Az egyes próbákban, a maximális pontszám elérése utáni többletteljesítményért jutalom pont, ebben az esetben nem adható.

IGEN GYENGE (0–20,5 pont)

Gyenge fizikai állapota miatt, a mindennapi tevékenységének maradéktalan elvégzése, legtöbb esetben olyan fizikai-szellemi megterhelést jelent, hogy rendszeresen fáradtnak, kimerültnek érzi magát. Figyelem terjedelmének, tartósságának növeléséhez, közérzetének – átmeneti – javításához igen gyakran különféle élénkítő szerek, esetenként gyógyszerek fogyasztására van szükség. Hajlamos a gyakori megbetegedésre. Immunrendszerét a kisebb fertőzések, könnyebb megbetegedések leküzdése is már igen gyakran komoly feladat elé állítják.

GYENGE (21–40,5 pont)

Az egésznapos tevékenységétől még gyakran fárad el annyira, hogy nem tudja kipihenni magát egyik napról a másikra, ezért estére sokszor fáradtnak, levertnek, kimerültnek, rosszkedvűnek érzi magát.

KIFOGÁSOLHATÓ (41–60,5 pont)

A rendszeres mindennapi tevékenységétől ugyan már ritkán fárad el, de a váratlan többletmunka még erősen igénybe veszi.

KÖZEPES (61–80,5 pont)

Elérte azt a szintet, amely elegendő ahhoz, hogy az egészséges létezése stabil maradjon, azaz tartósan kiegyensúlyozottan, jó közérzettel élhessen. Rendszeres, heti 2-3 óra testedzéssel a továbbiakban, törekedjen arra, hogy a későbbi élete folyamán is egészsége megőrzése érdekében, legalább ezt a szintet megtartsa.

JÓ (81–100,5 pont)

Ezt a szintet általában azoknak sikerül elérni, akik valamilyen sportágban alacsonyabb szintű szakosztályban, ill. amatőr szinten rendszeresen edzenek, versenyeznek. Ha valaki arra az elhatározásra jut, hogy élsportoló szeretne lenni legjobb, ha minél előbb hozzákezd az alapvető kondicionális képességeinek magasabb szintre fejlesztéséhez.

KIVÁLÓ (101–120,5 pont)

Aki ezt a szintet eléri, már joggal reménykedhet abban, hogy speciálisan is olyan jól terhelhető fizikailag, hogy néhány sportágban már akár élsportoló is lehet.

EXTRA (121–140 pont)

Ha valaki ezt a szintet eléri és megtartja, akkor az általános fizikai teherbíró képessége területén elérte azt a szintet, hogy fizikailag kiválóan terhelhető. Az eddigi vizsgálataink szerint, ez egyben azt is jelenti, hogy alkalmassá vált szinte valamennyi sportágban, olyan rendszeres, magas szintű sportági specifikus edzés elvégzésére, hogy nemzetközi szinten is csúcsteljesítményt érjen el.

Élsportholóknak 19 év felett is az egész sportpályafutásuk alatt, folyamatos odafigyeléssel arra kell törekedni, hogy az általános fizikai teherbíró-képességük szintjét a sportághoz szükséges „megkívántság” szintjén tartsák.

A minősítő kategóriák egyénre szóló értelmezésénél ismernünk kell a megkívántság vagy a szükségesség mértékét.

Az általános fizikai teherbíró-képesség (az aerobik teljesítőképesség és az izomerő) fejlettsége, akkor tekinthető kiegyensúlyozottnak/harmonikusnak, ha a próbázó a vizsgálat során elért összes pontszámainak legalább a felét az aerobik állóképesség mérésére alkalmazott próbában szerzi meg.

4.4.3 Általános vizsgálati szempontok

A vizsgálatot életkorra és nemre való tekintet nélkül minden olyan egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést.

A könnyített- és a gyógy-testnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítése csak – szakorvosi véleményezés alapján – az orvos által nem tiltott motorikus próbákban elért teljesítmény alapján végezhető el.

- A vizsgálat megkezdése előtt a próbázónak tisztában kell lenni a vizsgálat céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- A vizsgálati módszert, az erre a célra elkészített mérési útmutató alapján kell elvégezni.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség pontértékeinek meghatározása a táblázatok alapján történik.
- A motorikus próbákat sportöltözetben, jól szellőző, nagy teremben, illetve szabadterén célszerű végrehajtani.
- Minden motorikus próba elvégzését általános és speciális bemelegítés előzze meg.
- A kondicionális képességek mérésre alkalmazott motorikus próbák elvégzését az izomerő mérésére alkalmazott próbákkal kell elkezdni.

Egyéb tanácsok a próbák elvégzéséhez

E vizsgálati módszert alkotó motorikus próbák a természetes mozgásra épülnek, ezért olyan egyszerűek, hogy végrehajtásukhoz szükséges technikai szintet már rövid gyakorlási időszak után is bárki könnyedén el tudja sajátítani.

A tesztekben elért teljesítmény nagymértékben függ nem csak a végrehajtással kapcsolatos módszertani eljárási utasítások szigorú betartásától, (a mérő személyzet gondos szakmai felkészítésétől) hanem a vizsgált személlyel való együttműködés minőségétől és mértékétől, azaz vizsgálat elvégzésével kapcsolatos szemlélettől.

Igen fontos, hogy vizsgálat megkezdése előtt a tanulókat még egyszer tájékoztassuk a vizsgálat céljáról, gyakorlati hasznáról, az elvégzendő feladatok pontos végrehajtásáról.

A próbázót szeretettel, barátsággal bátorítsuk, biztatassuk az (osztálytársakkal együtt) a tőle telhető lehető legjobb teljesítmény elérése érdekében.

A próbák elvégzését az elért teljesítmény értékelését, a pillanatnyi fizikai állapot minősítését a tanulók egyre aktívabb közreműködésével e mérési és értékelési útmutató alapján kell elvégezni.

A motorikus próbákat sport öltözetben, szabad téren, vagy jól szellőztethető teremben, a hazai éghajlatnak megfelelően (kb. 10-25 C° fok közötti) nem túl hidegben vagy melegben, optimális hőmérsékleten a legcélszerűbb végezni.

A próbák elvégzését mindig előzze meg általános és speciális bemelegítés.

A teljes próbarendszert egy (maximálisan két) héten belül kell elvégezni.

Ha a teljes próbarendszer elvégzését egy napra tervezzük, akkor az általános izomerőt, erő-állóképességet mérő próbákat ajánlatos először elvégezni.

Törekedni kell arra, hogy az aerobik próba elvégzésének időpontjáig ne csak fizikailag, hanem pszichikailag, technikailag és taktikailag is úgy készítsük fel a fiatalokat, hogy ne szorongjanak és ne szenvedjenek futás/kocogás közben.

Meg kell velük értetni, hogy az emberek nem csak különféle – testi, biológiai fiziológiai – adottságokkal születnek, hanem a különféle iskolákban különféle erősségű (intenzitású) testnevelési órákat tartanak a tanárok, illetve az edzéseket az edzők, ezért még az egészséges tanulók pillanatnyi fizikai állapota között is igen lényeges különbségek lehetnek.

El kell érni, hogy senkinek ne legyen szégyenérzete azért, mert jelenleg esetleg a leggyengébb fizikai állapotban lévők csoportjához tartozik.

De ugyanakkor hívjuk fel a tanulók figyelmét arra, hogy tanári segítség mellett csak egy kis igyekezet és akaraterő kell ahhoz, hogy fizikai állapotát illetően felzárkózzon arra a szintre, amely már elegendő ahhoz, hogy mindennapjai jó közérzettel testileg-szellemileg-lelkileg kiegyensúlyozottan teljenek.

Meg kell értetni velük, hogy elsősorban saját érdekük, hogy képesség szerinti fokozatos terheléssel, (pl. délutáni sportfoglalkozás, házi feladat vagy hetente legalább egy tanórán túli sportolási formával még a leggyengébb fizikai állapotban lévő fiatal is) 2-3 év alatt felszámolják az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális hiányosságait. Így életük későbbi szakaszában már „csak arra” kell törekedniük, hogy fizikai állapotukat „legalább” az életkoruknak megfelelően a „kell”, illetve a „szükségesség” szintjén tartsák.

Figyelem! Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésre alkalmazott motorikus próbákat a leírásnak megfelelően, technikailag pontosan kell elvégeztetni!

Motorikus próbák az aerobik állóképesség műszerek nélküli méréséhez

Mire utal a jó állóképesség?

- A szív és a vázizomzat jó hajszalérhálózatára
- Gazdaságos szív működésre
- Jó rehabilitációs lehetőségekre

Választási lehetőségek:

- Síkfutás (1609 m, illetve 2000 m), vagy
- Cooper-teszt, 12 percig tartó folyamatos futás/kocogás, illetve szükség esetén úszás.

A leggyakrabban előforduló hibák:

- a tanuló fél a futástól, mert az előző mérések során rossz emléke van róla,
- a tanuló a pillanatnyi állapotához képest túl gyorsan kezdi a futást (rövid idő alatt le kell állnia a futással, mert folyamatosan egyre növekvő oxigén adósság lép fel),
- nem megfelelő intenzitással halad előre: túl gyorsan, vagy túl lassan,
- futás közben gyakori az intenzitásváltoztatás.

Motorikus próbák az általános testi erő, erő-állóképesség méréséhez

Az alsó végtag dinamikus erejének mérése

Helyből távolugrás (m).

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy az elugróvonal (elugródeszka) mögött oldalterpeszbe áll (a lábfejek párhuzamosak és egymástól kb. 20-40 cm távolságra vannak) úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás (és ezzel egyidejű páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartás helyzetéig), – majd (páros karlendítéssel előre) – páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre. A talajfogás páros lábbal történik.

Értékelés: az ugróvonalra merőlegesen, az utolsó nyom és az elugró vonal közötti legrövidebb távolságot mérjük: 1 cm-es pontossággal.

A bemelegítő ugrásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával, a legnagyobb ugrás eredményét kell figyelembe venni a pontértékre történő átszámításkor.

A leggyakrabban előforduló hibák:

- a kiinduló helyzetet nem a leírtak értelmében veszi fel a próbázó, ezért az elrugaszkodás, elugrás nem páros lábról történik,
- talajfogás nem két lábra történik,
- az elrugaszkodás pillanatában a térdhajlítás és a karlendítés nincs összhangban.

A mozgásban résztvevő főbb izmok: nagyon komplex mozgás, szinte minden izom dolgozik.

1. fázis – elrugaszkodás: négyfejű combizom; combhajlítók: félig inas, félig hártás, kétfejű combizom; háromfejű lábszárizom. A mozgásban résztvevő egyéb izmok: nagy mellizom, mély hátizom, hasizmok, nagy farizom.

2. fázis – légmunka: delta izom; csuklyás izom; elülső fűrészigaz; nagy farizom; hasizmok: egyenes hasizom, haránt hasizom, belső ferdehasizom, külső ferdehasizom; háromfejű lábszár izom.

3. fázis – talajfogás: combhajlítók: félig inas, félig hártás, kétfejű combizom; nagy farizom; háromfejű lábszár izom; négyfejű combizom.

A vállövi és a karizmok erő-állóképességének mérése

Fekvőtámaszban karhajlítás és -nyújtás folyamatosan, kifáradásig (db). Maximális időtartam: nők 1,5 perc, férfiak 3 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: mellsőfekvőtámaszban a tenyerek vállszélességben vannak egymástól, – a kéztámasz előrenéző ujjakkal történik – a törzs egyenes, – a fej a törzs meghosszabbításában van – a térd nyújtott, a láb zárt, a kar az alátámasztási felületre merőleges.

Feladat: A vizsgált személy mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs (és a fej) feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell követelni. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül. Az egységes végrehajtás elősegítése érdekében, a tanulók mellkasa alá, egy két literes vízzel, vagy homokkal töltött műanyag flakont tehetünk, melynek mellkassal történő megérintése, a kívánt testhelyzetet eredményezi.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma. A gyakorlat egyenletes, nem gyors tempóban végzendő.

A leggyakrabban előforduló hibák:

- a kiinduló helyzetet nem a leírtak értelmében veszi fel a próbázó,

- a gyakorlat végrehajtása közben a törzs feszes egyenes tartása elmarad,
- a karhajlítás során a felkar nem éri el a vízszintes helyzetet,
- a gyakorlat végrehajtása túl gyors, a kar megfelelő kinyújtása elmarad,
- a gyakorlat végrehajtása nem folyamatos.

Vigyázat! Amint az ágyéki gerincszakasz (a törzs) egyenes feszes tartása megszűnik (= a has lesüllyed), a gyakorlatot azonnal abba kell hagyni, mert ekkor az ágyéki gerincet károsító nyíró erők lépnek fel!

A mozgásban résztvevő főbb izmok: nagy mellizom; nagy farizmok; háromfejű karizom; delta izom; hasizmok: egyenes hasizom, haránt hasizom, belső ferdehasizom, külső ferdehasizom.

A hátizmok erő-állóképességének mérése.

Hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (db). Maximális időtartam: 4 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen hasán fekszik úgy, hogy a homlokával és behajlított karjaival megérinti a talajt, mindkét tenyere a tarkón van. A hasizom és a farizom egyidejű megfeszítésével a medencét középhelyzetben rögzíti, és ezt a gyakorlat során végéig megtartja. A lábakat nem kell leszorítani!

Feladat:

1. ütem: törzs - és tarkóra tett karemelés (hajlított karral),
2. ütem: karnyújtás és magas tartásban taps a fej fölött,
3. ütem: karhajlítással mindkét tenyerét visszateszi a tarkójára,
4. ütem: törzs- és karok leengedésével kiinduló helyzet.

Hasonfekvés után újabb törzsemelés következik.

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A leggyakrabban előforduló hibák:

- a kiinduló helyzetet nem a leírtak értelmében veszi fel a próbázó,
- a gyakorlat végrehajtása közben a has és a farizom egyidejű megfeszítésével a medence középhelyzetben való rögzítése elmarad,
- a gyakorlat végrehajtása túl gyors, a törzsemeléssel egy időben a karok kiinduló helyzetét a próbázó nem tartja meg (a karokat a könyökök összeérintéséhez túl korán leengedi),
- a törzs visszaengedése előtt a próbázó a karokat nem emeli vissza a kiinduló helyzetbe,
- a próbázó a gyakorlat végrehajtása közben túlzottan megemeli a fejét és a törzsét,
- a gyakorlat végrehajtása nem folyamatos.

Vigyázat! A farizom és a hasizom egyidejű megfeszítése a gyakorlat során végig feltétlenül megtartandó, ellenkező esetben az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek! A gyakorlat során a lábakat azért nem szabad leszorítani, mert a hosszú emelőkar miatt az ágyéki gerincszakaszon – izomgyengeség esetén pedig feljebb is – a gerincet károsító nyíró erők lépnek fel.

A mozgásban résztvevő főbb izmok: mélyhátizmok: hosszú hátizom, külsőoldali csípő-bordaizom; kis- és nagy rombuszizom; csuklyás izom (főleg a középső része); nagy farizom; elülső fűrészigazizom. Hosszú erőkarral erőteljesebb a trapézizom alsó és a mélyhátizmok ágyéki szakaszának a munkája.

A hasizmok erő-állóképességének mérése

Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan, kifáradásig (db). Maximális időtartam: 4 perc.

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a vizsgált személy torna, vagy egyéb nem puha szőnyegen a hátán fekszik és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja, a lábfejeket felteszi a bordásfalra, vagy a tornaszámolyra, vagy a talajra. A vizsgált személy mindkét könyöke előre néz, kezeinek ujjai a fülkagyló mögött támaszkodnak. (A próbázó lábát külső erővel nem kell leszorítani.)

Feladat: a vizsgált személy a nyaki gerinc indításával, a gerincszakaszokat fokozatosan felemelve üljön fel úgy, hogy a combokat azonos oldali (előrenéző) könyökeivel érintse meg. Ezután a derék indításával a gerincszakaszokat fokozatosan leengedve feküdjön vissza. A fentiek szerint végrehajtott módon újabb felülés és hanyattfekvés következik folyamatosan.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A gyakorlat végrehajtása egyenletes, nem gyors tempóban történik.

Leggyakrabban előforduló hibák:

- a kiinduló helyzetet nem a leírtak értelmében veszi fel a próbázó,
- a gyakorlat végrehajtásakor a vizsgált személy - a nyaki gerincszakasz indításával - a gerincszakaszokat nem fokozatosan emeli fel, illetve visszaengedéskor nem a derék indításával engedi vissza (pl. lendületszerzéssel ül fel),
- a gyakorlat végrehajtása nem folyamatos.

Vigyázat! Ha a gerincszakaszokat nem lassan, fokozatosan emeljük el és engedjük vissza, vagy ha a lábakat külső erő szorítja le (pl. társ), akkor az ágyéki gerincet károsító erők ébrednek és működnek!

A mozgásban résztvevő főbb izmok: főként az egyenes hasizom felső szakasza dolgozik, de a többi hasizom is besegít. Hasizmok: egyenes hasizom, haránt hasizom, belső ferdehasizom, külső ferdehasizom.

4.4.4 A kitűzött célok eléréséhez szükséges alapvető feltételek

Az oktatás minden szintjén

- Növelni kell a testnevelés és sport egészségmegőrző hatását.
- Tudatosítani kell a testnevelés és sport preventív rekreációs értékeit.
- A kerettantervben kiemelt szerepet kell adni az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek tudatos, fokozatos fejlesztésének.
- Képesség szerinti differenciált – egyénre szabott – terheléssel nagyobb hangsúlyt kell adni az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatkozó esetleges hiányosságok felszámolásának (pl. a gyenge fizikum miatt egészségileg hátrányos helyzetű)
- Igen gyenge, gyenge - fiatalok számára heti két óra intézményen belüli térítésmentes könnyített testnevelési foglalkozás keretén belül).
- Növelni kell a testnevelési órák számát: NAT! Az éves összóraszámától függetlenül, jogszabállyal kell biztosítani valamennyi közoktatási intézmény számára a minimális heti 3 tanórai testnevelést!
- Kötelezni kell a működtetőket a törvényben előírtak betartására: állam, önkormányzatok, szakfelügyelet stb.

- Növelni kell a testnevelésen kívüli sportolási lehetőségeket: iskolai sport, diáksport, szabadidősport.

Évenkénti elvárható korrekciós átlagos fejlődési normák:

- Igen gyenge minősítés esetén 15–20 pont (ez akár 400 %-os önfejlődést jelenthet).
- Gyenge minősítés esetén 12–17 pont (kb. 45–85 %-os önfejlődést jelenthet).
- Kifogásolható minősítés esetén 11–16 pont (kb. 25–40 %-os önfejlődést is jelenthet).
- Közepes minősítés esetén 10–15 pont (kb. 5–10 %-os önfejlődést jelenthet).

(Az adatok tájékoztató jelleggel bírnak.)

Várható eredmény: olyan kiegyensúlyozott, fizikailag, mentálisan, morálisan egészséges, fegyelmezett fiatalok nevelése, akik munkaerőként és emberi értékeiket tekintve is meg tudják állni a helyüket az egyesülő Európában.

4.4.5 NETFIT minimumkövetelmények

15 m-es ingafutás:

<i>Életkor</i>	<i>Megtett távok száma</i>	
	<i>Lányok</i>	<i>Fiúk</i>
14	27	36
15	31	42
16	32	47
17	35	50
18	38	54

Ütemezett hasizomteszt:

<i>Életkor</i>	<i>DB</i>	
	<i>Lányok</i>	<i>Fiúk</i>
14	18	24
15	18	24
16	18	24
17	18	24
18	18	24

Ütemezett fekvőtámasz teszt:

<i>Életkor</i>	<i>DB</i>	
	<i>Lányok</i>	<i>Fiúk</i>
14	7	14
15	7	16
16	7	18
17	7	18
18	7	18

Törzsemelés teszt:

<i>Életkor</i>	<i>CM</i>	
	<i>Lányok</i>	<i>Fiúk</i>
14	23-30	23-30

15	23-30	23-30
16	23-30	23-30
17	23-30	23-30
18	23-30	23-30

Hajlékonysági teszt:

<i>Életkor</i>	<i>CM</i>	
	<i>Lányok</i>	<i>Fiúk</i>
14	25	20
15	31	20
16	31	20
17	31	20
18	31	20

Helyből távolugrás teszt:

<i>Életkor</i>	<i>CM</i>	
	<i>Lányok</i>	<i>Fiúk</i>
14	137	171
15	139	180
16	140	188
17	141	195
18	142	201

4.5 Tantárgyválasztás

A 2017. évi tavaszi érettségi vizsgaidőszaktól már kötelező az ágazati szakmai tantárgyi érettségi a szakképző intézményekben. Az ágazati szakmai érettségi vizsgára közép- illetve emelt szintű érettségi vizsgára egyaránt készítjük a tanulóinkat.

Minden tanévben a következő tanévre vonatkozóan március 15-ig az iskola a szakgimnáziumi osztályok 10. osztályos tanulóit nyilatkoztatja arra vonatkozóan, hogy a következő évtől kívánnak-e mellékszakképesítésre felkészítő tantárgyakat tanulni, vagy nem kívánnak ezzel a lehetőséggel élni. A nyilatkozatok figyelembe vételével történik a következő évre vonatkozóan az adott osztály szakmai tantárgyi struktúrájának kialakítása, mely részletesen a képzési programban olvasható.

Minden tanévben a következő tanévre vonatkozóan március 15-ig az iskola közzé teszi írásos tájékoztatóját az esetlegesen 6. tantárgyként választható tárgyakról valamint a felkészítési szintekről, továbbá a választás eljárási rendjéről.

Amennyiben iskolánk tantárgyi, vagy szint kínálatában a tanuló elképzelése nem szerepel, más intézménybe történő átiratkozásában, illetve kizárólag az adott tárgy más intézményben megvalósuló tanulásában minden erőnkkel segítségére leszünk.

A csoportok kialakításánál lehetőleg osztálykeretben gondolkodunk. Szükség esetén azonban évfolyami szinten oldjuk meg a megfelelő létszámú csoport kialakítását.

Az emelt szintű képzést mindenképpen csoportos foglalkozásokon tudjuk megoldani, ugyanis egy-egy tantárgyból nincs osztály létszámmal jelentkező.

4.6 Nyelvválasztás

Iskolánkban az angol és a német nyelv oktatása a meghatározó. Iskolarendszerű (térítésmentes) oktatásban a hozzánk jelentkező tanulók idegen nyelvre vonatkozó választását az iskola mindenkor tanári lehetőségeinek a határáig tudjuk csak figyelembe venni. A hozzánk jelentkező tanulók esetében igyekszünk figyelembe venni a tanult nyelvet.

4.7 A középszintű érettségi vizsga tantárgyai

Kötelező érettségi tárgyak a technikumi tanulók számára: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv vagy német nyelv

Kötelező érettségi tárgyak a szakgimnáziumi tanulók számára: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv vagy német nyelv, kereskedelmi ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga

Kötelező érettségi tárgyak a szakma utáni érettségire felkészítő szakközépiskolai képzés tanulói számára: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv vagy német nyelv

Választható érettségi tárgyak a kötelező vizsgatárgy vizsgája alól a 100/1997. Korm. rend. 6. § (7) alapján mentesülő tanulóknak: informatika, gazdasági ismeretek. Feltétel, hogy az adott tárgyat legalább két tanéven keresztül heti 2 órában tanulta a tanuló.

4.8 A középszintű érettségi vizsga témakörei

4.8.1 Magyar nyelv és irodalom

MAGYAR NYELV

1. témakör: Kommunikáció

- A nyelv mint kommunikáció
- Pragmatika
- Nyelvi és vizuális kommunikáció
- A kommunikáció működése
- Személyközi kommunikáció
- Tömegkommunikáció.

2. témakör: A magyar nyelv története

- A nyelv mint történeti képződmény
- A magyar nyelv rokonsága
- Nyelvtörténeti korszakok
- A magyar nyelv szókészletének alakulása
- Nyelvművelés

3. témakör: Ember és nyelvhasználat

- Ember és nyelv
- A jel, a jelrendszer
- Nyelvváltozatok
- Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség
- Nyelv és társadalom

4. témakör: A nyelvi szintek

- Hangtan
- A helyesírás
- Alaktan és szótan

- Mondattan
- 5. témakör: A szöveg
 - A szöveg és a kommunikáció
 - A szöveg szóban és írásban
 - A szöveg szerkezete és jelentése
 - Szövegértelmezés
 - A szövegtípusok
 - Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában
- 6. témakör: A retorika alapjai
 - A nyilvános beszéd
 - Érvelés, megvitatás, vita
 - A szövegszerkesztés eljárásai
- 7. témakör: Stílus és jelentés
 - Szóhasználat és stílus
 - A szójelentés
 - Stílusesszközök
 - Stílusréteg, stílusváltozat

2. IRODALOM

1. témakör: Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
 - Ady Endre
 - Arany János
 - Babits Mihály
 - József Attila
 - Kosztolányi Dezső
 - Petőfi Sándor
2. témakör: Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
 - Balassi Bálint
 - Berzsenyi Dániel
 - Csokonai Vitéz Mihály
 - Illyés Gyula
 - Jókai Mór
 - Karinthy Frigyes
 - Kassák Lajos
 - Kertész Imre
 - Kölcsey Ferenc
 - Krúdy Gyula
 - Márai Sándor
 - Mikszáth Kálmán
 - Móricz Zsigmond
 - Nagy László
 - Nemes Nagy Ágnes
 - Németh László
 - Ottlik Géza
 - Örkény István
 - Pilinszky János

- Radnóti Miklós
 - Szabó Lőrinc
 - Szilágyi Domokos
 - Vörösmarty Mihály
 - Weöres Sándor
 - Zrínyi Miklós
 - A fenti lista bővíthető legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel, vagy egy szerzővel a közelmúlt vagy a jelenkor irodalmából.
3. témakör: Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők
- Kortárs műalkotás: a mindenkor vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.
4. témakör: Művek a világirodalomból
- Választható korok és művek a világirodalomból: Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. műfajok, témák, motívumok, hőstípusok).
 - További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század.
 - A korszak jellemzőinek és egy-két kiemelkedő alkotásának bemutatása.
 - A világlátás és a kifejezésmódszajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével.
 - Műrészletek értelmezése.
 - A művekben felvetett kérdések néhány etikai, történeti, gondolati, filozófiai vonatkozása.
5. témakör: Színház és dráma
- Szophoklész egy műve
 - Shakespeare egy műve
 - Molière egy műve
 - Katona József: Bánk bán
 - Madách Imre: Az ember tragédiája
 - Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov
 - Örkény István egy drámája
 - Egy 20. századi magyar dráma
6. témakör: Az irodalom határterületei
- Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.
 - A népköltészet.
 - Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció (pl. irodalom filmen, rajzfilmen, rádióban, televízióban, digitális közlésben).
 - A gyermek- és ifjúsági irodalom.
 - A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei (pl. sematizált hőstípusok, élethelyzetek, értékvilág, kalandosság, csattanó, szójáték).
 - Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása (pl. útirajz, detektívregény, kalandregény, képregény, tudományos fantasztikus irodalom, humoros és erotikus irodalom, dalszöveg, sanzon, vicc, reklámvers).
 - A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog stb.
 - Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában (pl. A Gyűrűk Ura, Bridget Jones naplója).

7. témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

- Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.
- Regionális jelenségek, valamint a határon túli irodalom

4.8.2 Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1.1 Halmazok

1.1.1 Halmazműveletek

1.1.2 Számosság, részhalmazok

1.2 Matematikai logika

1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában

1.3 Kombinatorika

1.4 Gráfok

2. Számelmélet, algebra

2.1 Alapműveletek

2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

2.2.1 Oszthatóság

2.2.2 Számrendszerek

2.3 Racionális és irracionális számok

2.4 Valós számok

2.5 Hatvány, gyök, logaritmus

2.6 Betűkifejezések

2.7 Arányosság

2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek

2.8.1 Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek

Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek

Magasabb fokú egyenletek

Négyzetgyökös egyenletek

2.8.2 Nem algebrai egyenletek

Abszolútértékes egyenletek

Exponenciális és logaritmikus egyenletek

Trigonometrikus egyenletek

2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek

2.9 Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

3.1 A függvény

3.2 Egyváltozós valós függvények

3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk

3.2.2 A függvények jellemzése

3.3 Sorozatok

- 3.3.1 Számtani és mértani sorozatok
- 3.3.2 Végtelen mértani sor
- 3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás
- 4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria
 - 4.1 Elemi geometria
 - 4.1.1 Térelemek
 - 4.1.2 A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok
 - 4.2 Geometriai transzformációk
 - 4.2.1 Egybevágósági transzformációk
 - 4.2.2 Hasonlósági transzformációk
 - 4.2.3 Egyéb transzformációk
 - 4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok
 - 4.3.1 Síkbeli alakzatok
 - Háromszögek
 - Négyszögek
 - Sokszögek
 - Kör
 - 4.3.2 Térbeli alakzatok
 - Hasáb
 - Henger
 - Gúla
 - Kúp
 - Gömb
 - Csonkagúla
 - Csonkakúp
 - 4.4 Vektorok síkban és térben
 - 4.5 Trigonometria
 - 4.6 Koordinátageometria
 - 4.6.1 Pontok, vektorok
 - 4.6.2 Egyenes
 - 4.6.3 Kör
 - 4.6.4 Parabola
 - 4.7 Kerület, terület
 - 4.8 Felszín, térfogat
- 5. Valószínűség-számítás, statisztika
 - 5.1 Leíró statisztika
 - 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai
 - 5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók
 - 5.2 A valószínűség-számítás elemei

4.8.3 Történelem

1. Az ókor és kultúrája

- 1.1. Poliszok ókori Hellaszban
 - Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.
- 1.2. Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában
 - Julius Caesar egyeduralkodói kísérlete.
- 1.3. Az európai kultúra alapjai
 - A görög-római hitvilág.
 - Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei.
 - A zsidó vallás fő jellemzői.
 - A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.
2. A középkor
 - 2.1. Nyugat-Európa a kora középkorban
 - A hűbériség és a jobbágyság jellemzői.
 - Az uradalom és a mezőgazdasági technika.
 - 2.2. A középkori egyház
 - A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői.
 - Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.
 - 2.3. Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában
 - A középkori város és a céhes ipar.
 - 2.4. Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom
 - Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.
 - 2.5 A középkor kultúrája
 - A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra.
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
 - 3.1. A magyar nép története az államalapításig
 - A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás.
 - 3.2. Az államalapítás és az Árpád-házi uralkodók kora
 - Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.
 - A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.
 - 3.3. Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora
 - A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.
 - 3.4. A Hunyadiak
 - Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)
 - 4.1. A földrajzi felfedezések és következményei
 - A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.
 - A 16-17. századi gyarmatosítás és a világ gazdaság kialakulása.
 - 4.2. Reformáció és katolikus megújulás
 - A lutheri és kálvini reformáció.
 - A katolikus megújulás.
 - A barokk stílus jellemzői.
 - 4.3. Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században
 - Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.
 - 4.4. A felvilágosodás kora
 - A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.
5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)
 - 5.1. Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése
 - A mohácsi vész és az ország három részre szakadása.

- A várháborúk (1541-1568).
- 5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
 - A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.
 - Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.
- 5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
 - A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.
- 5.4. Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban
 - Demográfiai és etnikai változások a 18. században.
 - Mária Terézia és II. József reformjai.
- 6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)
 - 6.1. A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk
 - Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.
 - 6.2. A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában
 - A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.
 - 6.3. Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért
 - A szövetségi rendszerek kialakulása.
 - 6.4. Az ipari forradalom hullámai és hatásai
 - Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripar kezdetei.
- 7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)
 - 7.1. A reformkor
 - A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.
 - 7.2. Forradalom és szabadságharc
 - A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények.
 - A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.
 - 7.3. A kiegyezés és a dualizmus
 - A kiegyezéshez vezető út. A kiegyezés tartalma és értékelése.
 - 7.4. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában
 - Gazdasági változások a dualizmus korában.
 - A magyar polgárosodás társadalmi, gazdasági jellegzetességei, sajátosságai.
 - Népek, nemzetiségek (pl.: zsidók, németek) szerepe a modernizációban.
 - Etnikai viszonyok és a nemzetiségi kérdés a dualizmus korában.
- 8. A világháborúk kora (1914-1945)
 - 8.1. Az első világháború és következményei
 - Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege).
 - Az első világháborút lezáró békerendszer.
 - 8.2. A fasiszmus és a nemzetiszocializmus
 - A náci Németország legfőbb jellemzői.
 - 8.3. A kommunista diktatúra
 - A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.
 - 8.4. A második világháború
 - A világháború előzményei, kitörése és jellemzői.
 - A holokauszt.
- 9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)
 - 9.1. Az első világháború és következményei Magyarországon
 - A trianoni békediktátum és következményei.

- 9.2. A Horthy-korszak
 - Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.
 - A magyar külpolitika a két világháború között.
 - A politikai rendszer főbb jellemzői.
 - Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.
- 9.3. Művelődési viszonyok és társadalom
 - Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években.
 - Az antiszemitizmus megjelenési formái és a „zsidókérdés” Magyarországon.
- 9.4. Magyarország a második világháborúban
 - Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban.
 - Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel.
 - A holokauszt Magyarországon.
- 10. A jelenkor (1945-től napjainkig)
 - 10.1. A kétpólusú világ kialakulása
 - A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői.
 - Az ENSZ létrejötte, működése.
 - 10.2. A kétpólusú világrend megszűnése
 - A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.
 - 10.3. Az európai integráció
 - Az Európai Unió alapelvei, intézményei és működése.
 - 10.4. A globális világ sajátosságai
 - A globális világgazdaság ellentmondásai.
- 11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
 - 11.1. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak
 - Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.
 - 11.2. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
 - Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.
 - 11.3. A Kádár-korszak
 - A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.
 - 11.4. A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés
 - A rendszerváltozás főbb eseményei.
 - A piacgazdaságra való áttérés és következményei.
 - 11.5. Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság
 - A határon túli magyarság 1945-től.
- 12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek
 - 12.1. Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás
 - A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban.
 - A szociális ellátórendszer fő elemei.
 - 12.2. Az aktív és felelős állampolgárság alapjai
 - Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása, az állampolgári jogok, kötelességek.

- A politikai intézményrendszer fő elemei (országgyűlés, kormány, köztársasági elnök, alkotmánybíróság, ombudsman, helyi önkormányzatok, az Alaptörvény).
- A választási rendszer fő elemei.

12.3. Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek

- A háztartás pénzügyei (adók és járulékok, pénzkezelési technikák, banki ügyletek).
- A munkaviszonyhoz kapcsolódó jogok és kötelezettségek, a munkaviszony megszűnése.

4.8.4 Idegen nyelv

1. Személyes vonatkozások, család

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- Személyes tervek

2. Ember és társadalom

- A másik ember külső és belső jellemzése
- Baráti kör
- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- Női és férfi szerepek
- Ünnepek, családi ünnepek
- Öltözködés, divat
- Vásárlás, szolgáltatások (posta)
- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és a vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- Időjárás

4. Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események

8. Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

10. Gazdaság

- Családi gazdálkodás
- A pénz szerepe a mindennapokban
- Vásárlás, szolgált

4.8.5 Kereskedelmi ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga

1. A marketing alapjai

1.1. Marketing alapismeretek

1.1.1. A marketing fogalomköre

1.1.2. Piaci fogalmak

1.1.3. A fogyasztói magatartás tényezői

1.1.4. Célpiaci marketing, piacszegmentálás

1.1.6. A termékpolitika és termékfejlesztés elemzése

1.1.7. Az árpolitika és árstratégia elemzése

1.1.8. Értékesítéspolitika, értékesítési csatornák kiválasztása

1.2 Marketing kommunikáció

1.2.1. A kommunikációs politika

- 1.2.2. A marketingkommunikáció eszközrendszere
- 2. Kereskedelmi gazdaságtan
 - 2.1. Statisztikai alapismeretek
 - 2.1.1. Statisztikai alapismeretek
 - 2.2. Az áruforgalom tervezése, elemzése
 - 2.2.1. A beszerzés
 - 2.2.2. A készletgazdálkodás
 - 2.2.3. Az értékesítés
 - 2.3. Jövedelmezőség tervezése, elemzése
 - 2.3.1. Költséggazdálkodás
- 3. Kereskedelmi ismeretek
 - 3.1. Áruforgalom
 - 3.1.1. Az áruforgalom
 - 3.1.2. Árubeszerzés
 - 3.1.3. Készletezés
 - 3.1.4. Értékesítés
 - 3.2. Munka -, baleset - és tűzvédelem
 - 3.2.1. Munkavédelem
 - 3.2.2. Balesetvédelem
 - 3.2.3. Tűzvédelem
 - 3.3. Fogasztóvédelem
 - 3.3.1. Fogasztóvédelem alapjai
 - 3.3.2. Szabványosítás, minőségbiztosítás
 - 3.4. Általános áruismeret alkalmazása
 - 3.4.1. Árurendszerek
 - 3.4.2. A csomagolás
 - 3.5. Pénztár és pénzkezelés
 - 3.5.1. Pénztár és pénzkezelés
- 4. Kereskedelmi gyakorlat és levelezés
 - 4.1. Bizonylatkitöltés
 - 4.1.1. Bizonylatkitöltés
 - 4.2. Üzleti levelezés
 - 4.2.1. Üzleti levelezés
- 4.8.6 Informatika**
 - 1. Információs társadalom
 - 1.1. A kommunikáció
 - 1.1.1. A kommunikáció általános modellje
 - 1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek
 - 1.2. Információ és társadalom
 - 1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete

- 1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői
 - 1.2.3. Informatika és etika
 - 1.2.4. Jogi ismeretek
- 2. Informatikai alapismeretek – hardver
 - 2.1. Jelátalakítás és kódolás
 - 2.1.1. Analóg és digitális jelek
 - 2.1.2. Az adat és az adatmennyiség
 - 2.1.3. Bináris számábrázolás
 - 2.1.4. Logikai műveletek
 - 2.1.5. Bináris karakterábrázolás
 - 2.1.6. Bináris kép- és színkódolás
 - 2.1.7. Kép és hang digitalizálás
 - 2.1.8. Tömörített adattárolás
 - 2.2. A számítógép felépítése
 - 2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek
 - 2.2.2. A számítógép főbb részei és jellemzői
 - 2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik
 - 2.2.4. A számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése
 - 2.2.5. Hálózatok Ismerje a hálózatok felépítését.
 - 2.3. Munkavédelem és ergonómia
- 3. Informatikai alapismeretek – szoftver
 - 3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai
 - 3.1.1. Az operációs rendszerek részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete
 - 3.1.2. Háttértárak kezelése
 - 3.1.3. Tömörítés
 - 3.1.4. Adatvédelem, adatbiztonság
 - 3.1.5. Kártevők, vírusvédelem
 - 3.1.6. A hálózatok alapvető szolgáltatásai
- 4. Szövegszerkesztés
 - 4.1. A szövegszerkesztő használata
 - 4.1.1. Dokumentum megnyitása, mentése
 - 4.1.2. Szövegbevitel, szövegjavítás
 - 4.2. Szövegjavítási funkciók
 - 4.2.1. Keresés és csere
 - 4.2.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
 - 4.2.3. Nyelvi segédeszközök
 - 4.3. Szövegszerkesztési alapok
 - 4.3.1. A dokumentum egységei
 - 4.3.2. Karakterformázás
 - 4.3.3. Bekezdésformázás

- 4.3.4. Szakaszformázás
 - 4.3.5. Stílusok
- 4.4. Táblázatok és objektumok a szövegben
 - 4.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel
 - 4.4.2. Körlevélkészítés
 - 4.4.3. Képek és alakzatok beillesztése
 - 4.4.4. Tartalomjegyzék
- 5. Táblázatkezelés
 - 5.1. A táblázatkezelő használata
 - 5.1.1. Táblázat megnyitása, mentése
 - 5.1.2. Adatok bevitele, javítása
 - 5.2. A táblázat szerkezete
 - 5.2.1. Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap
 - 5.3. Adatok a táblázatokban
 - 5.3.1. Cella tartalma
 - 5.3.2. Számformátumok
 - 5.3.3. Adatok rendezése, kigyűjtése
 - 5.3.4. A cellahivatkozások használata
 - 5.3.5. Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása
 - 5.4. Táblázatformázás
 - 5.4.1. Karakter- és cellaformázások
 - 5.4.2. Sor-, oszlop, tartománybeállítások
 - 5.4.3. Oldalbeállítások
 - 5.5. Diagramok és egyéb objektumok
 - 5.5.1. Diagramok
 - 5.5.2. Objektumok
- 6. Adatbázis-kezelés
 - 6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
 - 6.1.1. Az adatbázis alapfogalmai
 - 6.2. Az adatbázis szerkezete és kialakítása
 - 6.2.1. Az adatbázis-kezelés alapműveletei
 - 6.2.2. Adattípusok Ismerje a szöveg, a különböző számtípusok, a dátum és idő, a logikai adattípusokat, és a velük végezhető műveleteket.
 - 6.2.3. Adatok módosítása, törlése
 - 6.2.4. Adattáblák közötti kapcsolatok
 - 6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
 - 6.3.1. Lekérdezések
 - 6.3.2. Számítások végzése
 - 6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok
 - 6.4.1. Űrlapok és jelentések használata
- 7. Információs hálózati szolgáltatások

7.1. Kommunikáció az interneten

7.1.1. Hálózati alapismeretek

7.1.2. Elektronikus levelezési rendszer használata

7.1.3. Állományok átvitele Ismerjen és tudjon alkalmazni egy állomány átviteli lehetőséget.

7.1.4. Web-szolgáltatás

7.1.5. Keresőrendszerek Tudjon a weben keresni.

7.1.6. Az internet veszélyforrásai Ismerje a kórtelen reklámlevél, lánclevél, hoax, adathalászat, internetes csalások veszélyeit, és az ellenük való védekezés lehetőségeit.

7.2. Weblap készítés

7.2.1. Hálózati dokumentumok szerkezete

7.2.2. Weblap készítése weblapszerkesztővel

7.2.3. Formázási lehetőségek

8. Prezentáció és grafika

8.1. Prezentáció

8.1.1. Adatok bevitele és módosítása

8.1.2. Prezentáció elkészítése és formázása

8.2. Grafika

8.2.1. Megnyitás, mentés, beszúrás

8.2.2. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása

8.2.3. Képek feldolgozása, formázása

9. Könyvtárhasználat

9.1. Könyvtárak

9.1.1. A könyvtár fogalma

9.1.2. Könyvtártípusok

9.1.3. A könyvtári szolgáltatások

9.2. Információ-keresés

9.2.1. Tájékozódás a könyvtárban

9.2.2. Információ-keresési stratégiák

9.3. Forráshasználat

9.3.1. Dokumentum-használat

9.3.2. Kézikönyv-használat

9.3.3. Forráskiválasztás

9.3.4. Forrásjelölés

4.8.7 Gazdasági ismeretek

1. A közgazdaságtan alapfogalmai, főbb kérdései, vizsgálódási módszerei

2. A piaci mechanizmus alapvető elemei, működése, a piacgazdaság jellemzői

3. A pénz kialakulása és funkciói

4. A fogyasztó, mint a gazdaság egyik kulcsszereplője, döntési mechanizmusai, illetve a fogyasztói magatartás elemzése

5. A fogyasztói magatartást befolyásoló tényezők
6. A vállalkozások fogalma, célrendszere, vállalkozási formák
7. A termelés erőforrásai és felhasználási lehetőségeik
8. Piaci formák és jellemzőik. A racionális vállalkozói magatartás különböző piaci viszonyok között
9. A vállalkozás finanszírozása, működését és vagyoni helyzetét befolyásoló tényezők. A tőkepiac
10. A piaci mechanizmus működési zavarai
11. A munka, mint termelési tényező a gazdálkodás folyamatában
12. A makrogazdaság szereplői és a makrojövedelem keletkezése
13. A modern pénz teremtése és a pénzpiac
14. A munkapiac és a munkanélküliség problémájának elemzése
15. Az állam gazdasági szerepvállalásának megjelenése, oka, fejlődési szakaszai, a gazdasági válságok
16. Költségvetés politika jellemzői
17. Az infláció és a monetáris gazdaságpolitika jellemzői
18. A nemzetgazdaság külgazdasági kapcsolatai
19. Aktuális gazdasági problémák és megoldási alternatívák
20. A globalizáció

4.9 Közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok

A 2011. évi CXCV. nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. § (4) alapján „Az **érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása** [...] A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.” Ugyanezen jogszabály 97.§ (2) szerint „Az érettségi bizonyítvány kiadásához a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a **2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében** kell megkövetelni.” A közösségi szolgálat megszervezésének feladatait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete 133. § -a tartalmazza. A 45/2014.(X.27.) EMMI rendelet ezt az alábbiak szerint módosította.

„A **középiskola feladata és az intézményvezető felelőssége** a tanuló választása alapján az iskolai közösségi szolgálat megszervezése, állami, önkormányzati, civil illetve nonprofit szervezetnél, középiskolai magánszeméllyel kötött megállapodás alapján magánszemélynél vagy saját intézményben. Ennek keretében meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását.”

A tanuló a közösségi szolgálatot a lakóhelyén lévő intézményben is teljesítheti.

A közösségi szolgálat az intézményben meghatározott **munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.**

Ennek alapján a közösségi szolgálat megszervezése a következőképpen történik:

Az iskolán kívüli külső szervezet és a közreműködő mentor bevonásakor az **iskola és a felek együttműködési megállapodást kötnek**, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkozás időtartamát, és a mentor nevét és feladatkörét.

A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott oktató a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban (a tanuló törzslapja, valamint a napló erre kialakított felületén) az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.

4.9.1 A közösségi szolgálat területei

- a) az egészségügyi;
- b) a szociális és jóléti;
- c) az oktatási;
- d) a kulturális és közösségi;
- e) a környezet- és természetvédelmi;
- f) a katasztrófavédelmi;
- g) az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idősekkel közös sport- és szabadidős tevékenység.

A tanulót fogadó intézménynek egészségügyi tevékenységi területen minden esetben, a szociális és jóléti területen szükség szerint mentort kell biztosítani. A 9–11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezzük meg a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítését, amelyről azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. Az engedélyt az igazgató adhatja meg. Adott tanuló esetében koordináló oktató az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd **legfeljebb öt órás záró foglalkozást** tart.

A közösségi szolgálat teljesítése körében **egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő** azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése **alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.**

A közösségi szolgálat során a **tanuló naplót köteles vezetni**, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

4.9.2 A közösségi szolgálat végzése

- a 9-10. évfolyamon tanulók számára szervezzük meg, szülői kérésre ez a 11. évfolyamon is teljesíthető,
- egy órán 60 perces közösségi szolgálati idő értendő, ebbe nem számít bele az utazás időtartama,
- alkalmanként egy, legfeljebb hatórás időkeretben végezhető,
- a közösségi szolgálat maximum fele végezhető az iskolán belül,
- a tanuló naplót köteles vezetni.

4.9.3 A közösségi szolgálat megszervezése

- A tevékenység intézményi szintű koordinátora a nevelési intézményvezető-helyettes. Munkáját segítik az egyes részterületekért felelős oktatók:
- egészségügyi, szociális és jóléti, az óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idősekkel közös sport- és szabadidős tevékenység
- oktatási kulturális és közösségi
- környezet- és természetvédelmi katasztrófavédelem

4.9.4 A koordinátor

- intézményi szinten tartja a kapcsolatot a fogadó szervezetekkel, intézményekkel,
- előkészíti az együttműködési megállapodásokat,
- minden tanévkezdésre elkészíti azt a listát, amely a választható tevékenységek körét, az ahhoz tartozó óraszámokat tartalmazza,
- ellenőrzi a segítő oktatók tevékenységét,
- beszámol a tanévzáró értekezleten az adott évi munkáról

4.9.5 A segítő oktatók

- területüknek megfelelő intézményekkel, szervezetekkel tartják a kapcsolatot
- a mentorokkal
- összesítik a területekhez tartozó tanulói jelentkezési lapokat
- közreműködnek a tanulók felkészítésében és a tevékenység értékelésében
- vezeti a területéhez tartozó nyilvántartást
- segíti az osztályfőnök munkáját az egyéni nyilvántartások elkészítéséhez

4.9.6 Osztályfőnökök

- szülői értekezleten tájékoztatják a szülőket a választási lehetőségekről
- osztályfőnöki órán az előkészítő és értékelő megbeszélések megtartása, amelyet a naplóban dokumentál.
- vezetik a tanulók esetében a nyilvántartást, elkészítik a szükséges dokumentációt

4.9.7 Eljárásrend a közösségi szolgálat 9. évfolyamon való megkezdéséhez

minden tanév szeptember 30-ig:

- szülői értekezleten tájékoztatja az osztályfőnök a szülőket,
- a tanulók leadják a jelentkezési lapokat

október 15-ig:

- a tanuló tájékoztatást kap arról, hogy a választott területen tudja-e folytatni a tevékenységet. Szükség esetén a szülőkkel egyeztetve új területet jelöl meg.
- elkészülnek az együttműködési megállapodások

október 30-ig:

- a felkészítő megbeszélések lebonyolítása

november 1 – augusztus 31-ig:

- a tevékenységek folyamatos végzése

Ennek részeként előkészítő és értékelő megbeszélések megtartása. Az előkészítő és értékelő megbeszélések osztályfőnöki óra keretében is végezhetők, ezt a naplóban rögzíteni kell.

4.9.8 A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemei

- Jelentkezési lap (OFI ajánlás szerinti)
- Napló a tevékenységekről (OFI ajánlás szerinti)
- Együttműködési megállapodások (OFI ajánlás szerinti)
- Igazolás a tevékenységekről (OFI ajánlás szerinti)
- Iskolai dokumentumokban lévő bejegyzések: napló, törzskönyv, bizonyítvány

- felkészítést, értékelést dokumentáló feljegyzés

- a) A tanulónak közösségi szolgálati **jelentkezési lapot kell kitöltenie**, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát.
- b) Az **osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt oktatónak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését.**
- c) Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről **igazolást állít ki két példányban**, amelyből egy példány a tanulónál egy pedig az intézménynél marad.
- d) Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti.
- e) Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő **mentor bevonásakor** az iskola és a felek **együttműködéséről megállapodást kell kötni**, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.
- f) Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közben megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.

4.10 A tanulmányi munka értékelése

„Ha valakit olyannak látsz, amilyen éppen most,
ezzel visszatartod őt a fejlődésben.
De ha olyannak látod, amilyenné lehetne,
ezzel előre segíted őt életútján. „

/Goethe/

4.10.1 A tanulás folyamatának értékelése

Az értékelés akkor sikeres és hatékony, ha:

- **személyre szóló,**
- **folyamatos:** megjelenése rendszeres, kiszámítható, tervszerű és mindig aktuális,
- **sokoldalú:** méri az emlékezeti teljesítmény mellett az ismeretek, készségek, képességek alkalmazását, a tudást,
- **változatos,**
- **komplex:** alkalmas a pozitívumok és a negatívumok együttes megfogalmazására, a fejlődés előző fokához kapcsolódik és megjelöli a következő perspektívát is a tantervi követelményekre épülve.

Az értékelésnek három fő funkciónak kell eleget tennie:

- minősítő funkció
- motiváló funkció
- szelektáló funkció

Az értékelés típusai:

- A diagnosztizáló értékelés (helyzetfeltáró)
- A formatív értékelés (formáló-segítő)
- A szummatív értékelés (minősítő)

Az oktatás piramisa:

A pedagógiai értékelés jelentősége az oktatásban jelentősen megnőtt, a minőségközpontú szemlélet előtérbe kerülésével. A hagyományos iskolai szerkezetet felváltotta a felhasználó központú iskola struktúra. Az ilyen típusú iskolában tehát különös jelentőséggel bír valamennyi partner igényeinek való megfelelés, melyhez elengedhetetlen egy komplex értékelési rendszer.

4.10.2 A tanulók értékelésének alapelvei

Legyen:

- Objektív és megbízható az értékelés
- Sokoldalú változatos formákkal
- Egyszerű és áttekinthető
- Segítő, tanácsadó jellegű
- Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgyak jellegének
- Kiszámítható és azonos feltételeket teremtő
- Jelezze a helyzetet, a fejlődési állapotot, de ne skatulyázzon
- Tantárgytól függetlenül fontos az áttekinthető, rendezett külalakú munkák megkövetelése.
- Az értékelés céljai és követelményei legyenek mindenki előtt ismertek.

4.10.3 Az értékelés céljai

- A személyiség fejlesztése
- Önértékelő képesség kialakítása
- Önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása
- Nem fegyelmezés, hanem motiválás
- Mérje a tudásszintet
- Tájékoztatás a munka eredményeiről, az előrehaladásról

4.10.4 A tanulói teljesítmény értékelésének és minősítésének formái

- szóbeli értékelés,
- érdemjeggyel történő értékelés:
- felelet,
- a dolgozatok és a témazáró dolgozatok, év végi összegző mérések
- rendszeres, aktív órai munka is elismerhető érdemjeggyel,
- a tanulmányi versenyeken való sikeres szereplés, kiselőadás és beszámoló
- szaktanári dicséret, figyelmeztetés,

4.11 A magatartás és a szorgalom értékelése

Magatartás értékelése

Példás: az a tanuló, aki a tanítási órákon és az órákon kívül is fegyelmezett, ugyanakkor aktív kezdeményező. A közösség vagyonára vigyáz. Felnőttekhez, társaihoz való viszonya segítőkész, a kulturált viselkedés szabályainak megfelelő. Nincs igazolatlan mulasztása.

Jó: az a tanuló, aki a közösség érdekében a helyes döntések mellé áll, azonban nem kezdeményez. A közösség vagyonára vigyáz. Felnőttekhez, társaihoz való viszonya segítőkész, a kulturált viselkedés szabályainak megfelelő. Igazolatlan mulasztásainak száma 10 alatt van.

Változó: az a tanuló, akit a házirendben foglaltak betartására több esetben figyelmeztetni kell.

Meggondolatlan magatartásával esetenként kárt okoz. Befolyásolható, megbízhatatlan, tetteit nem mindig vállalja. Igazolatlan mulasztásainak száma 10 felett van.

Rossz: az a tanuló, aki az iskola felnőtt dolgozóit illetve társait tiszteletlen viselkedésével gyakran megsérti, kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi. Más tulajdonában kárt okoz. Több mint 18 óra igazolatlan hiányzása van, illetve igazgatói intésből részesült.

Szorgalom értékelése

Példás: az a tanuló, aki a képességei szerint a tanulásban igényes és pontos. Ha tudása ezt megengedi, szaktárgyi versenyen is indul. A tanórákon figyel, érdeklődési körének megfelelően többlet feladatot is vállal.

Jó: az a tanuló, aki képességei szerint halad, az órákon aktív.

Változó: az a tanuló, aki nem törekszik a képességeinek megfelelő eredmények elérésére. Gyakran figyelmetlen és pontatlan. Feladatai elvégzésére óra közben is figyelmeztetni kell. Szétszórt. Nem érdeklődő.

Hanyag: az a tanuló, aki munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen. Eredményei jóval elmaradnak képességeitől, érdektelenség, közömbösség jellemzi. Egy vagy több tantárgyból bukik.

4.12 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A lehetséges csoportbontások szervezési alapjait a Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum határozza meg. A létrejövő csoportok konkrét kialakítását az oktatói testület az osztályok sajátosságait figyelembe véve határozza meg, és a bontások átalakításra lehetősége van a képzések során a pedagógiai szükségsszerűségeknak megfelelően.

Lehetséges csoportszervezési elvek:

- névsor szerinti bontás
- nyelv szerinti bontás
- tudás szint szerinti bontás
- nemek szerinti bontás

A mindenkori költségvetési és támogatási lehetőségek figyelembevételével intézményünk a korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás megelőzése érdekében tanulócsoporthoz foglalkozásokat szervez.

A foglalkozások az alábbi szempontból veszélyeztetett tanulók számára kerül megszervezésre:

- Szociális szempontból a hátrányos helyzetű (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), valamint a sérülékeny társadalmi csoportokból származó diákok,
- Nevelési szempontból a sajátos nevelési igényű (SNI), illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek,
- Tanulmányi teljesítmény, előrehaladás, illetve tanuláshoz való viszony szempontjából az alacsony kompetenciamérési eredmények, romló vagy

alacsony tantárgyi átlageredmények, illetve bukás, évismétlés területén érintett tanulók,

- További veszélyeztető tényezők alapján, azaz az iskolától és a tanulástól elidegenedett tanulók, igazolatlan hiányzások magas száma, szorgalmából, magatartásból, iskolai kudarcok területén érintett tanulók,
- Haladási fázis alapján hátránykompenzációra szoruló tanulók és a tehetséggondozásra érdemes diákok;

(Jogsabályi háttér: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, 7. § (1) bj))

4.13 Az iskola egészségnevelési programja

4.13.1 A program törvényi, jogsabályi háttere

1. Az 1991. évi XI. törvény kimondja, hogy az egészségnevelés állami feladat
2. A 26/1997.évi NM rendelet az iskola egészségügyi ellátásról
3. Az 1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
4. A 243/2003.évi Kormányrendelet – a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról – szerint a helyi tantervnek biztosítania kell, hogy a tanulók az egészségfejlesztéssel kapcsolatos ismereteket elsajátíthassák. A NAT-ban megfogalmazott szociális és állampolgári kompetencia megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, és megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott szerepét. Az attitűdök tekintetében az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb, de fontos még a személyes előítéletek leküzdése és a kompromisszumra való törekvés. Kiemelt fejlesztési feladat az énkép, önismeret, a testi, lelki egészség illetve a pozitív beállítódás és szokások kialakítása. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a harmonikus párkapcsolatra, családi életre történő felkészítéssel.
5. A 229/2012.évi Kormányrendelet az egészségnevelést köznevelési feladatként definiálja, amely térítésmentes.

4.13.2 A program stratégiai céljai

Iskolánk Egészségnevelési Programja stratégiai célkitűzéseit úgy alakítottuk ki, hogy azok összhangban legyenek az általános nevelési, oktatási céljainkkal. Fő törekvésünk, hogy kiegyensúlyozott személyiségű, harmonikus, az életben boldogulni tudó embereket neveljünk. Ezért fejlesztjük tanulóink testi képességeit, önismeretét, kialakítjuk igényüket az egészségtudatos életmódra, életvezetésre.

Célunk elérése érdekében:

- képessé tesszük diákjainkat arra, hogy felmérjék saját egészségi állapotukat;
- segítséget kívánunk nyújtani az egészségkárosító tényezők és azok veszélyeinek felismeréséhez;
- képessé tesszük őket arra, hogy felismerjék és keressék az életminőség fogyasztáson túlmutató alkotóit;
- felkészítjük őket társas és családi kapcsolataik tudatos tervezésére;
- fejlesztjük toleranciakészségüket.

Mivel az egészségnevelésnél fontos a megelőzés, ezért testületi szinten elkötelezzük magunkat a mentálhigiénés szemlélet, és a lelki egészségvédelem tudatos alkalmazása mellett. Ennek eszközei között szerepel a felvilágosítás, a különböző szűrések, tanácsadás.

A közös siker érdekében meghatározónak tartjuk:

- az életkori sajátosságok figyelembe vételét az iskolai napirend, és a tanulói órarend összeállításánál,
- barátságos közösségi légkör kialakítását a tartalmas, együttes munkavégzés érdekében.

4.13.3 Előadássorozat

- A csontrendszer betegségeiről, elváltozásairól, gyógytestnevelésről, sportról
- Az allergiáról, különös tekintettel a parlagfűre;
- A serdülőkor változásairól (önismeret, társismeret);
- Természetes fogamzásgátlás és más módszerek;
- A dohányzás ártalmai, etikája, gyógyítása, leszokás módja;
- Személyi higiéné fontossága (bőrápolás, fogápolás, stb.);
- „Az alkohol öl, butít és nyomorba dönt” – az alkohol káros hatásairól;
- Legális és illegális drogokról, megelőzésükről, gyógyításukról
- Szenvedélybetegségekről (játékszenvedély, számítógép-függés, mobiltelefon-függőség;
- Nemi úton terjedő betegségek és következményeik; (AIDS, HPU és más)
- Szelem, szex, felelősség;
- Tizenhét éves leányoknak és fiúknak a rákról és megelőzéséről, felismerésről (Mell önvizsgálata, here önvizsgálata – videofilm);
- Egészséges táplálkozás, ételmisszer-higiéné;
- Személyi higiénia (fogápolás, tisztálkodás, intim higiéné, tetvesség, bőrápolás, napozás káros hatásairól)
- Egészséges környezet (fertőző betegségekről, védőoltásokról, emésztőrendszeri betegségekről, megelőzésükről)
- Családi életre nevelés (házasság, gyerekvállalás, párkapcsolatok, jogok, kötelességek);
- Mindennapi aktív testmozgás, sport;
- Biztonságos környezet (elsősegélynyújtás, baleset-megelőzés).

4.13.4 Tanfolyamok (igény szerint)

- Csecsemőápolás
- Elsősegélynyújtó

4.13.5 Egyéb tájékoztatási formák

- Videofilmek vetítése
- Plakátok kihelyezése
- Szóróanyagok osztása
- Egyéni védőnői tanácsadás (Félfogadás: Kedden és csütörtökön 13-14 óra között és szünetekben)

4.14 Drogstratégia

*„Az életben a legnehezebb az a
rövid korszak, mikor
a fiatal lélek a család, az iskola és
a saját rabságából
az önálló gondolkodásra és a
szabadságra érik.”*

/Móricz Zsigmond/

4.14.1 Alapelvek, háttér

Magyarországon a drogfogyasztás az egész társadalmat érintő igen súlyos kérdés, amelyre csak összefogással lehet megoldást találni.

Az Országgyűlés által a 106/2009. (XII. 21.) határozatban elfogadott kábítószer-probléma kezelése érdekében készített nemzeti stratégiai program (Nemzeti Drogstratégia 2010-2018), összhangban áll az Európai Unió Drogstratégiájával, amelynek célja „a társadalom és az egyén jólétének védelme és növelése, a közegészségügy védelme, magas szintű biztonság nyújtása a lakosság számára, valamint a kábítószer-probléma kiegyensúlyozott, egységes megközelítése”. A Nemzeti Drogstratégia alapját képezik a vonatkozó ENSZ-egyezmények, az Egységes Kábítószer Egyezmény (1961), a Pszichotróp Anyagokról szóló Egyezmény (1971), illetve a Kábítószeres és Pszichotróp Anyagok Tiltott Forgalmazása Elleni Egyezmény (1988), amelyek a kábítószer-probléma kezelésének fontos jogi eszközei. A dokumentum célkitűzései figyelembe veszik továbbá az ENSZ Kábítószer Bizottságának 2009. évi magas szintű szegmensén elfogadott Politikai Deklarációban és az ahhoz tartozó Akciótervben lefektetett kábítószer-politikai irányelveket.

A Nemzeti Drogstratégiát az emberi méltóság, az egyéni és közösségi jogok tiszteletben tartása és védelme, az egészséghez és az egészséget támogató környezethez való jog biztosítása, az egyenlőség, a szabadság és a szolidaritás eszményeinek elismerése vezérli. A program a pillérek között első helyen említi a megelőzést és a közösségi beavatkozásokat, fő célként a következőképp fogalmaz: „A droghasználat megelőzése egy proaktív, többirányú, közösségi alapon szerveződő, több szektor együttműködését igénylő, kulturálisan érzékeny tevékenység, melynek célja az egyének, a családok és a helyi közösségek alkalmassá tétele az életesemények nyomán keletkező kihívásokkal való megküzdésben. A prevenciós folyamat tehát olyan körülmények létrejöttét támogatja, melyek eredményeképpen az érintettek testi, lelki, fizikai jólléte fokozódik, számukra egy biztonságos, egészséges életvitel gyakorlása válik lehetővé.”

Ez a szemléletmód tükröződik iskolánk Drogstratégiájában is. Egy köznevelési intézményben nem elég felismerni a drogfogyasztó fiatalot és kellő ismereteket nyújtani a káros szenvedélyek következményeiről. Feladatunk a kritikus helyzet kialakulásának megelőzése oly módon, hogy a diákok életvezetésének, gondolkodásának átalakulását is támogatva megfelelő eszközöket és alternatívákat kínáljunk, melyekkel a különféle élethelyzetekben kialakuló problémáikat megfelelően lesznek képesek kezelni.

Mivel e feladat megoldása komplex szemléletformálást igényel, nem beszélhetünk kizárólag drogstatégiáról vagy drogprevencióról, hanem helyesebb az egészséges életmódra nevelés egyik részterületeként említeni e tevékenységet. Pontosan ezért iskolánkban a

Drogstratégia az Egészségnevelési Program szerves részét képezi. Kidolgozásakor figyelembe vettük tanulóink igényeit, életkori sajátosságait és elvárásait. Elsődleges feladatának a primer drogreprevenációt tekintjük, így általános célunk, hogy a megfelelő életmód- és szemléletformálással megóvjuk a fiatalokat a kábítószer-fogyasztástól, tudatosítsuk a szenvedélybetegségek egészség- és személyiségkárosító hatását, továbbá hogy kialakítsuk a legális és illegális drogokkal szembeni elutasító magatartást.

4.14.2 Drogstratégiánk célja

- A tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak a káros szenvedélyek tudatos elutasítására.
- Minden nevelési helyzetben biztosítanunk kell, hogy a segítségre szoruló és támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és törődést.
- Az aktuális információk sokféle csatornán történő eljuttatása a diákokhoz, szülőkhöz és a tágabb környezethez.
- A védő tényezők erősítése: összehangolt, céltudatos együttműködés szülők, tanárok, iskolavezetés, védőnők, segítő szervezetek között.
- A diákok önismeretének fejlesztése, személyiségfejlesztés, megfelelő értékrend közvetítése, ezáltal a veszélyeztető tényezők hatásának tompítása a tanulók egészségmegőrző szokásainak alakítása és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása.
- Az oktatói testület és a szülők egységes egészségfejlesztési szemléletmódjának formálása.
- Az oktatói testület tagjainak tájékoztatása, megnyerése az aktuális programok számára, bevonásuk a megvalósításukba.
- Az oktatói testület nevelési módszereinek gazdagítása, a kölcsönösen egymásra ható tapasztalatokra alapozott módszerrel.
- Az oktatói testület drogreprevenációval kapcsolatos ismereteinek gyarapítása.
- Készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában.

4.14.3 Nehézségek

- Az előző évek felmérése alapján kiderült, hogy a tanulók körében rendkívül elterjedt a dohányzás és az alkoholfogyasztás, és sajnálatosan nem sokkal kisebb mértékben a különféle drogok kipróbálása.
- Kevés a tanításon kívüli, délutáni program, ami tömegeket mozgat meg. (Nem az iskolai lehetőségek hiányából eredően, hanem a diákok alulmotiváltsága miatt.)
- A tanulók körében megjelenő mentális problémák: szorongás, depresszió, túlzott agresszivitás, erőszakos kommunikáció.
- Folyamatosan csökkenő források mind humán, mind anyagi tekintetben.

4.14.4 Igények

- Több aktuális információra lenne szükségünk, ami gyakran külső partnerek bevonását igényelné.

- Szorosabb együttműködés más köznevelési intézményekkel (információcsere).
- Pénzügyi keret a programok finanszírozására.
- Státuszok (Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, Szabadidő-szervező) jövőbeni megtartása, esetleg bővítése (például iskolai Drogügyi Koordinátorral).

4.14.5 Konkrét feladatok

- Kapcsolattartás (szülők, iskolaorvos, védőnő, karitatív szervezetek, helyi középiskolák, Nevelési Tanácsadó, KEF, rendőrség, alapítványok, egészségügyi szervezetek, egyéb).
- Az iskolai könyvtár bővítése a megfelelő szakirodalommal (könyvek, videók).
- Internet és egyéb média figyelemmel kísérése.
- Kapcsolódó programok, események szervezése.
- Aktuális helyzetelemzés készítése.
- Drogprevenációs programterv kidolgozása, amely szerves részét képezi az egészségfejlesztési programtervnek.
- Pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése.
- Oktatók továbbképzése. Bővíteni azon kollégák körét, akik megfelelő továbbképzések elvégzésével szakmailag kompetenssé válnak a programban való aktív részvételre.
- Kollégák megnyerése a programnak, bevonásuk a program megvalósításába, tájékoztatásuk a program céljáról, folyamatáról, eredményességéről, tapasztalatairól.
- Olyan fórumok (pl. faliújság, plakát, iskolaújság, rádió) létrehozása, amelyen a szenvedélybetegségekkel kapcsolatos cikkek, érdekességek, graffitik, rajzok, fényképek stb. helyezhetők el, folyamatos témamegfigyelés valósítható meg a diákok és az oktatók részéről egyaránt.
- Az év jeles napjaihoz kapcsolódó programok szervezése:
- Esetmegbeszélések.
- Változatos sport szabadidős programok biztosítása tanítási időn kívül.
- Kulturális programok szervezése (pl.: filmvetítés, iskolabál, színház- és múzeumlátogatás, ünnepek, rendhagyó tanórák).
- A diákönkormányzat bevonása a programok kialakításába.

4.14.6 Források

- Humán erőforrás: az egészségnevelés területén elkötelezett oktatók, akik szakirányú továbbképzésben vettek részt, iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, testnevelők, a diákönkormányzat segítője, osztályfőnök;
- Kapcsolati lehetőségek: Védőnői Szakszolgálat, iskolafogászat és iskolaorvosi szolgálat, Nevelési Tanácsadók, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatok, ÁNTSZ, Kábítószer-ellenes Fórum, kollégiumok, egyházak, az önkormányzat oktatási, egészségügyi, sport- és ifjúsági referense, rendőrség, civil szervezetek, az iskolában működő szülői munkaközösség, diákönkormányzat;
- Anyagi források: saját és külső (elsősorban pályázati)

4.14.7 Tárgyi források

- iskolai tornaterem, aerobik terem, kondicionáló terem,
- az iskolai belső udvarok,
- multimédiás eszközök,
- könyvtár: szakkönyvek, DVD- és videótár.

4.15 Az iskola környezeti nevelési programja

4.15.1 A környezeti nevelés fogalma

A környezeti nevelés szóösszetétel jelentése az adott kultúra oktatási-nevelési rendszerének és környezeti műveltségének megfelelően más és más. Jelentheti az iskolai oktatás bizonyos részét, vagy akár a széles értelemben vett szemléletformálást, melynek célja, hogy a lehető legnagyobb mértékű értékrend változást érje el az adott lakosságnál.

A környezeti témát komplexen értelmező, általában magas környezeti műveltségű országokban a fenntarthatóságra nevelést jelenti napjainkban.

A fenntartható fejlődésben a ma élő embereknek úgy kell jelen igényeiket kielégíteniük, hogy ne csökkentsék utódaik esélyeit saját igényeik kielégítésére.

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a diákokat felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

4.15.2 Az alapelveket szabályozó jogi háttér

Nemzetközi előzmények

Az európai környezetvédelmi jogszabályok gyökerei az állam- és kormányfők 1972. októberi konferenciájához nyúlnak vissza, amelyen határozat született a közös környezetpolitika elengedhetetlen szükségességéről.

1972 óta az Európai Közösség mintegy 250 olyan jogszabályt fogadott el, amelyek a hulladékkezelésre, a vízszennyezésre és a légszennyezésre vonatkozó minimumszabályok megállapításával mindenekelőtt a környezetszennyezés korlátozására irányulnak. A jogszabályok keretét számos cselekvési program biztosítja.

Általában az Egységes Európai Okmány 1987. évi hatálybalépését – amely egy kimondottan e témára vonatkozó címmel bővítette az Európai Közösséget létrehozó szerződést – tekintik fordulópontnak a környezet szempontjából.

A Római Szerződések, Maastrichti és Amszterdami Szerződések általi felülvizsgálata óta a közösségi környezetpolitika jogalapját az EK-Szerződés 174–176. cikke (korábbi 130r–130t. cikk) képezi. Az EK-Szerződés 174. cikkének (korábbi 130r. cikk) (2) bekezdése értelmében a Közösség környezetpolitikája az elővigyázatosság és a megelőzés elvén alapul, valamint azon az elven, hogy a környezeti károkat elsődlegesen a forrásuknál kell elhárítani, továbbá a „szennyező fizet” elven.

Az Amszterdami Szerződés növelte az Európai Unió környezetpolitikájának jelentőségét. Az Európai Unióról szóló szerződés preambulumban és 2. cikkében (korábbi B. cikk) végrehajtott változtatások pedig olyannyira megerősítették a fenntartható fejlődés elvét, hogy az mára az Európai Unió egyik fő célkitűzésévé vált. Az EK-Szerződés 6. cikke (3) bekezdésének c) pontja kifejezetten kimondja a környezetvédelem valamennyi közösségi ágazati politikába történő integrációjának szükségességét. Ez az új záradék széles körű alkalmazással bír.

Azáltal, hogy a fenntartható fejlődés egy, a környezetről szóló cikkből a Szerződés elején található fontos helyre került, az Európai Unió vezetői hangsúlyozták a fenntartható fejlődés célkitűzése iránti elkötelezettségüket.

Hazai jogszabályi háttér

(A hazai jogszabályi háttér Magyarország Alaptörvényének ide vágó paragrafusaiból vezethető le:

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.)

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 53. § (2) bekezdés e) pontja értelmében az iskolának lehetősége van akár tanórán kívüli foglalkozás keretében is a környezeti nevelés célját szolgáló programok szervezésére.

Az 1995. évi LIII. törvény a környezetvédelemről az 54. és 55. § bekezdéseiben foglalkozik a „Környezeti nevelés, képzés, művelődés” témakörével. Az (1) bekezdés értelmében „Mindenkinek joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”.

A 96/2009. (XII. 9.) országgyűlési határozat fogadta el a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programot, melynek tematikus akcióprogramjai között helyet kapott „A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése” is (5.1. pont).

Fenti program 2. számú melléklete, a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv-III. 2009-2014 10. fejezete foglalkozik a „Bemutatás, tájékoztatás, oktatás, nevelés” kérdéskörével.

A 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról értelmében a NAT az „I.1.1. Fejlesztési területek – nevelési célok” alcím fejezetei között jelöli meg a fenntarthatósággal, környezettudatossággal kapcsolatos feladatokat. A „II.1. A kulcskompetenciák” című részben szerepelteti a „Természet tudományos és technikai kompetenciát”-t, mely magában foglalja a fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon is összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és az annak formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását. A NAT több műveltségi területen (Ember és társadalom, Ember és természet, Földünk - Környezetünk) kitér a fenntarthatósághoz és környezettudatossághoz kapcsolódó fogalmakra.

A 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről már a célok és alapelvek között szerepelteti a fenntarthatóságra nevelést az 1. § (2) bekezdésben: „A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és garanciáit az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás

erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.”

4.15.3 Helyzetértékelés

Az iskola elhelyezkedése

Iskolánk Budapest belvárosában a VI. kerület szívében helyezkedik el. Ebből adódóan diákjaink naponta találkoznak a városi életből adódó problémákkal: a légszennyezéssel, a zajártalommal, a mindennapi stresszel. További hátrány, hogy az iskola közvetlen környezetében kevés a zöldterület, folyamatosan építkezések zajlanak és igen nagy a forgalom.

Elhelyezkedésünkől származó előnyünk, hogy sok közművelődési intézmény elérhető közelségünkben van, valamint pár perces sétával eljuthatunk a Városligetbe, ami remek lehetőség rendhagyó tanórák és egyéb foglalkozások szervezésére.

Az iskola belső környezete

Épületünk közel 130 éves, és bár már korábban is köznevelési célokat szolgált, adottságai nem túl kedvezőek a környezeti nevelés szempontjából: a biológia és a földrajz terem kivételével nincsenek szaktantermeink, ideális méretű szertár pedig egyáltalán nem található benne. Komolyabb kísérletek elvégzéséhez alkalmas laboratórium vagy szakterem sincs az épületben.

Tornatermünk mérete 60 m², ezt egészíti ki a lehetőségek korlátozottsága miatt nem túl nagyméretű, de jól felszerelt kondicionáló helység. Továbbá, ha az időjárási viszonyok megengedik, az udvar is alkalmas színhelye a testedzésnek, ahol kosárlabdapalánk és pingpongasztal várja a diákokat. Udvarunk alapterülete alig 80 m², egész felülete betonnal borított.

Az iskola diákjainak összetétele

Felméréseink alapján tanulóink 65 %-a Budapesten, döntő többségük a belvárosi kerületekben él, így ők ritkán, szinte alig kerülnek kapcsolatba a természettel. Az ő esetükben különösen nagy felelősség hárul az iskolára, hogy a tanév során többször kimozdítsuk őket a városi környezetből, és személyes élményekkel gazdagítsuk a természetről szerzett ismereteiket.

Iskolánkban többféle képzés folyik (aktuálisan mindig a fenntartó döntése alapján). Vannak érettségi vizsgára felkészítő, továbbá különböző szakképzésben résztvevő osztályaink, akik között megtalálhatóak már korábban sikeres érettségi vizsgát tett diákok is.

Feladatunk, hogy minden osztályban az életkornak, az érdeklődési körnek és a szakmai követelményeknek megfelelően válasszuk ki az iskolai környezeti nevelésben alkalmazott módszereket és eszközöket.

4.15.4 A környezeti nevelés színterei

Hagyományos tanórai keretek

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat, általában a tananyag jellege határozza meg, hogy melyik problémát miként dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások.

Nem hagyományos tanórai keretek

A tanév szerves részeként minden osztályunk többször vesz részt múzeum- vagy intézménylátogatáson.

Tanórán kívüli programok

Önkéntesen jelentkező diákjainkat felkészítjük a különféle középiskolai versenyekre.

Az iskolán belüli vetélkedők (fordítási verseny, diáknapi vetélkedők, egyéb versenyek) témája gyakran kapcsolódik a természethez, leginkább a környezetvédelemhez. Ezeken keresztül tanulóink megismerkedhetnek az Európai Unió környezetpolitikájával, céljaival és módszereivel.

Rendszeresen szervezünk hulladékgyűjtési akciókat, egyelőre sajnos nem túl nagy sikerrel. Ezzel is igyekszünk felhívni diákjaink figyelmét a hulladék szelektív gyűjtésére és újrahasznosíthatóságára.

Komoly eredményünk, hogy a már mindkét épületben szelektíven történő hulladékgyűjtés diákjaink többségénél a mindennapi életük részévé vált.

Tizenkettedik éve működik iskolánkban természetjáró klub, tagjai hétfőenként lelkesen járnak túrázni, elsősorban Budapest környékére.

4.15.5 A környezeti nevelés feltételei

Személyi feltételek

Az iskola személyi állományának minden tagja részt vesz a környezeti nevelési program megvalósításában:

- oktatóink a tanórákon és/vagy az egyéb jellegű foglalkozásokon veszik ki részüket a feladatból;
- szakoktatóink mind az elméleti, mind a gyakorlati képzés során kiemelt hangsúlyt fektetnek az adott anyag környezetvédelmi vonatkozásainak;
- az adminisztratív munkakörben dolgozók segítik a programhoz szükséges anyagi források előteremtését; segítséget nyújtanak a papírmunka elvégzésében, anyagbeszerzésük és felhasználásuk során szem előtt tartják a környezetvédelmi szempontokat;
- karbantartó személyzetünk tagjai biztosítják az épület működőképességét, és segítenek a gyűjtőakciók lebonyolításában;

- könyvtárosaink segítik a diákok gyűjtőmunkáját;
- szabadidő-szervezőnk különféle, a témába illeszkedő programokat szervez és nyomon követi az aktuális pályázati lehetőségeket;
- az iskolai büfé vezetői mind a kínálat megtervezése, mind pedig a büfében keletkezett hulladék feldolgozása során eleget tesz az uniós követelményeknek;
- iskolánk vezetősége felelősnek érzi magát, hogy folyamatosan változó világunkban ezen a téren is a megfelelő színvonalon eleget tudjon tenni intézményünk a rá háruló feladatoknak.

Tárgyi feltételek

Szemléltetési és kísérletezési célokat szolgáló eszközeink készletét évről évre anyagi lehetőségeinkhez mérten évről évre igyekszünk bővíteni.

Számítástechnikai területen szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen mindkét épületünkben megfelelő gépállomány, állandó internet hozzáférés, folyamatosan frissített multimédiás eszközök állnak mind a diákok, mind a tanárok rendelkezésére.

Nem anyagi erőforrások

Tanárok: Az iskola minden tanárának feladata, hogy átadja a tanulóknak a környezettudatos magatartás kialakításához szükséges ismereteket, továbbá magatartásával helyes és követendő példát mutasson a diákság számára. Elsődleges szempontnak tartjuk a munkaközösségek összehangolt működését, és a hatékony és változatos programok szervezését. Egyre több kollégát próbálunk bevonni a kirándulásokba és egyéb rendhagyó vagy tanórán kívüli programokba, hogy bennük is minél jobban tudatosítsuk a környezeti nevelés fontosságát.

Diákok: Az iskola valamennyi tanulójának feladata, hogy vigyázzon környezetére, és erre társait is figyelmeztesse. Erre adnak lehetőséget a diákönkormányzat rendszeres ülései, az osztályközösségek és a közös megmozdulások. A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket tanáraiktól a tanórai és az azon kívüli foglalkozások keretében sajátíthatják el, feladatuk az aktív részvétel valamennyi ilyen jellegű programban.

Szülők: A környezeti nevelés szempontjából is elengedhetetlen az iskola és a család együttműködése. Fontos, hogy a szülők is megerősítsék gyermekükben azon szemléletmódot, melyet az iskola közvetíteni kíván. Továbbá nélkülözhetetlen, hogy a környezeti nevelési program anyagi fedezetének a szülőkre eső hányadát (például tanulmányi kirándulások, egyéb programok költségeit) – természetesen a családok anyagi helyzetét figyelembe véve, önkéntességi alapon – biztosítsák.

Anyagi erőforrások

Fenntartó által biztosított havi ellátmány.

Külső erőforrások: pályázati lehetőségek útján igyekszünk kiegészíteni forrásainkat, szerencsére szinte minden évben sikerül egy-két pályázaton támogatást nyernünk. Sajnos más külső forrást (pl. szponzoráció) meglehetősen ritkán tudunk találni.

4.15.6 Célok és feladatok

A nemzetközi és hazai alapelvek integrációja az iskola Környezeti Nevelési Programjában

Iskolánkban a környezeti nevelés átlós, diffúziós jellegben, kerettantervi tanításban jelenik meg, ahol az ismeretek több tantárgyban, multidiszciplinárisan kerülnek átadásra. A környezeti nevelés egyes területei szerepelnek a különféle tudományágak tanmeneteiben, figyelembe véve a tanulók életkorát, érdeklődési területét, illetve az elsajátítandó tananyagot. (A biológia, földrajz, fizika, kémia, áruismeret, eladástan, életvitel, viselkedéskultúra, környezetgazdaságtan, testnevelés és osztályfőnöki tanmenetek már eddig is tartalmaznak környezettel foglalkozó témákat, a lista az új NAT bevezetésével tovább fog bővülni.)

Iskolánk célja a fiatalok tudatosságának fokozása a minőségi környezet kialakítására, illetve megóvására, olyan attitűd és viselkedés megalapozása, mely a környezet tiszteltetését tanít, s amely közös természeti és kulturális örökségen keresztül mások tiszteltetését is elengedhetetlenné teszi. Ennek három legfontosabb területe a következő:

- **kognitív terület:** a környezeti értékek megóvása érdekében átadott környezeti műveltség, a természeti folyamatok, az élő és élettelen környezet bemutatása, a problémák ismertetése, valamint a megoldási lehetőségek bemutatása a különböző tantárgyak tananyagába illesztve;
- **etikai terület:** társadalmilag elfogadott, alapvető értékek elsajátíttatása, beépítése a tanulók értékrendjébe;
- **cselekvés terület:** aktív részvétel a környezet értékeinek megóvásában, illetve a már meglévő károsodások helyreállításában.

Feladatunk, hogy diákjaink felismerjék és elfogadják:

- a környezet az emberiség közös öröksége;
- a környezet minőségének megőrzése, fenntartása és javítása közös kötelesség, az ökológiai egyensúly védelmének része;
- a természeti erőforrásokat csak előrelátóan és ésszerűen szabad felhasználni;
- az emberiség jóléte a környezet állapotának és a természet megújuló képességének függvénye;
- minden egyes ember saját viselkedésével, különösen fogyasztóként hozzá tud járulni a környezet védelméhez.

Konkrét feladatok

Feladataink megtervezésekor szem előtt tartottuk letagadhatatlan hiányosságainkat, valamint hogy mik a céljaink eléréséhez vezető egyes állomások. Igyekszünk az összes elérhető lehetőséget kihasználni, hogy diákjainkban a sokféle tantárgy keretein belül szerzett ismeretekből egységes, komplex képet alakítsunk ki környezetünk jelenlegi állapotáról és a jövőbeni teendőkről.

Új tervek

Környezeti nevelési programunkat az alábbi pontokkal kívánjuk bővíteni:

- a hulladékgyűjtési akciók jobb megszervezése;

- a diákok bevonása az iskolai környezet megszüpítésére;
- a környezeti nevelés eredményességének mérése;
- iskolán belüli és kívüli programok szervezése az alábbi jeles napokon, valamint a lista folyamatos bővítése:
 - Szeptember 22. - Autómentes Nap,
 - Október 4. - Állatok Világnapja,
 - Március 22. - Víz Világnapja,
 - Április 22. - Föld Napja,
 - Május 10. - Madarak és Fák Napja,
 - Júnus 5. - Környezetvédelmi Világnap.

Hagyományok ápolása

Alábbi, hagyományosan nagy sikerű programjainkat folyamatosan fejlesztjük:

- Az egész diákközösséget érintő iskolanapok szervezése, melynek a tantárgyi vetélkedőkön és az egyéb előadásokon kívül szerves részét képezi a sportnap;
- Iskolai vetélkedők lebonyolítása;
- Előadások szervezése.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ide beleértjük a tanári munkaközösségek közötti információáramlást, a diákok tájékoztatását az aktuális programokról (a faliújság és iskolarádió segítségével), a diákok tájékozódását (internet, szervezett előadások útján), továbbá a diákok egymás közötti kommunikációját (tablókészítés, kiállítások és előadások keretében).

Mindezekon kívül fontosnak tartjuk a szülők folyamatos tájékoztatását eredményeinkről és a pályázatokon történő részvételt.

Minőségfejlesztés

A környezeti nevelés hatékonyságának mérése a szaktanárokon túl a minőségirányítás feladata is.

A környezeti nevelés aktuális mozzanatai bekerülnek az adott tanév munkatervébe, majd év végén megtörténik az elemzésük és kiértékelésük. Végül a tanulságok levonása nyomán kiderül, milyen területen kell másképpen folytatni a programot, illetve milyen új tevékenységi formákat kell beiktatni a jövőben.

Továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulást nemcsak diákjaink gondolkodásába próbáljuk beépíteni, nélkülözhetetlennek tartjuk egy oktató életében is. Ennek mind a tantárgyi, mind a módszertani ismeretek bővülésében ki kell fejeződnie.

Többek között ezért tartjuk fontosnak, hogy tanáraink folyamatosan továbbképzéseken mélyítsék el tudásukat, vagy új szakok elvégzésével szélesítsék látókörüket.

4.16 A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

4.16.1 A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.).

4.16.2 Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),

4.16.3 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő –integrált-oktatásuk. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását a következő tényezők biztosítják:

-A befogadó iskola vezetője támogatja oktatói részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

-A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező oktató, aki

a) a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző-módosulásait;

b) egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;

c) egy-egy tanulási, nevelési helyzet; probléma megoldásához alternatívákat keres;

d) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő gyógypedagógus

a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;

b) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;

c) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;

d) együttműködik az oktatókkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó oktatók tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;

e) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon- egyéni fejlesztési terv alapján a habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben-, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;

f) segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

A fejlesztés célja

Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember

- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, reedukáció

Részképesség-zavarok megszüntetése

Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése

Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás)

Ismeretek bővítése

Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

A fejlesztés elmélete és módszertana

A tanulási alkalmasság megítéléséhez szükséges pszichikus funkciók:

- pontos és differenciált vizuális észlelés
- forma, méret, szín pontos felfogása
- összetartozó részek értelmes egészként való észlelése (Gestalt-látás).
- megadott formák-színek megtalálása, kiemelése egy képi környezetből (figura,

háttér észlelése)

- adott tárgyak térbeli helyzetének helyes felismerése, megítélése
- vizuális információk téri elrendezése
- vizuális információk sorba rendezése, szekventálása
- a hallott (auditív) információk pontos észlelése, megkülönböztetése – adott hangok kiemelése
- adott hangok helyes egymásutániségének felismerése, hangcsoportok egységbe foglalása
- összerendezett, koordinált mozgás, szem-kéz összerendezett, célszerű együttes mozgása
- a látott-hallott információk összekapcsolásának képessége, motoros visszaadása(a keresztcsatornák együttműködése)
- rövid idejű vizuális-verbális memória
- szándékos figyelem - kb. 10 perces figyelemkoncentráció

Az egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez a foglalkoztató tanár ütemtervet készít.

Fejlesztő terápiák

Érzékszervek működésének fejlesztése

Érzelmi intelligencia

Beszédfejlesztés

Mozgás, illetve idegrendszer fejlesztő tornák

Korai fejlesztés módszerei

Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése

Viselkedés korrekciós módszerek

Figyelem fejlesztő gyakorlatok

Kommunikációs készség fejlesztése

Családpedagógiai módszerek

Tanulást segítő programok

Informatika és audiovizuális technika alkalmazása

Relaxációs módszerek

4.16.4 A pszichés fejlődés zavarai

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei:

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók különleges gondozási igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A rehabilitációs célú órakeretben a tanulók fejlesztése egyéni terápiás terv alapján történik. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.
- A részképességzavar tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal szervezett átmeneti formának tekinthető, amelyet csak súlyos állapotok esetén célszerű alkalmazni, és amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.

- Az iskolai nevelés, oktatás során:
 - ki kell alakítani a tanulóknál az egészséges énképet és önbizalmat,
 - növelni kell a kudarcűrő képességüket,
 - az önállóságra kell nevelni őket.

4.16.5 Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Hátterében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző összefonódásai találhatók meg valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

A súlyos olvasás-, írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

Az írás külsőalakjában megjelenő tünetek

- tájékozódási nehézség a vonalrendszerben, a leírt betűk nagysága egy szón belül is erősen változó, a betűk dőlésszöge következetlen, a betűformák szabálytalanok,
- gyakori az átírás, áthúzás, összefirkálás, a zárójel,
- hiányoznak, vagy torzulnak a betűkapcsolatok,
- gyakori a nyomtatott és írott betűk tévesztése.

Jellemző a helyesírási készség általános gyengesége

- feltűnőek a tükörírási elemek, a fölösleges betűelemek, a betű-, szótag-, szókihagyások,
- diktálás után betű, szótag, szó ki- és elhagyása fordul elő, a tanuló a szöveget módosítja, esetleg értelmetlen mondatokat ír,
- a tanuló kapcsolási nehézségekkel küzd, írásban is téveszti a szó- és mondatstruktúrát.

A fejlesztés célja

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai

- a testséma biztonságának kialakítása,

- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordinációs gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató-elemző, vagy diszlexia prevenciók módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írás segítségét gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával kell segíteni.

4.16.6 Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más (pl. olvasás, írás, idegen nyelvtanulás) iskolai teljesítmények jó színvonala mellett. Háttérben általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A választott kerettantervekben meghatározottakhoz képest módosul(hat)nak a következők:

4.16.7 Diszlexiás, diszgráfiás tanulók oktatása

Magyar nyelv és irodalom műveltségi területen: A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése.

Az élő idegen nyelv területén: A nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése, szükség esetén szűkített tartalom a helyi tantervekben.

Művészetek területén: A műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe.

Testnevelés és sport területén: Szenzoros integrációs programok a terápiák beállítása és/vagy gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása célszerű.

4.16.8 Diszkalkuliás tanulók oktatása terén

Matematika területén: A választott kerettantervekben meghatározott minimális követelmények teljesítése érdekében kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása a következők szerint:

- egyéni felzárkóztató program,
- korrepetálások, differenciált foglalkozások,
- helyes tanulási módszerek hangsúlyozása,
- önbizalomra nevelés sikerélményhez juttatással,
- állandó pozitív visszacsatolás, a legkisebb eredmény dicsérettel történő elismerése.

A pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

4.16.9 A speciális nevelési igényű tanulók hatékonyabb oktatása

Célok

- motiváció a tanulás és iskola iránt,
- iskolai kudarcok enyhítése/megszüntetése,
- a kudarc élmény okainak feltárása, illetve annak kiküszöbölése,
- esélyteremtés, illetve esélyegyenlőségre való törekvés.

Feladatok

- diagnosztika,
- egyedi esetek megbeszélése, megoldási módok keresése,
- a lemaradás mértékének megállapítása, fejlesztési célok meghatározása,
- komplex fejlesztő program kidolgozása (egyenre szabottan max. 3 hónapra előre) a következő területeken:
 - mozgásfejlesztés,
 - percepciófejlesztés,
 - figyelem, emlékezet fejlesztés,
 - verbális fejlesztés,
 - a gyermek fejlődésének nyomon követése,

- dokumentáció,
- szakemberek/intézmények együttműködése.

Módszerek

- egyéni felzárkóztató program,
- korrepetálások, differenciált foglalkozások,
- helyes tanulási módszerek hangsúlyozása,
- önbizalomra nevelés sikerélményhez juttatással,
- állandó pozitív visszacsatolás, a legkisebb eredmény dicsérettel történő elismerése,
- amennyiben szükséges, tanulószoba szervezése, illetve napközi otthonban való felkészülés lehetőségének biztosítása,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Helye

- könyvtár, tornaterem,

Eszközök

- speciális fejlesztő eszközök

Személyi feltételek

- gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyógytornász (nevelés-oktatást segítő munkakörök)

Az intézményben, ahol a sajátos nevelést-oktatást igénylő gyerekek együtt tanulnak a többi gyerekekkel – integrált oktatás folyik – bizonyos tantárgyak óráin kapnak külön fejlesztési lehetőséget. Mindez speciális végzettségű szakembert és tárgyi feltételt igényel.

4.16.10 Beilleszkedési és magatartási zavarok

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek.

A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dyszgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenységgel, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak. Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

(Felhasználtuk Kozák András: Adaptálható tartalmi elemek a pedagógiai program átalakításához – 2013. című segédanyagát)

4.17 A tanulási kudarcnak kitett tanulók esélyegyenlőségét segítő program

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással is megoldhatjuk.

4.17.1 Nevelési alapelvek

Elsődleges alapelvek a személyközpontúság, amely alapján az oktatás-nevelés a fiatal szükségleteire támaszkodva történik. Ezek a következők:

- Intellektuális szükségletek: új információk és ismeretek iránti szükségletek, mint érdeklődés, kíváncsiság, a konstruálás, a gyakorlati tevékenység szükséglete.
- Esztétikai szükségletek: élménybefogadás, esztétikai alkotás igénye, esztétikai jelenségek reprodukálásának igénye.
- Egészséges életmód iránti szükségletek: egészséges életritmus, higiéniai szabályok betartásának szükséglete.

A személyközpontú pedagógia alternatív pedagógiai folyamatok beépítését teszi szükségessé. Ennek során szükség van a tanulói életút felderítésére; belépő állapotmérésre; nyomon követésre; A feladat: egyéni haladási ütem biztosítása. Ezek megvalósítása pedagógiailag tervszerűen megkonstruált projektek elvégzése útján is történhet.

Komplex együttműködésre van szükség az oktatók között (team) és a külső partnerekkel, értékelő esetmegbeszélések, hospitálás keretében.

4.17.2 A kudarcok okai

- Kevés tanulói motiváltsággal, alacsony szintű készségekkel, tudással rendelkeznek.
- A felbomlott családban, csonka családban élő gyerekek pszichikai megterhelése is előidézheti áttételesen a kudarcélményt.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége nagymértékben befolyásolja a tanulók teljesítményét. Minél alacsonyabb a szülők iskolai végzettsége, annál valószínűbb, hogy a gyerek nem fejezi be a középiskolát.
- A szakmai publikációk szerint nem állja meg a helyét az a feltevés, hogy a tanulók nem képesek teljesíteni a tanulmányi követelményeket. A diákok saját bevallása szerint nem veszik komolyan a tanulást, otthon keveset tanulnak, az órán nem figyelnek, érdeklődésük nagyon gyér a tanulás irányába.
- Vannak olyan tanulók is, akik nehéznek tartják a tananyagot.
- A szövegértés, szövegalkotás hiányosságai is kudarcokozó tényező.
- A kudarcot átélő tanulók mögött nem áll a tanulásra motiválni és a tanuláshoz segítséget nyújtani képes család.
- A célirányos szakmai képzés kezdő időpontja kitolódott.
- A pedagógiai módszerek tradicionális tekintélyelvűsége elavult.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kezűgyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely rész képesség területén adódó lemaradás miatt.
- A tanár-diák konfliktus kezelése sokkal nehezebb, mint korábban.
- A pedagógiai-pszichológiai ismeretek is hiányosak

Következmények:

- Érdektelenség a tanulás irányában.
- Szabályokhoz nem alkalmazkodó magatartás.
- Rossz jegyek, bukás.
- Súlyos fegyelmi vétségek.
- Iskolából való kimaradás, melynek következtében társadalmi státusuk, mindennapos élethelyzetük megváltozik.
- Bizonytalanság-érzet, egyedüllét, szorongás.
- Negatív csoportokhoz csapódás.

4.17.3 A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztályközösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségeinek biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése

- Készségek, képességek fejlesztése
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, az eredményes tanulási folyamat megszervezése
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrányok kompenzálása
- A megfelelő viselkedési szokások kialakítása az általános emberi normák és az iskola házirendjének szellemében
- Pályára irányítás, a beiskolázás segítése

4.17.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerés

- képességek felmérése az iskolába lépéskor (bemeneti mérés)
- megfigyelés
- a tanuló iskolai produktumainak célirányos elemzése
- beszélgetés gyerekkel, szülővel
- a tanulók tanulási szokásainak megismerése (pl. kérdőív)

4.17.5 A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése

- egyéni fejlesztés
- differenciált óravezetés
- korrepetálás
- tanulószoba
- teljes és részmentesítések az adott tárgyak értékelése alól
- a tanulás módszerének megtaníttatása
- koncentrációs tréningek (memoriter, nyelvi játékok stb.)
- relaxáció
- a tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása
- A tanév első hónapját ismételésre, követelmények megismertetésére szánjuk kevés új anyag kíséretében
- Rendszeresen ellenőrizzük a diákok felkészültségét
- Szövegalkotó, szövegértő képesség fejlesztése
- Új módszertani elveket vezetünk be az egyes szakórákon, amelyek a motiváción kívül gyakorlatiasabbá is teszik a tanulók túlzottan teoretikus oktatását.
- Nagyobb hangsúlyt helyezünk a kommunikációs készség fejlesztésére
- Igyekszünk egyensúlyban tartani az írásbeli és szóbeli számonkérés arányait.
- Bátorítjuk a tanulókat a problémafelvetésre.
- Igyekszünk megtanítani nekik a konzultációs technikákat.
- Törekszünk arra, hogy elsajátítsák a lényeglátás technikáját.
- Fokozatosan megtanítjuk őket jegyzetelni.
- Rendszeres munkára szoktatjuk őket.
- Számonkérésekben a fokozatosság elvét képviseljük

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség a magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros

kölcsönhatásban van. A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókincs, a szövegmémlékezet fejletlensége).
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság
- ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

4.17.6 Pedagógiai stratégia

Szeretnénk olyan fiatalokat nevelni, akik örömet lelik az életben. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkban kialakítsuk az önmaguk kiteljesítésére való igényt. Ez akkor sikerülhet, ha tanulásra szoktatjuk őket. Ha nehézségeik vannak, megtanítjuk őket megfelelő módszerrel tanulni. Célunk a felnőttként boldoguló fiatalok nevelése, és felkészítésük egy biztos pénzkereső foglalkozásra. E cél érdekében szükségesnek tartjuk a szakma megszerettetését. Ezt azzal is elősegíthetjük, ha az ismereteket korszerű szinten tartjuk, illetve az egész életen át történő tanulási készséget fejlesztjük.

(Felhasználtuk Kozák András: Adaptálható tartalmi elemek a pedagógiai program átalakításához – 2013. című segédanyagát)

4.18 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

„Az oktatás fő célja olyan embereket nevelni, akik képesek új dolgokat létrehozni, nem csupán megismételni azt, amit az előző nemzedékek már megtettek – olyan embereket, akik kreatívak, találékonyak és kíváncsiak. Az oktatás másik célja az, hogy olyan embereket neveljen, akik tudnak kritikusak lenni, az igazukat bizonyítani, és nem mindent fogadnak el, amit felkínálnak nekik.”

Jean Piaget

4.18.1 A tehetség fogalma

Tehetségesnek az olyan gyermeket nevezzük, akinek egy vagy több kognitív képessége messze felülmúlja társaiét.

Az általánosan tehetséges gyerekek fogalmán azokat a 4 és 21 év közötti gyerekeket, illetve fiatalokat értjük, akiket a természet magas intellektuális kapacitással ruházott fel, és akiknek veleszületett adottságuk van a magas intellektus megszerzésére, illetve kiváló iskolai teljesítményre.

Specifikusan tehetséges gyerekeken azokat a 4 és 21 év közötti gyerekeket, illetve fiatalokat értjük, akiknek meghatározott területen vannak bizonyítottan kiemelkedő képességeik, kiválóvezetői kvalitásokkal rendelkeznek, illetve tartósan figyelemreméltó teljesítménnyel a mechanikában, manipulatív feladatokban, a nézetek művészi – verbális vagy írott, zenei, illetve képzőművészeti – kifejezésében vagy az emberi teljesítmény bármilyen más figyelmet érdemlő vonalán.

Az alkotó embert (a tudóst vagy a művészt) azonban nem kizárólag értelmi színvonala emeli az átlagpopuláció fölé, hanem a cselekvés, melynek szolgálatában tudását, céljait és a kutatás, megismerés utáni vágyát állította. A tehetséggondozás tehát nem egyszerűen a kiemelkedő képességek speciális továbbfejlesztése, hanem **személyiségformálás**, melynek stratégiái (mind a családi, mind pedig az iskolai nevelés vonatkozásában) specifikusságot igényelnek.

4.18.2 A tehetség diagnosztizálása

A tehetséges gyerekekkel való foglalkozás első fontos állomása a kiválasztás. Régen idejét múlta az a szemlélet, mely szerint a legjobb tanulókat, vagy egy intelligencia tesztben a legmagasabb pontszámot elérő gyerekek legfelső, mondjuk 5 %-át nevezzük tehetségesnek. A tanároknak kell a legkiemelkedőbb tanulóikat megnevezniük. A jövőben kiemelkedő teljesítményre képes gyerekek felismerhetőek és speciális programokkal fejleszthetőek.

A feltárás formalizálható keretei iskolánkban:

- A belépő tanulóknál a tanulmányi szintfelmérés, ami fő céljában a felzárkóztatásra irányul, ezért un. „durva szűrő”, de orientáló;
- Tanórai tevékenységek, különösen az önálló felkészülést igénylő, átfogó jellegű feladatok (kiselőadások, téma kidolgozások);
- Tanórán kívüli tevékenységek.

A tehetség, képesség kibontakoztatást tehát meg kell, hogy előzze a tehetség felkutatása, a képességek feltárása, felismerése. Tanulóinkban számtalan olyan képesség, tapasztalat rejlik, amelyek a szűken vett tantárgyi keretek között nem érvényesülnek. Ezek felszínre hozása, fejlesztése elengedhetetlen. Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek és tanár-diák kapcsolatok, pedagógiai helyzetek szolgálják azt a folyamatot, amiben a oktatók megismerik a tanulók képességét, erre alapozva kell/lehet az egyén képességét, tapasztalatait, érdekét, lehetőségeit venni, és differenciáltan foglalkozni velük.

Ez a pedagógiai feladat egyrésztől folyamatosságot igénylő, másrésztől összetett feladat. Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék elzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

– Az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére felzárkóztató órát szervezünk.

– A továbbtanulás, a munkaerőpiacon való helytállás a főiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő órákat tartunk.

A tehetség korai felismerése és speciális képzése a kibontakozás és az akadálytalan fejlődés legfontosabb feltétele. A tehetséggutató folyamat, a teljes iskolai periódusra kiterjedő tevékenység.

4.18.3 A tehetség, képesség kibontakoztatása, a tehetséggondozás szervezeti formái

A tehetség, képesség kibontakoztatását, fejlesztését szolgáló tevékenységeink a helyi erőforrásoknak, eszközöknek, kezdeményezéseknek alapos, megbízható, célorientált tervezése alapján.

Önálló tanulás és önálló projektek

A jó eszű és energikus tanulók számára az önálló tanulás és az önálló projektek korlátlan lehetőségeket kínálnak. A gyerekek különböző projekteken dolgozhatnak: pl. könyvtárkutatás, természettudomány, művészet, színjátszás, újságírás, fényképészet stb. témakörében. Dolgozhatnak egyedül, párban vagy kiscsoportban is. Minden oktatott tantárgyunk a korlátlan lehetőségek tárházát adja. Az iskolánk profilját kiemelten képviselő szakmai tárgyak kiemelt szerepet kapnak.

Individualizáció és differenciálás az osztályon belül.

Ez esetben főként egy belső differenciálás történik. Az ilyen eljárás alkalmasint akkor fordul elő a gyakorlatban, ha az osztály összetétele nagyon heterogén.

Tanulási központok, „műhelyek” (szakkörök, továbbtanulásra felkészítő foglalkozások)

A középpontban egyértelműen az alábbi területek állnak: önálló nyelvtanulás, természettudományos projektek és kísérletek, matematikai fejtörők és tevékenységek, társadalomtudományi tanulmányok és koncepciók, alkotó írás, művészetek és kézművesség. A tanulók – tehetségesek, de a többiek is – maguk választják e tanulási központokat és tevékenységeket, vagy a tanárok és diákok együtt terezik meg az értékes és érdekes tanulási központok céljait. A tanulási központok létrehozhatók a szokásos osztályteremben, vagy egy másik, ahhoz hasonló helyiségben.

Iskolánkban folyamatosan működik Kézműves Kör, Kazinczy Kör, Színjátszó Szakkör.

Utazások, kirándulások a szabadba

E programok elsősorban kutató, „felfedező” tevékenységekként foghatók fel, melyek azt a célt szolgálják, hogy a tanulók megismerkedjenek a kultúra és a tudomány területeivel, valamint pályaválasztási lehetőségeikkel. E nyitott programok még információk forrásai is lehetnek a tanulók önálló projektjei számára. Egy egész osztály (sőt egy egész iskola) ellátogathat pl. egy múzeumba, gyárba, BNV-re, üzembe, művészeti galériába vagy népművészeti múzeumba, planetáriumba, színházba stb.

A program, a szabadba tett utazás, valamint a látóivalókkal, tapasztalatokkal, illetve az egész koncepcióval összefüggő feladatok, riportok, projektek eredményei magasabb szintű gondolkodási műveletekhez köthetők. Ennélfogva, miközben az iskolán kívüli programok minden gyereket valamelyest fejlesztenek, a tehetségesek egészen biztosan hasznot húznak, előnyt szereznek belőlük. Ha azonban e túrák, utazások a tehetséggondozás programjának szerves részeként tervezettek, akkor hatékonyabbnak kell lenniük egy pusztán befogadó, érdeklődést keltő „látogatásnál”.

Mentorok és mentorság

A mentorság koncepciója aligha új. Az ókori Görögországban Mentor maga tanította, oktatta Télemakhoszt, Odüsszeusz fiát. Szókratész volt Platón tanítója, Platón Arisztotelészé, Arisztotelész pedig Nagy Sándoré.

Korunkban a mentorság azt jelenti, hogy a szakértők, szaktekintélyek rendszerint újrateremtik ezt a régi gyakorlatot, és egyénileg foglalkoznak tanítványaikkal, egyénileg oktatják őket. A mentorság így természetesen a pályaeorientáció egyik formája, s mint ilyen, az adott életpályára nevelés egyik lehetősége, mégpedig kifejezetten a mi középiskolásaink számára. Miközben a tanulók körében teljesen természetes, elfogadott módszer, hogy ellátogatnak a mentorhoz és ismerkednek munkájával, a mentorok is meghívhatók az iskolába előadások tartására.

Mentorok egész sora kapcsolódhat így rövid távú kutatómunkába, hogy megismertesse az egyes hallgatókkal, vagy diákok egy csoportjával az adott életpályán belüli lehetőségeket, a nekik legmegfelelőbb hivatást, s az ahhoz szükséges felkészülés módjait, irányait. Intézményünk szakmai képzése szorosan összefonódik a Budapesti Gazdasági Egyetem valamint a Budapesti Műszaki és Gazdasági Egyetem képzési rendszerével.

Versenyek, vetélkedők

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a tanárok szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Külön figyelemmel kísérjük és segítjük a versenybe bekapcsolódó tanulóinkat, hiszen a munka melletti tanulás önmagában is komoly terhelést jelent, a versenyre való felkészülés többlet terhei sem csak a tanulásban, hanem a ráfordítható idő biztosításának feszültségeiben is megjelennek.

Az eredményes versenyzőknél elsősorban, de nem csak a teljesítményt értékeljük, hanem a versenyszellem kialakulását, jelenlétét is. Az eredményhirdetés – mint visszajelzés, megerősítés – módjának megválasztására külön ügyelünk. Hagyományosan ünnepélyes, a közösségformálást is szolgáló, a tudást, kitartást, mint értéket kiemelő, keretek között szervezzük a díjak átadását.

A szaktárgyi keretek között számtalan olyan projekt feladatot kapnak, amelyek önállóságra nevelnek, ezzel a lehetőséggel élni az oktató feladata, kötelessége. Az emelt szintű

érettségi jegyében magyarból, matematikából, történelemből, angolból, informatikából, közgazdaságtanból, marketingből stb. a szaktanárok felkészítést, szakköröket tartanak.

Azon versenyekre, melyeken iskolánk képviselteti magát előzetes felkészítőket és – lehetőségeink szerint – házi versenyeket tartunk. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskolai lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola oktatói testülete dönt.

4.18.4 A tehetséggondozás célja

– Egy adott nagyon tehetséges gyermek erős oldalának támogatása: Többnyire oktatási jellegű. A tehetséggondozásnak mind a szószólói, mind az ellenzői gyakran ezt a formát tekintik a tehetséggondozás egyedüli lehetőségének.

– Egy adott tehetséges gyermek (tehetséggel összefüggő) gyenge oldalainak fejlesztése: Gyenge oldalakat pótlólag diagnosztizálni kell; hiszen a gyenge oldalaknak olyan sok fajtája fordulhat elő, amelyek mindegyike különböző bánásmódot igényel. Problémák adódhatnak a tanulási és munkamódszerek vagy a motiváció területén is. A gyenge oldalak származhatnak továbbá a kedvezőtlen környezeti feltételekből.

– A tehetséges, de alulteljesítő (szociálisan éretlenek, emocionális problémáik vannak, antiszociális viselkedés jegyeit viselik, önértékelésük alacsony, instabil család, kedvezőtlen családi környezet áll a háttérükben) diákok gondozására különös figyelmet fordítunk. Az oktató, az érdekvédelmi felelős és az iskola pszichológusa együtt tevékenykednek.

– Megelőzés, légkörjavítás, foglalkoztatási terápia: Ez a variáció lényegesen gyakrabban funkcionál az iskolai élet mindennapjaiban, mint ahogyan dokumentálják. A „megelőzés” a tehetséges tanulóra irányul, és azt kell megakadályoznia, hogy a kedvét elveszítse, és hogy az alulkövetelés alapján antiszociális magatartásmód fejlődjön ki benne. A „légkörjavítás” összességében az osztályban uralkodó szituációra vonatkozik, és azt akarja elérni, hogy az átlagot meghaladó tanuló a maga gyors és többnyire helyes válaszaival ne hogy elbátortalanítsa a többieket, vagy a tanárt bosszantsa azáltal, hogy a didaktikai koncepcióját túl gyorsan átlátta valaki.

– A cél: kreatív, gondolkodó, kritikus, önálló és főképpen boldog felnőttek „kinevelése”.

4.19 A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

a) Tanév közben kimagasló órai munkáért:

- **szaktanári dicséret szóban,**
- **szaktanári dicséret naplóba.**

b) Tanév közben rendkívüli, az osztályközösségért nyújtott munkáért:

- **osztályfőnöki dicséret szóban,**
- **osztályfőnöki dicséret naplóba,**
- **igazgatói dicséret naplóba írva,**
- **igazgatói dicséret az iskola tanulói előtt.**

c) Tanév végén kimagasló éves teljesítményért:

- **bizonyítványba írt szaktanári dicséret,**

- **bizonyítványba írt általános dicséret.**

d) Kimagasló éves teljesítményért, minimális mulasztásért, területi/országos tanulmányi versenyen elért helyezésért:

- **bizonyítványba írt szaktanári dicséret,**
- **bizonyítványba írt általános dicséret;**
- **jutalomkönyv, igazgatói dicséret oklevéllel tanévzáró ünnepélyen;**
- **osztálykirándulás vagy külföldi tanulmányút utazási költségének megtérítése (lehetőség szerint);**
- **Rónai díj (lehetőség szerint).**

4.20 Reflektorfényben a kulcskompetenciák

A modern kor, a társadalmi és tudományos változások olyan képességeket várnak el az embertől, hogy a korábbiakhoz képest sokkal tudatosabban kell felkészíteni a fiatalokat azokra a helyzetekre, amelyekben meg kell állniuk a helyüket. Az oktatási, képzési rendszerek célkitűzései kiszélesedtek. Az Európai Unió megvalósítandó eszményéhez minden tagállam kapcsolódik, miszerint: „Európának a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává kell válnia, amely több és jobb munkahely, valamint az erősebb társadalmi kohézió révén képes a fenntartható gazdasági növekedésre.”

Általános célkitűzések:

- az egyén fejlődése
- a társadalom fejlődése
- a gazdaság fejlődése

Konkrét célkitűzések:

- Az Európai Unió oktatási és képzési rendszerei minőségének és hatékonyságának fokozása
- Az oktatási és képzési rendszerek mindenki számára való elérhetőségének elősegítése
- Az oktatási és képzési rendszerek megnyitása a tágabb világ irányába
- A mobilitás és csereprogramok fokozása

Az ismeretek, készségek, attitűdök többfunkciós egységét képezik a kulcskompetenciák. A modern embernek mindezekkel rendelkeznie kell, hogy személyiségét kiteljesíthesse, fejleszthesse, be tudjon illeszkedni egy adott társadalomba, képes legyen megítélni és kivívni helyét a munkaerőpiacon. Ezeket a kompetenciákat a kötelező oktatás, illetve képzés időszaka alatt kell elsajátítani. Amikor a diák kikerül az iskola védőhálójából, tudnia kell élni azokkal a tanult kompetenciákkal, melyeket feltételez az életben való boldogulás. Az egész életen át történő tanulás során nélkülözhetetlenek a kulcskompetenciák.

A NAT alapidokumentum által előírt fejlesztendő kulcskompetenciák:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- A hatékony, önálló tanulás

A kulcskompetenciákkal való céltudatos foglalkozást az oktatás sokrétű követelményrendszere is indokolja. A PISA felmérés kapcsán szembesültünk azzal, hogy fiataljaink a megszerzett tudás alkalmazása helyett elsősorban a lexikális ismeretek elsajátítására helyezik a hangsúlyt, vagyis az oktatásnak törekednie kell arra, hogy az életre való felkészítés rangosabb helyre kerüljön az oktatók tudatában, és ehhez új stratégiát kell kidolgozni. Az, hogy a tanulásban nincs befejezettség, hanem állandóan újítani kell a foglalkoztathatóság érdekében, még mindig nem került teljesen a köztudatba, noha az évekkel ezelőtti állapothoz képest javulás is megfigyelhető.

A felsőoktatási felvételi rendszer teljes átalakulása sokkal több önállóságot követel a középiskolát végzett diákoktól. Nagyobb a felelősségük is abban, hogy megfelelően válasszák ki azt a területet, amely érdeklődésüknek megfelel, de azt is figyelembe véve, hogy milyen eséllyel kerülhetnek a munkaerőpiacra.

A tudás alapú társadalom minden képzési szinten több alternatívát kínál a tanulóknak. A digitalizált információs társadalom olyan helyzetek elé állítja a fiatalokat, hogy kompetencia hiányában nem tud érvényesülni az oktatási rendszerből kikerülve. A technikai fejlődés az élet minden színterén érezteti hatását, tehát oktatási rendszerünknek, nevelési elveinknek tükrözniük kell a kompetenciák elsajátításának folyamatát.

A kulcskompetenciák olyan mértékben átszövik intézményünk tevékenységrendszerét, hogy bármely oktatási, képzési kontextusban hivatkozási alapként szolgálnak. A helyi tanterv tantárgyi programjai tartalmazzák a legfőbb iránymutatókat.

4.20.1 Általános kompetenciák

A kompetenciák egyik csoportját olyan általános kompetenciák alkotják, amelyek elsajátítása nem kötődik semmilyen speciális tantárgyhoz. Ezek:

- a kritikus gondolkodás
- a kreativitás
- kezdeményező képesség
- problémamegoldás
- együttműködés
- kockázatértékelés
- döntéshozatal
- érzelmek kezelése
- kapcsolati kultúra
- társas tolerancia
- kommunikációs képességek
- tanulási, gondolkodási képesség
- motiváltság

A másik csoportba azok a kompetenciák tartoznak, amelyeket bizonyos tantárgyak tanulása során lehet elsajátítani. A gyakorlati problémák megoldásához leginkább a tapasztalatokba ágyazott specifikus ismeretek szükségesek.

A kompetenciaalapú képességek három csoportba oszthatók:

- reprodukív: az előzetesen megszerzett alapvető és rutin jellegű ismeretek felidézésére épül
- integratív: az előzetesen megszerzett ismeretek, eljárások továbbfejlesztéséből származik
- kreatív: az új szituációk kezelési módját, önálló stratégia kialakítását jellemzi

4.20.2 A kulcskompetenciák fejlesztése iskolánkban

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban

felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvő képesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését.

A tananyagon átívelő kompetenciák a Helyi Tanterv tantárgyi programjaiban részletesen megjelennek, így ez a fejezet csupán arra világít rá, hogy mennyire összefüggnek a részterületek fejlesztési céljai.

Minden tantárgy előtérbe helyezi a mindennapi élet készségeire való felkészítést. Figyelembe veszik a gazdasági tevékenység szempontjait. Különösen fontos a szerepe a szakmai tantárgyaknak. A kompetenciák nem statikusak – egyik-másik előtérbe kerül, mások elvesztik jelentőségüket. A XXI. század leginkább előtérbe helyezi azokat a képességeket, amelyek a fiatalok karrierépítésében játszanak szerepet. A karrier életünknek olyan eleme, amelyet mindenki szeretne valóra váltani, saját értékrendje és célja szerint. Olyan ösztönző tényező, amely segít felzárkózni. Ugyan az oktatás a karrier legmeghatározóbb eleme, de nem lehet általánosítani – nem feltétlenül a kitűnő tanulók azok, akik legmegfelelőbbek egy bizonyos munkakör betöltésére. Számos olyan személyiségjellemző létezik, amely a szubjektív kompetenciák körébe kapcsolódik. Ilyenek például a problémamegoldó képesség, a kritikai gondolkodás képessége, reális és pozitív önbizalom.

4.20.3 Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban, valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában. Az anyanyelvet eszközként használja minden tantárgy, amikor szóbeli, írásbeli számonkérést folytatunk, kiselőadást készítettünk, vagy akár matematika órán szöveges feladatokat értelmezünk, összefüggéseket fogalmazunk meg, esetleg érvelünk.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- a diákok önálló, folyamatos, szabatos előadásmódja
- nyelvi helyes, megfelelő stílusú beszéd és írás
- helyesírás
- szép artikuláció
- trágárság visszaszorítása
- Sulinet tudásbázis készségszinten való alkalmazása
- szövegértés
- szakmai nyelvezet elsajátítása
- idegen szavak kritikus használata

Módszerek:

- szóbeli feleletek rangjának visszaállítása
- kiselőadások
- helyesírás figyelemmel kísérése minden tantárgy esetében
- könyvtárhasználatra serkentés

- memoriterek
- kommunikációs órák (9–10. évfolyam)
- Nyelvünk szépségének megőrzése
- Integráció az idegen nyelvvel

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Képes nyelviileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóság értelmezését. Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni. Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni. Tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni. A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását.

4.20.4 Idegen nyelvi kommunikáció

Alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- idegen nyelvű szövegek értése
- szövegalkotási készség
- nyelvhelyesség
- más kultúrák megértése, közvetítése
- szókincs bővítése
- funkcionális nyelvtan készség szintű ismerete
- szóbeli interakciók típusainak ismerete
- nyelvek kulturális vonatkozásainak ismerete
- idegen nyelvi kifejezések szakszerű alkalmazása

Módszerek:

- kommunikáció alapú nyelvoktatás
- nyelvi hanganyagok rendszeres használata
- gyakori számonkérés
- tevékenykedtető munkamódszer
- kulturális ismeretek bővítése
- nyelv centrikus kirándulások, lehetőség szerint kiállítások látogatása
- integráció az anyanyelvi tantárgyakkal
- idegen kultúrák ünnepeinek megismertetése
- projektmunka
- nemzetközi projekteken való részvétel

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. El kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

4.20.5 Matematikai, természettudományos és technikai kompetencia

Elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. Azok a készségek, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A legalapvetőbb szinten a matematikai kompetencia az összeadás, a kivonás, a szorzás, az osztás, a százalékok és a törtek használatának képességét foglalja magában, fejben és írásban végzett számítások során, különféle mindennapi problémák megoldása céljából. Egy magasabb fejlettségi szinten a matematikai gondolkodásmód (logikus és térbeli gondolkodás) és a valóság magyarázatára és leírására egyetemesen használt matematikai kifejezésmód (képletek, modellek, geometriai ábrák, grafikonok) használatára való képesség és készség az adott kontextusnak megfelelően. A hangsúly inkább a tevékenységen van, mint az ismereteken.

A természettudományi kompetencia a természeti világ magyarázatára szolgáló ismeretek és módszerek használatára való hajlam és képesség. A technológiai kompetencia pedig ennek a tudásnak értő alkalmazása az emberi környezet szükségeszerű átalakítása során.

Elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de ismerni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Ezek birtokában mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben. A természettudományos és technikai kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- logikus gondolkodás
- problémamegoldó képesség
- matematikai kérdések megfogalmazása
- definíciók, tételek megkülönböztetése, felismerése
- a matematikai bizonyítások lényegének megértése
- bizonyítékok kiértékelése, megsejtése, elvégzése
- szimbolikus és formális matematikai kifejezések dekódolása
- a tudás gyakorlati alkalmazása
- a természet világára való nyitottság
- természettudományos tárgyak egymás közötti integrációja
- komplex, átfogó kép kialakítása a természettudományok összefonódásáról
- rendszerezés
- következtetési képesség

Módszerek:

- tantárgyi koncentráció

- szöveges feladatok megoldása
- egyéni- és csoportmunka
- tanult szabályok használata, szerkesztés
- gyakorlati példák
- kísérletezés
- párban végzendő tevékenységek
- fejben számolás gyakorlása
- eszközhasználat gyakoroltatása
- digitális tábla használata
- differenciált foglalkozás

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alpműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.

Ismerjék az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen.

Elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete.

4.20.6 Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásához kapcsolódó készségek legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- elektronikus kommunikációs készség
- a könyvtár és az informatikai eszközök tudatos használata
- az internet szelektív használata
- az információk tananyagban történő tudatos felhasználása
- hatékony önálló tanulás
- kezdeményező és vállalkozókészség
- információs kreativitás
- a Sulinet tudásbázis készségszinten való alkalmazása
- elektronikus könyvtár megfelelő kezelése
- internettel kapcsolatos szerzői jogvédelem tudatosítása
- multimédiás eszközök megfelelő használata

Módszerek:

- önállóságot igénylő feladatok kiadása
- könyvtári órák

- vonalkód olvasás, szkennel használata, digitális tábla alkalmazása
- versenyek
- felkészítés ECDL-vizsgára
- motivációs feladatok készítése (reklám, szóróanyagok, filmforgatás stb.)
- külföldre történő levelezések
- pályázatokra való benevezés
- kutató tevékenység
- üzleti kommunikációval való integráció
- házi dolgozatok, kiselőadások

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulóknak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

4.20.7 A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, képességeit helyzetek sokaságában alkalmazza, tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- a tanulók érdeklődésének felébresztése
- tudás iránti vágy felkeltése
- megtanítani a jól végzett munka örömeire, az alkotás izgalma
- önálló tanulási technikák elsajátíttatása
- csoportban végzett munka szervezethez való képessége
- hatékony időbeosztás
- problémamegoldás új technikáinak elsajátítása
- új ismeretek és készségek különböző kontextusokban történő alkalmazása
- kreativitás
- emlékezőképesség fejlesztése
- tartós figyelem fenntartására való képesség

Módszerek:

- egyéni, külön feladatok

- csoportos tréningszerű munkavégzés
- tanulásmódszertan órák
- világos feladatkijelölés
- szemléltetés
- memoriterek taníttatása
- szakkörök, korrepetálások
- egyéni foglalkozás

4.20.8 Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá – ha szükséges – konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé tesz arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- az együttélés szabályainak elfogadtatása
- közösségben való viselkedés normáinak megtanítása
- jogok és kötelességek tudatosítása
- az érdekvédelem megfelelő formáinak megismertetése
- szokások, hagyományok tiszteletére nevelés
- döntési felelősség tudatosítása
- társadalmi aktivitás fejlesztése
- a demokrácia alapelveinek megismertetése
- toleranciaszint emelése
- a munkamegosztás elveinek megismertetése
- identitástudat fejlesztése
- EU polgári lét tudatosítása
- etikai szabályok betartatása

Módszerek:

- társadalmi ismeret és etika oktatása
- viták tanórákon, osztályfőnöki órákon
- iskolai diákbizottság működtetése
- diákszabványok
- tanár-diák eszmecsere
- nemzeti ünnepeink tiszteletben tartása, méltó megünneplése
- iskolák közötti versenyek
- szakmai gyakorlati foglalkozások – munkahelyre közvetítés
- multimédiás eszközök használata (dokumentumfilmek, televízió, rádió)

- érdekvédelem fegyelmi tárgyalásokon

4.20.9 Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, képességeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

A vállalkozói kompetencia része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, valamint a sikerorientáltság.

Szakmai profilunk miatt erre a kompetenciára különösen nagy hangsúlyt fektetünk. Fontos személyiségjellemzők szükségesek, amelyek meghatározzák az alkalmasságot egy-egy munkakör betöltéséhez. Célunk, hogy diákjainkban ezeket a személyiségjegyeket erősítsük, hogy képesek legyenek életüket önállóan, menedzserszemlélettel vezetni. A karrierösztönző tényező.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- céltudatosság
- életervezés
- egészséges önbizalom
- eligazodás a pályaválasztási lehetőségekben
- önállóság
- felelősségtudat
- reális önkép kialakítása
- felkészítés a felnőtt létre
- stratégiai szemléletmód
- megfelelő véleményformálás

Módszerek:

- önálló projektek megvalósíttatása
- vállalkozás-centrikus szakmai képzés
- kreativitás felébresztése
- megfelelő értékrend kialakítása
- erkölcsi normák tudatosítása
- viták
- tanulmányi kirándulások
- iskolabörzén való részvétel
- PR-tevékenység

4.20.10 Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen is az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Legfontosabb fejlesztési területek:

- ízlésfejlesztés
- kulturált magatartás igényének kialakítása
- kulturális különbségek tudatosítása
- megfelelő értékrend kialakítása
- előítélet mentesség
- nemzeti kultúránk kincseinek megismertetése
- kulturális értékek iránti megbecsülés fejlesztése
- élmények feldolgozásának megfelelő módszere
- műalkotások értő szemlélése
- elmélyülés

Módszerek:

- anyanyelvünk választékos használatára nevelés (tanári példamutatás)
- viták
- kulturális hagyományaink (versmondó versenyek, diákkiállítások) ápolása
- múzeumlátogatás, ahol megszervezhető
- Petőfi Irodalmi Múzeummal rendszeres kapcsolat
- pályázatokon nyert színházlátogatási lehetőségek
- hangversenyek házon belül és házon kívül
- teremdíszítés (szépérzék)
- ünnepi plakátok, faliújságok
- multimédia eszközeinek használata
- könyvtár
- tehetséggondozás

Ezek a kompetenciák a hatékony emberiségnek a közeli jövő által megkívánt tulajdonságai. Mindegyiket csak pszichológiai kutatások révén lehet beazonosítani, és valamennyiről elmondható, hogy olyan alapvető jellegzetességeket takarnak, amelyek megkönnyítik az adott történelmi korszak, a földrajzi helyzet és a társadalmi elvárásoknak való megfelelést.

4.21 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

A gyermekek jogairól és védelméről az 1991. évi LXIV. törvény és a 1997. évi XXXI. törvény rendelkezik. Ezek meghatározzák a gyermekek alapvető jogait és kötelességeit, a jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

4.21.1 Feladatértelmezés

A nevelési-oktatási intézmény feladata, hogy közreműködjön a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területén működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

Hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;

Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.21.2 Helyzetelemzés

Iskolánk tanulói között magas a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók száma. Az elmúlt évek során egyre nőtt a szociálisan nehéz helyzetben lévők, tanulási nehézségekkel küzdők és a magatartási és beilleszkedési problémákkal küzdők aránya. Ennek negatív következményei megmutatkoznak a gyerekek tanulmányi munkájának romló színvonalában, és a megszorodó magatartási konfliktusokban is.

Nagy problémát jelent a tanulmányi kudarcok illetve magas óraszámú mulasztások miatti lemorzsolódás. Az igazolatlan mulasztások magas száma is nagy feladatot ró az oktatói testületre.

Intézményünk diákjainál a következő veszélyeztető okok fordulnak elő leggyakrabban:

- Anyagi okok: a gyermek elsődleges életszükségletei kielégítetlenek, nem megfelelő a táplálása, ruházása, lakhatási körülménye.

- Erkölcsi okok: ő maga, vagy környezete helytelen, vagy bűnöző életmódot folytat, vagy a gyermeket erre kényszeríti. A gyermek szembehelyezkedik az erkölcsi normákkal, és ez akadályozza megfelelő testi-lelki fejlődését.
- Egészségügyi okok: a tanuló körülményei, vagy életvezetése miatt egészségügyi problémái vannak, nem jut megfelelő ellátáshoz, gyógyszerhez, betegségét nem kezelik.
- Nevelési okok: a szülő, gondviselő nem teljesíti kötelezettségeit, a gyermek elhanyagoló, rideg, esetleg bántalmazó bánásmódban részesül.

4.21.3 Célok

Elsődleges cél, hogy a hozzánk beiratkozott tanulók szociális és családi hátterét az oktatók - elsősorban az osztályfőnökök - megismerjék, és látótérbe kerüljenek azok a diákok, akikre kiemelt figyelmet kell fordítani. A korai probléma felismerés nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanuló ne kerüljön hátrányba társaihoz képest, és megfelelő ellátásban részesüljön.

Cél a feltárt esetek szakszerű kezelése, nyomon követése, megfelelő segítség nyújtása, súlyosabb esetekben továbbirányítása szakellátás felé. Ennek érdekében az intézményen belül hatékonyan kell működnie a feladatot elvégzők közötti információáramlásnak, és napi kapcsolatban kell állni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó külső szereplőkkel is.

Célunk, hogy diákjaink szociális és családi helyzetüktől függetlenül sikeresen tudják teljesíteni kötelezettségeiket, testi-lelki-erkölcsi fejlődésük ne szenvedjen kárt. Ennek érdekében célunk megelőzni és fennállásuk esetén enyhíteni, megszüntetni azokat a környezeti hatásokat, melyek negatívan hatnak a tanulók eredményeire, fejlődésére.

4.21.4 Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátók köre

A nevelési-oktatási intézmény vezetője felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladatok ellátása az oktatói testület valamennyi tagjának kötelessége, de különösen nagy feladat hárul a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott személyre és osztályfőnökökre, valamint az iskolaorvosra és védőnőre is.

Intézményünk a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként végzi gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységeit, így kapcsolatot tartunk, és együttműködünk az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, partnerekkel:

- Kormányhivatalok
- Gyámhivatalok
- Gyermekjóléti Szolgálatok
- Nevelési Tanácsadók
- Gyermekotthonok
- Kollégiumok
- Karitatív szervezetek
- Iskolaorvos, iskolai védőnő, SZMK
- Rendőrség, bíróság, pártfogó felügyelői hálózat
- Egyéb társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

4.21.5 Konkrét feladatok

Iskolánk pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják kiemelten a gyermekvédelem céljainak megvalósulását:

- folyamatos kapcsolattartás a tanulókkal, szülőkkel, szakszolgálatokkal, hivatalokkal
- egyéni tanácsadás a szülőknek, tanulóknak,
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatról, szolgáltatásairól
- mulasztások nyomon követése
- kedvezmények biztosítása
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- egészségügyi szűrővizsgálatok
- tanulók szabadidejének szervezése
- felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozó foglalkozások
- a pályaválasztás segítése

4.21.6 Jogsabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

5 KÉPZÉSI PROGRAM

A szakképzés új szervezeti modelljének kialakításával **a képzések gyakorlati vonatkozásainak erősítése** kerül előtérbe, biztosítva a hazai és európai munkaerő piacon jól értékesíthető szakképzettség megszerzésének lehetőségét csúcstechnológiai szintű gyakorlati helyen. A közgazdasági, a kereskedelem-marketing, közlekedési és optikai szakmacsoportokban az iskolarendszerű ifjúsági szakmaoktatásban, a felnőttoktatás és felnőttképzés területén a projektorientált szakmai gyakorlatok és a **rugalmas képzési lehetőségek tervezése**, az iskolai végzettséggel nem rendelkező felnőttek piacképes szaktudáshoz juttatása, az iskolarendszerű oktatásban a lemorzsolódás minimálisra csökkentése feladat. Szakmafejlődésben **komplex szakképzés** bevezetése (egymásra épülés érdekében) a munkaerő piaci elvárások szerint történik. Elvárás az információs és kommunikációs technológiai fejlődésnek megfelelő **tananyagok fejlesztése**, készítése, digitális tananyagok alkalmazásához szükséges technikai és **tanári, oktatói módszertani fejlesztés**.

5.1 Az alapul szolgáló tantervek megnevezése

- Programtanterv a 13. Kereskedelem ágazathoz tartozó 5 0416 13 03 Kereskedő és webáruházi technikus szakmához
- Programtanterv a 13. Kereskedelem ágazathoz tartozó 4 0416 13 02 Kereskedelmi értékesítő szakmához
- Programtanterv a 15. Közlekedés és szállítmányozás ágazathoz tartozó 5 1041 15 06 Logisztikai technikus szakmához
- Programtanterv a 02. Egészségügyi technika ágazathoz tartozó 5 0914 02 03 Optikus szakmához

KIFUTÓ TANTERVEK:

- Szakképzési kerettanterv a 34 341 01 számú Eladó szakképesítéshez, ami a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, valamint az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet és a 34 341 01 számú, Eladó megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet alapján készült, és majd a 2022/2023. tanévben kerül kivezetésre.

- Szakképzési kerettanterv a XXVI. Kereskedelem ágazathoz tartozó 54 341 01 kereskedő szakképesítéshez, ami a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, valamint az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet, és az 54 341 01 számú, Kereskedő megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet alapján készült, és majd a 2024/2025. tanévben kerül kivezetésre.
- Szakképzési kerettanterv a XXIX. Optika ágazathoz tartozó 54 725 08 azonosítószámú Látszerész és optikai árucikk-kereskedő szakképesítéshez, ami a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, valamint az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet, az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet, és az 54 725 08 számú, Látszerész és optikai árucikk-kereskedő megnevezésű szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet alapján készült, és majd a 2021/2022. tanévben kerül kivezetésre.

5.2 Helyi szakmai óratervek

5.2.1 Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 5 éves technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)

		9.		10.		11.				12.				13.			
Tanulási terület	Tantárgy	Éves	heti	Éves	heti	Éves	heti	isko- lában	képző- helyen	Éves	heti	isko- lában	képző- helyen	Éves	heti	isko- lában	képző- helyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0,5														
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv													62	2	2	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	3	108	3												
	Vállalkozások működtetése			72	2												
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	1	72	2												
	Digitális alkalmazások	90	2,5	72	2												
A kereskedelmi egységek általános működtetése	Kereskedelem alapjai					108	3	1	2	162	4,5	1,5	3	62	2		2
	Termékismeret					144	4	1	3	72	2		2	31	1		1
	Vállalkozási ismeretek													124	4	2	2
	Kereskedelmi gazdaságtan					108	3	2	1	108	3	2	1	62	2	1	1
E-kereskedelem/ Digitális világunk	Digitalizáció					72	2	2		54	1,5	1,5		31	1	1	
	Webáruház működése													186	6	3	3
	Jogi ismeretek									36	1	1					
Marketing	Marketing alapjai					72	2	1	1	72	2	1	1				
	Marketing kommunikáció													186	6	2	4
	Összesen	252	7	324	9	504	14			504	14		7	744	24		13
	Egybefüggő szakmai gyakorlat								140				140				

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 8. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.2 Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	1/13.								2/14.			
		Éves	heti	iskolában	képzőhelyen	I. félév iskolában	I. félév képzőhelyen	II. félév iskolában	II. félév képzőhelyen	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0,5	0,5		1							
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	72	2	2		2		2		62	2	2	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	3	3		6							
	Vállalkozások működtetése	108	3	3		6							
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	1	1		2							
	Digitális alkalmazások	162	4,5	4,5		9							
A kereskedelmi egységek általános működtetése	Kereskedelem alapjai	234	6,5	1	5,5	2			11	93	3	1	2
	Termékismeret	234	6,5	1	5,5	2			11				
	Vállalkozási ismeretek									124	4	2	2
	Kereskedelmi gazdaságtan	180	5	3	2	3		3	4	155	5	3	2
E-kereskedelem/ Digitális világunk	Digitalizáció									124	4	4	
	Webáruház működése									186	6	3	3
	Jogi ismeretek									31	1	1	
Marketing	Marketing alapjai	72	2	1	1	2			2	62	2	1	1
	Marketing kommunikáció									186	6	2	4
	Portfólió	36	1	1				2		62	2	2	
	Összesen	1260	35	21	14	35		7	28	1085	35	21	14
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				160								

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 9. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.3 Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	Óraszám (40%)	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	7,2	0,2	Online felkészülés 4*3 kontaktórával	
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	53,6	1,6		
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	43,2	1,2		
	Vállalkozások működtetése	43,2	1,2		
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	14,4	0,4		
	Digitális alkalmazások	64,8	1,8		
A kereskedelmi egységek általános működtetése	Kereskedelem alapjai	130,8	3,8	1,5	2,3
	Termékismeret	93,6	2,6	0,7	1,9
	Vállalkozási ismeretek	49,6	1,6	0,9	0,7
	Kereskedelmi gazdaságtan	134	4	2,8	1,2
E-kereskedelem/ Digitális világunk	Digitalizáció	49,6	1,6	1,6	
	Webáruház működése	74,4	2,4	1,2	1,2
	Jogi ismeretek	12,4	0,4	0,4	
Marketing	Marketing alapjai	53,6	1,6	0,9	0,7
	Marketing kommunikáció	74,4	2,4	1,2	1,2
	Portfólió	39,2	1,2	1,2	
	Összesen	896	28	12,4	9,2

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 9. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.4 Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 3 éves szakképző osztályok részére (2020.09.01-től)

		1/9		2/10				3/11			
Tanulási terület	Tantárgy	Éves	heti	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0,5								
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv							62	2	2	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	216	6								
	Vállalkozások működtetése	72	2								
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	108	3								
	Digitális alkalmazások	162	4,5								
Kereskedelmi egység működése	Kereskedelmi ismeretek			252	7	3	4	279	9	5	4
	Üzlet működtetése			216	6	3	3	93	3	1	2
	Pénztárgépkezelés							93	3		3
	Termékismeret és forgalmazás			216	6	3	3	155	5	2	3
	Üzleti kommunikáció			216	6	2	4	93	3	1	2
	Összesen	576	16	900	25	11	14	775	25	11	14
	Egybefüggő szakmai gyakorlat						140				

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 10. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.5 Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves felnőtt képzés részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	1. évfolyam				2. évfolyam			
		Éves	heti	iskolában	képzőhelyen	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0,5	0,5					
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv					62	2		
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	3	3					
	Vállalkozások működtetése	108	3	3					
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	36	1	1					
	Digitális alkalmazások	162	4,5	4,5					
Kereskedelmi egység működése	Kereskedelmi ismeretek	216	8	3	5	310	12	5	7
	Üzlet működtetése	144	4	2	2	124	4	2	2
	Pénztárgépkezelés					124	4		4
	Termékismeret és forgalmazás	252	7	3	4	217	7	3	4
	Üzleti kommunikáció	144	4	1	3	186	6	2	4
	Összesen	1188	35	21	14	1023	35	12	21
	Egybefüggő szakmai gyakorlat						140		

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 11. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.6 Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos felnőtt képzés részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	7,2	0,2	Online felkészülés 4*3 kontaktórával	
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	24,8	0,8		
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	43,2	1,2		
	Vállalkozások működtetése	43,2	1,2		
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	14,4	0,4		
	Digitális alkalmazások	64,8	0,6		
Kereskedelmi egység működése	Kereskedelmi ismeretek	210,4	8	3	5
	Üzlet működtetése	107,2	3,2	1	2,2
	Pénztárgépkezelés	49,6	1,6		1,6
	Termékismeret és forgalmazás	187,6	5,6	2	3,6
	Üzleti kommunikáció	132	4	2	2
	Összesen	884,4	26,8	8	14,4

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 11. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.7 Logisztikai technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves nappali érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	1/13.								2/14.			
		Éves	heti	iskolában	képzőhelyen	I. félév iskolában	I. félév képzőhelyen	II. félév iskolában	II. félév képzőhelyen	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0,5	0,5		1							
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	72	2	2		2		2		62	2	2	
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	108	3	3		6							
	Vállalkozások működtetése	108	3	3		6							
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	72	2	2		4							
	Digitális alkalmazások	162	4,5	4,5		9							
Közlekedés	Közlekedési alapok	72	2	2		2		2		31	1	1	
	Közlekedés technikája, üzemvitele	90	2,5	2,5				5					
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek	54	1,5	1,5				3		31	1	1	
	Általános szállítmányozás	36	1	1		1		1		139,5	4,5	4,5	
	Ágazati szabályozások	108	3	3		3		3		31	1	1	
	Szállítmányozói feladatok									186	6	3	3
Raktározás	Raktározási alapok	72	2		2				4				
	Raktári tárolás és anyagmozgatás	72	2		2				4				
	Raktári mutatószámok	36	1	1		1		1		46,5	1,5	1,5	
	A raktárirányítás rendszere									62	2	1	1
	Raktárvezetés									46,5	1,5	0,5	1

Logisztika	Logisztikai alapok	36	1	0,5	0,5			1	1	77,5	2,5	2	0,5
	Beszerzési logisztika	36	1	0,5	0,5			1	1	62	2	1,5	0,5
	Készletezési logisztika	36	1		1				2	62	2	1,5	0,5
	Termelési logisztika	18	0,5		0,5				1	62	2	1,5	0,5
	Elosztási logisztika	18	0,5		0,5				1	62	2	1,5	0,5
	Minőség a logisztikában									62	2	1,5	0,5
Szabadsáv	Portfólió	36	1	1				2		62	2	2	
	Összesen	1260	35	28	7	35	0	21	14	1085	35	27	8
	Egybefüggő szakmai gyakorlat	160											

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 12. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.8 Logisztikai technikus szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	Éves	heti	iskolában	képzőhelyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	7,2	0,2	Online felkészülés 4*3 kontaktórával	
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	53,6	1,6		
Gazdálkodási tevékenység ellátása	Gazdasági ismeretek	43,2	1,2		
	Vállalkozások működtetése	43,2	1,2		
Üzleti kultúra és információkezelés	Kommunikáció	28,8	0,8		
	Digitális alkalmazások	64,8	1,8		
Közlekedés	Közlekedési alapok	41,2	1,2	1,2	
	Közlekedés technikája, üzemvitele	36	1,0	1	
Szállítmányozás	Külkereskedelmi és vámismeretek	34	1,0	1	
	Általános szállítmányozás	70,2	2,2	2,2	
	Ágazati szabályozások	55,6	1,6	1,6	
	Szállítmányozói feladatok	74,4	2,4	0,8	1,6
Raktározás	Raktározási alapok	28,8	0,8	0,3	0,5
	Raktári tárolás és anyagmozgatás	28,8	0,8	0,3	0,5
	Raktári mutatószámok	33	1,0	1	
	A raktárirányítás rendszere	24,8	0,8	0,3	0,5
	Raktárvezetés	18,6	0,6	0,3	0,3
Logisztika	Logisztikai alapok	45,4	1,4	0,5	0,9
	Beszerezési logisztika	39,2	1,2	0,5	0,7
	Készletezési logisztika	39,2	1,2	0,5	0,7
	Termelési logisztika	32	1,0	0,5	0,5
	Elosztási logisztika	32	1,0	0,5	0,5
	Minőség a logisztikában	24,8	0,8	0,3	0,5
Szabadsáv	Portfolió	39,2	1,2	1,2	1,6
	Összesen	938	28	14	8,8

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 12. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.9 Optikus szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves nappali, érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	1/13.				1/13. I. félév				1/13. II. félév				2/14.			
		Éves	heti	isko- lában	képző- helyen	Féléves	heti	isko- lában	tanmű- helyben	Féléves	heti	isko- lában	képző- helyen	Éves	heti	isko- lában	képző- helyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0,5	0,5		18	1	1		0							
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv													62	2	2	
Egészségügyi technika ágazati alapozás	Munka és környezetvédelem	72	2	1	1	72	4	2	2	0							
	Informatikai alapismeretek	126	3,5	1	2,5	126	7	2	5	0							
	Szaknyelv, szakmai kommunikáció	72	2	1	1	72	4	2	2	0							
	Fogyasztói tudatosság	54	1,5	0,5	1	54	3	1	2	0							
Kereskedelmi- és vállalkozási tevékenységek	Kereskedelmi- és vállalkozási ismeretek	54	1,5	1,5		36	2	2		18	1	1		31	1	1	
Szemészeti alapismeretek	Szemészet	54	1,5	1,5		36	2	2		18	1	1		31	1	1	
Optikai alapismeretek	Fizikai- és geometriai optika	54	1,5	1,5		36	2	2		18	1	1		31	1	1	
Az optikus által forgalmazott termékek anyag- és áruismerete, értékesítése	Anyag és áruismeret	90	2,5	2,5		54	3	3		36	2	2		62	2	2	
	Eladástechnika és értékesítési gyakorlat	360	10	0,5	9,5	0	0	0		360	20	1	19	527	17	1	16
	Optikai szakmai idegen nyelv													31	1	1	
	Digitális technológiák az optikai szaküzletekben													31	1	0	1
A szemüveggéskészítés folyamata	A szemüveggéskészítés gyakorlata	306	8,5	1,5	7	54	3		3	252	14	3	11	279	9	3	6
	Összesen	1260	35	13,5	21,5	558	31	17	14	702	39	9	30	1085	35	12	23
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				160				csak bent			1 hét	3 hét				

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 13. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.10 Optikus szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	40%	1/13. I. félév			1/13. II. félév			2/14.		
			Féléves	iskolá- ban	duális képző- helyen	Féléves	iskolá- ban	duális képző- helyen	Éves	iskolá- ban	duális képző- helyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	7	7	7	0	0					
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	25							25	25	
Egészségügyi technika ágazati alapozás	Munka és környezetvédelem	29	29	14	15	0					
	Informatikai alapismeretek	50	50	14	36	0					
	Szaknyelv, szakmai kommunikáció	29	29	14	15	0					
	Fogyasztói tudatosság	22	22	7	15	0					
Kereskedelmi- és vállalkozási tevékenységek	Kereskedelmi- és vállalkozási ismeretek	34	7	7	0	14	14		13	13	
Szemészeti alapismeretek	Szemészet	34	7	7	0	14	14		13	13	
Optikai alapismeretek	Fizikai- és geometriai optika	34	7	7	0	14	14		13	13	
Az optikus által forgalmazott termékek anyag- és áruismerete, értékesítése	Anyag és áruismeret	61	14	14	0	21	21		26	26	
	Eladástechnika és értékesítési gyakorlat	355	0	0	0	144	7	137	211	28	183
	Optikai szakmai idegen nyelv	12							12	12	
	Digitális technológiák az optikai szaküzletekben	12							12		12
A szemüveggéskészítés folyamata	A szemüveggéskészítés gyakorlata	234	61	7	54	61	28	33	112	42	70
	Összesen	938	233	98	135	268	98	170	437	172	265

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 14. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.11 Optikus szakma szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok – 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)

Tanulási terület	Tantárgy	40%	isko- lában	iskolai e-learning	iskolai kontakt óra	képző- helyen
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	7	7	7		
Munkavállalói idegennyelv	Munkavállalói idegennyelv	25	25	25		
Egészségügyi technika ágazati alapozás	Munka és környezetvédelem	29	14	14		15
	Informatikai alapismeretek	50	14	14		36
	Szaknyelv, szakmai kommunikáció	29	14	14		15
	Fogyasztói tudatosság	22	7	7		15
Kereskedelmi- és vállalkozási tevékenységek	Kereskedelmi- és vállalkozási ismeretek	34	34	13	21	
Szemészeti alapismeretek	Szemészet	34	34	13	21	
Optikai alapismeretek	Fizikai- és geometriai optika	34	34	13	21	
Az optikus által forgalmazott termékek anyag- és áruismerete, értékesítése	Anyag és áruismeret	61	61	12	49	
	Eladástechnika és értékesítési gyakorlat	355	35	21	14	320
	Optikai szakmai idegen nyelv	12	12	6	7	
	Digitális technológiák az optikai szaküzletekben	12				12
A szemüveggészítés folyamata	A szemüveggészítés gyakorlata	234	77	0	77	157
	Összesen	938	368	159	210	570

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 14. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.12 Szakgimnázium (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok) 9-12. évfolyam szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok

Ez a képzés kifizető képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2022/2023. tanév

Tantárgy jellege és megnevezése		9.		10.			11.			12.	
		Heti óraszám		Heti óraszám		nyári gyakorlat	Heti óraszám		nyári gyakorlat	Heti óraszám	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.		elm.	gyak.		elm.	gyak.
<i>Érettségire épülő főszakképesítés tantárgyai</i>	Marketing						2			2	
	Levelezés	1									
	Gépírás	1									
	Élelmiszer- és vegyi áruismeret			2							
	Műszakicikk áruismeret			2							
	Bútor- és lakástextil áruismeret	1									
	Ruházati áruismeret	1									
	Kereskedelmi ismeret	2		2						2+2	
	Üzletviteli gyakorlat				2						
	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat		2		2						1+2
<i>Mellékszakképesítést választó tanulók tantárgyai*</i>	Értékesítés							0+2			
	Szakmai idegen nyelv							1			
	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret						2				
	Pénztárkezelési és bizonylatkitöltési gyakorlat							2+2			
<i>Mellékszakképesítést NEM választó tanulók tantárgyai*</i>	Szakmai idegen nyelv: 2. idegen nyelv							3+3			
	Szakmai érettségi felkészítés							0+1			
	Szakmai számítások						2				
<i>Szabadon tervezhető órakeret tantárgyai</i>	Szakmai számítások			2						2	
	Szakmai érettségi felkészítés									1	
Összes szakmai elméleti és gyakorlati óraszám		6	2	8	4		4	7		9	3
Összes szakmai óraszám		8		12			11			12	
Közismereti oktatás**		27		24			24			23	
Összóraszám		35		36			35			35	
Összefüggő nyári gyakorlat						140			140		
Tanítási hetek száma		36		36			36			31	

* A 2018. szeptember 1-jén belépő szakgimnáziumi osztályok tanulójának jogában áll eldönteni, hogy választanak-e mellékszakképesítést, melyhez a következő oldalon található nyilatkozatot kell kitölteniük.

**A Közismereti oktatás tantárgyai az Oktatási Programban találhatóak.

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 15. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.13 Szakgimnázium kereskedelmi szakmacsoport (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok) nyilatkozata

A 2018. szeptember 1-jén belépő szakgimnáziumi osztályok tanulóinak jogában áll eldönteni, hogy választanak-e mellékszakképesítést. A tanulóknak a döntést 10. évfolyam 2. félévében kell meghozniuk a következő nyilatkozat leadásával.

Nyilatkozat

Alulírott, osztályos tanuló nyilatkozom, hogy a (szakgimnázium neve) által biztosított kerettantervi irányok közül az alábbi választom:

a) a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon a 54 341 01 Kereskedő szakképesítés szakképzési kerettanterve által biztosított 34 341 01 **Eladó mellék-szakképesítést** tanulom.

VAGY

b) a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon a 54 341 01 Kereskedő szakképesítés szakképzési kerettanterve által biztosított 34 341 01 Eladó mellék-szakképesítést **nem** kívánom tanulni, helyette az iskola Pedagógiai Programja által biztosított **Szakmai idegen nyelv** tanórai foglalkozáson veszek részt heti 3 tanórán.

Tudomásul veszem, hogy ezen választásom esetén a foglalkozásokon való részvétel kötelező.

A választását kérem aláhúzással jelölje.

Dátum,

.....

tanuló aláírása

Gyermelem fenti döntésével egyetértek

.....

szülő, törvényes képviselő aláírása

(csak abban az esetben, ha a tanuló nem nagykorú)

A 10. évfolyam 2. félévében összegyűjtött nyilatkozatok alapján az igazgató megvizsgálja, hogy a jelentkezők létszáma eléri-e a csoportindítás feltételét, amely 8-12 fő, majd a jelentkezők létszámának függvényében dönt, arról, hogy a következő évfolyamon engedélyezi-e a mellékszakképesítést választók és/vagy a nem mellékszakképesítést választók csoportjának indítását.

5.2.14 Kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok 1 éves OKJ képzése) – NAPPALI képzés

Ez a képzés kifizető képzés – utolsó indítás: 2023/2024. tanév – befejezés: 2023/2024. tanév

Követelmény modul	Tantárgy	5/13. évfolyam	
		elmélet	gyakorlat
11499-12	Foglalkoztatás II.	0,5	
11498-12	Foglalkoztatás I.	2	
10032-12	Marketing	3	
	Marketing gyakorlat		2
11718-16	Levelezés		
	Gépírás		
10031-16	Élelmiszer- és vegyi áru ismeret		
	Műszak cikk áruismeret		
	Bútor- és lakástextil áruismeret		
	Ruházati áruismeret		
11992-16	Kereskedelmi ismeret	0+2,5	
	Üzletviteli gyakorlat		
12057-16	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat		
	Kereskedelmi gazdaságtan	4	
10033-16	Vállalkozástan	5	
11719-16	Ügyvitel	3	
	Vállalkozási gyakorlat		7
Áruismeret (szabadsáv terhére)		2	
	Szakmai idegen nyelv	4	
Összesen heti:		26	9
Összesen éves		806	279

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 15. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.15 Szakgimnázium (2016.09.01-2018.08.31 között induló osztályok) 9-12. évfolyam szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2017/2018. tanév – befejezés: 2020/2021. tanév

Tantárgy jellege és megnevezése		9.		10.			11.			12. I. félév		12. II. félév	
		Heti óraszám		Heti óraszám		nyári gyakorlat	Heti óraszám		nyári gyakorlat	Heti óraszám		Heti óraszám	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.		elm.	gyak.		elm.	gyak.	elm.	gyak.
Érettségire épülő főszakképesítés tantárgyai	Marketing						1			1		1	
	Levelezés	1,5		2									
	Élelmiszer- és vegyi áruismeret						2			2		2	
	Műszakicikk áruismeret						2			2		2	
	Ruházati- és bútóráruismeret	1,5											
	Kereskedelmi ismeretek	3		3									
	Kereskedelmi gyakorlat I.		2										
	Kereskedelmi gazdaságtan			1,5			1,5			2		2	
	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat				1,5			0,5					
Mellékszakképesítést választó tanulók tantárgyai*	Kereskedelmi gyakorlat II.		1		2			1			2		
	Eladástan	1					1			2			
	Eladási gyakorlat				2			1			2		
	Iparcikk áruismeret	1											
Összes szakmai elméleti és gyakorlati óraszám		8	3	6,5	5,5		7,5	2,5		9	4	7	0
Összes szakmai óraszám		11		12			10			13		7	
Közismereti oktatás**		24		24			25			22		28	
Összóraszám		35		36			35			35		35	
Összefüggő nyári gyakorlat						140			140				
Tanítási hetek száma		36		36			36			31			

* A 2017. szeptember 1-jén belépő szakgimnáziumi osztály tanulóinak jogában állt eldönteni, hogy választanak-e mellékszakképesítést, melyhez nyilatkozatot kellett kitölteniük 10. évfolyam 2. félévében. Az összegyűjtött nyilatkozatok alapján az igazgató megvizsgálta, hogy a jelentkezők létszámát, mely a csoportindítás feltételét, ami 8-12 fő, figyelembe véve úgy döntött, hogy a következő évfolyamon csak a mellékszakképesítést választók csoportjának indítását tudja engedélyezni, így ez a képzési program csak a mellékszakképesítést választó tanulók tantárgyait tartalmazza a képzés kifutó jellege miatt.

**A Közismereti oktatás tantárgyai az Oktatási Programban találhatóak.

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 16. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.16 Kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok (2016.09.01-2018.08.31. között induló osztályok 1 éves OKJ képzése) – NAPPALI képzés

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2021/2022. tanév – befejezés: 2021/2022. tanév

		5/13.	
		heti óraszám	
		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	15,5+4	15,5
	Összesen	31,0+4	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.	2	
10032-12 Marketing	Marketing	2,5	
	Marketing gyakorlat		4
10031-16 A főbb árucsoportok forgalmazása	Ruházati- és bútor áruismeret	1	
11508-16 Kereskedelmi gazdálkodás	Kereskedelmi gazdaságtan	5	
	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat		4,5
10033-16 Vállalkozási, vezetési ismeretek	Vállalkozástan	2,5	
11719-16 Vállalkozási gyakorlat	Ügyvitel	2	
	Vállalkozási gyakorlat		7
Szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv angol/ német	4	

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programokat a 16. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.17 Szakközépiskola (2016.09.01-2020.08.31.) szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2021/2022. tanév

		Szakközépiskolai képzés közismereti oktatással							
		1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy		e	gy
	Összesen	6,5+0,5	8+2	140	7	16+2	140	7,5+1	15,5+1,5
	Összesen	14,5+2,5			23,0+2			23,0+2,5	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.							0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.							2	
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	3			2			1+1	
	Kereskedelmi gyakorlat		6+1			15+1			13,5+0,5
10027-16 A ruházati cikkek és a vegyes iparcikkek forgalmazása	Ruházati és vegyes iparcikk áruismeret	2							
10028-16 Az élelmiszerek és vegyi áruk forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	1			2			1,5	
10029-16 A műszaki cikkek forgalmazása	Műszakicikk áruismeret				2,5			1,5	
11691-16 Eladástan	Eladástan	0,5+0,5			0,5			1	
	Eladási gyakorlat		2+1			1+1			2+1

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programok a 17. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

**5.2.18 Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés szakmai tantárgyi struktúra és óraszámok
– 2 éves NAPPALI képzés**

Ez a képzés kifizető képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2020/2021. tanév

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		SZH/1 évfolyam			SZH/2 évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
11992-16 Kereskedelmi ismeretek	Kereskedelmi ismeretek	2		105	3+1	
	Kereskedelmi gyakorlat		6			8,5
11691-16 Eladástan	Eladástan	1,5+0,5			1,5+0,5	
	Eladási gyakorlat		3,5+0,5			6,5
10028-16 Élelmiszerek és vegyi áruk forgalmazása	Élelmiszer- és vegyi áruismeret	2			2+1	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		5,5+0,5	9,5+0,5		6,5+2,5	15
Összes heti/ögy óraszám		15+1		105	21,5+2,5	

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programok a 18. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.19 Kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves ESTI képzés

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2018/2019. tanév február – befejezés: 2020/2021. tanév január (keresztféléves képzésben)

Követelmény modul	Tantárgy	1/13. évfolyam		2/14. évfolyam	
		elm.	gyak.	elm.	gyak.
11499-12	Foglalkoztatás II.			0,1	
11498-12	Foglalkoztatás I.			0,5	
10032-12	Marketing	1,5		0,9	
	Marketing gyakorlat				1
11718-16	Levelezés	0,5			
	Gépírás	0,5			
10031-16	Élelmiszer- és vegyi áru ismeret	1			
	Műszak cikk áruismeret	1			
	Bútor- és lakástextil áruismeret	0,5			
	Ruházati áruismeret	0,5			
11992-16	Kereskedelmi ismeret	4		1	
	Üzletviteli gyakorlat		2		
12057-16	Kereskedelmi gazdaságtan gyakorlat		4		
	Kereskedelmi gazdaságtan			2	
10033-16	Vállalkozástan			3	
11719-16	Ügyvitel			1	
	Vállalkozási gyakorlat				5,5
Szabadsáv terhére	Korszerű kereskedelem	1	1	2	0,5
Összesen heti:		10,5	7	10,5	7
Összesen éves		378	252	325,5	217

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programok a 19. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.2.20 Látyszerész és optikai cikk kereskedő szakképesítés tantárgyi struktúra és óraszámok – 2 éves NAPPALI képzés

Ez a képzés kifutó képzés – utolsó indítás: 2019/2020. tanév – befejezés: 2020/2021. tanév

		1/13.			2/14.	
		heti óraszám		ögy	heti óraszám	
		e	gy		e	gy
A fő szakképesítésre vonatkozóan:	Összesen	12	23	160	11	24
	Összesen	35,0			35,0	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.				0,5	
11498-12 Foglalkoztatás I. (érettségire épülő képzések esetén)	Foglalkoztatás I.				2	
11645-16 Kereskedelmi és vállalkozási tevékenységek	Kereskedelmi és vállalkozási ismeretek	1			0,5	
11656-16 Optikai alapismeretek	Optikai alapismeretek	1,5			1	
11659-16 Szemészeti alapismeretek	Szemészeti alapismeretek	1,5			1	
11661-16 Látyszerészipari árucikkek anyag- és áruismerete	Anyag- és áruismeret	2,5			2	
	Látyszerészipari árucikkek értékesítésének gyakorlata		17			18
11682-16 A szemüvegtészítés gyakorlata	Szemüvegtészítés alapjai	2,5			1,5	
	Szemüvegtészítés gyakorlata		4			4
11758-15 Látyszerész szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv	1			0,5	
Szakmai idegen nyelv	Szakmai idegen nyelv	2	2		2	2

Megjegyzés: A tantervhez tartozó tantárgyi programok a 20. sz. mellékletben található helyi tanterv tartalmazza.

5.3 *A program meghatározottságai*

- A működés költségei a fenntartó által meghatározottak.
- Az iskola a szakmai oktatásból fakadóan elméletet és elméletigényes gyakorlatot oktató hely egyaránt, ahol a szakmai képzések személyi és tárgyi feltételei biztosítottak.
- Szakközépiskolai oktatás, szakgimnáziumi alapozás és érettségire épülő szakmatanítás egyaránt folyik az intézményben, tehát együtt tanulnak a szakközépiskolai, szakgimnáziumi és az érettségi utáni tanulók, akik igen különböző előképzettséggel, családi és anyagi háttérrel érkeznek az intézménybe, így a társadalmi együttélésre és együttműködésre felkészítés színtereként az iskola a jövőbeni társadalmi toleranciát is szolgálja, ahol a tanuló itt megtanulja, hogyan lesz képes beilleszkedni egy új közösségbe.
- Alapvető problémák jelentkeznek minden korosztálynál és képzés típusban, csak eltérő súllyal, melyek a következők:
 - alacsony szintű tanulói felkészültség
 - alacsony motiváció
 - általános „nemtanulás”
 - „iskolai kiégési szindróma”
 - „önfenntartó gyerekek” iskolarendszerű nappali tagozaton diákmunkával
 - újratermelődő hátrányos helyzet
 - stb.

5.4 *A szakmai képzés célja*

- A munkaerő piaci igények szerinti szakmai képzések megvalósítása a fenntartói engedélyek birtokában.
- Színvonalas szakmai képzésének biztosítása, a gyakorlat igényelte ismeretek kialakítása, elmélyítése.
- Hátrányos helyzetű, oktatási rendszerből lemorzsolódók rendszerben tartása és szakmai végzettséghez juttatása.
- Felkészítés az életen át tartó tanulásra.
- A fegyelmezett és pontos munkavégzés igényének kialakítása.
- A munkavállalói szerep elsajátítása.
- Megtanítani a változásra felkészülni, a szakmai változások követése által.
- A mindennapi életben felelős állampolgári magatartás kialakítása.
- Hagyományok teremtése, az intézményi kötődés erősítése
- Fiatal felnőttek szakmatanítási módszereinek, gyakorlatának kialakítása, a tapasztalatok átadása
- A változó szakmai tartalmak legtöbbször a célcsoportra nem adaptált szakirodalomból összeállított tananyagtartalom kidolgozása.

5.5 A szakmai képzés feladatai

- A szakmai és tanügyi dokumentumok tartalmának ismerete, a változások követése. A Szakképzési törvény és az oktatott szakmák SZVK dokumentumok, valamint a tantárgyi és vizsga követelmény modulok tartalmának biztos ismerete, a változások nyomon követése és feldolgozása
- A kerettantervek intézményi adaptálása tantárgyanként és évfolyamonként.
- Intézményen belül az összehangolt képzések érdekében az azonos tárgyat tanítók ismerjék és hangolják össze tevékenységüket.
- Óraszámától függően havi vagy negyedévi ellenőrző megmértetés: dolgozat, szóbeli beszámoló, feladatmegoldás
- Évközi illetve év végi szakmai szintvizsga lebonyolítása valamennyi képzésben.
- A szakmai vizsgák tapasztalatainak összegyűjtése, továbbadása.
- A szakma tanítási módszerek tapasztalatainak összegyűjtése, továbbadása.

5.6 Tanulásszervezés

A szakmai képzés sajátosságaiból illetve az alapvető társadalmi problémákból fakadóan szükségessé válik/válhat a tanulásszervezés átalakítása, melybe a következő módszerek segíthetik diákjainkat a szakmaszerzésben:

- **Egyéni tanrend:** egy egyéni előrehaladási ütemterv, ami tanulói illetve kiskorú tanuló esetén a szülői kérelemre indokolt esetben (betegség, tartós családi probléma megoldásáig) adható az igazgató által. Az egyéni tanulási út feltétele az előírt beszámolási kötelezettség teljesítése, elmaradás esetén az engedély visszavonásra kerül. Nem adható egyéni tanrend – csak különösen indokolt esetben – szakmai vizsga előtti utolsó félévben.
- **Felmentések:** Tanulói kérelemre az SZVK szerint már teljesített tantárgyak illetve modulok óralátogatásai alól adható szaktanári támogatással az igazgató által.
- **„Tanóra máshol”:** A szakmai oktatás kiegészítése iskolán kívüli programokkal: szakmai kiállítások, szakmai rendezvények, üzemlátogatások, üzletlátogatások, szakmai múzeumlátogatások. Fontos, hogy a programokhoz mindig kapcsolódjon valamilyen tanulói feladat vagy tanulói beszámoló és értékelés is.
- **Szakmai tanulmányi versenyek:** A kiemelt versenyek (SzakmaSztár, OSZTV, SZÉTV) valamint más helyi szintű megmérettetések támogatása, illetve az ezekre történő versenyfelkészítés rendkívül fontos helyet foglal el a szakmai tehetséggondozásban.
- **Pályázati lehetőségek kihasználása:** Pályázatok területén kiemelkedően fontos szakmai tartalmú pályázatok készítése az aktuális szakmai igényeknek megfelelően.

5.7 Gyakorlati képzés

A gyakorlati képzés szakmai képzéstől függően állhat belső és/vagy külső gyakorlatból. Ezek aránya a szakképzés tantervében található meg.

A **belső gyakorlatok** megvalósítása szaktanári feladat, ami tanulói önálló illetve csoportmunka megszervezését és ellenőrzését, gyakorlati feladatok összeállítását, egyéni gyakorlati tanulói feladatok feladatmegoldásra haladási lépések kijelölését, egyéni gyakorlati feladatok értékelését, valamint vállalkozásoknál illetve szakmai közintézményeknél megtartandó látogatások megszervezését foglalja magában.

A szakmai képzések előírt kötelező **külső gyakorlat** rendkívül fontos a szakmai kompetenciák kialakításában, hiszen ez egyrészt a tanulói szakmai kapcsolatszerzés helye és ideje, másrészt a tanuló személyes tapasztaltszerzése a szakma minden napjairól. Külső gyakorlat csak - az adott szakképzés előírásai szerint - tanulószerveződéssel és együttműködési megállapodással folytatható.

A gyakorlati képzés megszervezése az **iskola gyakorlati oktatás vezetőjének** feladata, akinek feladatköréhez hozzátartozik a gyakorlati munkahelyek meglátogatása és ellenőrzése, a tanulószerveződéssel és együttműködési megállapodással foglalkoztató vállalkozások körének szélesítése, a vállalati kapcsolatok fejlesztése, új partnerek bekapcsolása, együttműködés a szakmai kamarákkal, a szakmai gyakorlat adminisztrációjának megszervezése, a kihelyezett képzések (jelenleg optikai képzés) koordinálása.

A tanulói gyakorlatok dokumentálásának eszköze a **munkanapló**, amit az iskola bocsájt a tanulói rendelkezésére. A munkanapló a tanulói jelenlét, a munkavégzés, a feladatok dokumentálására szolgál. A munkanapló tartalmazza a kapcsolattartók elérhetőségét is, ami lehetővé teszi az intézménynek a folyamatos kapcsolatot a tanulók munkahelyi oktatóival, illetve a munkahelyek HR munkatársaival. A munkanaplót az osztályfőnök folyamatosan, a gyakorlati oktatás vezető pedig időszakosan ellenőrzi.

5.8 A gyakorlati képzésben résztvevő tanulók igazolatlan mulasztása

Szakképzési törvény szabályozása:

A mulasztásokra vonatkozóan **39. §**

- (1) A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.
- 2) A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében meghatározottak szerint.
- (3) Ha a tanulónak a **szorgalmi időszakban** teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) **húsz százalékát**, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést **tanulószerveződés keretében**

gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató **szervezet hozzájárulása is szükséges.**

(4) Ha a tanuló **szorgalmi időszakon kívüli** összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) **húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette** (magasabb évfolyamra nem léphet).

Az **igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg** az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) **öt százalékát.** Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

(5) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de **igazolatlan mulasztása nincs** és szorgalma, elért teljesítménye alapján a **mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól.**

Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola nevelőtestülete a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint dönt, gyakorlati képzést folytató szervezetenél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára.

(6) Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról **meghaladja** az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) **húsz százalékát, de**

a) igazolatlan mulasztása nincs, vagy

b) az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta,
és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja. A magasabb évfolyamra lépés kérdésében a gyakorlati képzés szervezőjének javaslatára a szakképző iskola nevelőtestülete dönt.

40. § (1) A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti **szakképző iskolát** a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor.

(2) Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző iskolának.

(3)⁵⁵ A szakképző iskola az (1)-(2) bekezdés esetén a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendeletnek a mulasztás következményeire vonatkozó szabályai szerint jár el.

(4)⁵⁶ A gyakorlati képzést szervező szakképző iskola a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendelet szerint meghatározott iskolai mulasztásokról haladéktalanul értesíti a tanuló gyakorlati képzését folytató szervezetet.

5.9 A szakmatanulás népszerűsítése

A szakmatanulás népszerűsítése a beiskolázáson keresztül történik. A beiskolázáshoz kapcsolódó tevékenységeket az iskola külön Beiskolázási Cselekvési Terve tartalmazza. Ebből külön kiemeljük a következő tevékenységeket:

- Kapcsolattartás a célcsoport iskolákkal: beiskolázási tájékoztatók céljából látogatások osztályfőnöki órákra és szülői értekezletekre.
- Nyílt Napok: Tájékoztató a képzéseinkről és épületbemutató.

- Szakmai bemutató órák: Nyílt Napokhoz kapcsolódóan az adott napon 2-3 bemutató óra megtartása.
- Reklám- és propaganda tevékenység: kiállításokon, börzéken, szakmai rendezvényeken megjelenés. Plakátok, szórólapok, névjegyek, fejléces papírok egységes arculatának kidolgozása. Honlapon illetve közösségi oldalakon tájékoztatás a képzésekről és az iskola életéről.
- Elhelyezkedést segítő szervezetekkel és intézményekkel való kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás.
- Szakmai szervezetekkel és intézményekkel kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás.

5.10 Szakmai tanárképzésben való szerepvállalás

Az intézményünk fontosnak tartja a szakmai tanárképzés területén való aktív szerepvállalást. Szakmai órák hospitálási lehetőségének illetve tanítási gyakorlólhelyének biztosítása, iskola bemutatása, szakképzés jellemző munkaterületeinek megismerési lehetőségének biztosítása, gyakorlóiskolai szerep. Jelenleg együttműködünk a Budapesti Gazdasági Egyetem valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem közgazdász tanár szakos hallgatóinak képzésében.

5.11 Pályaorientáció és szakmai alapozás

Pályaorientáció keretében – Szakmai tablók készítése

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Személyiségfejlesztés – önismeret,
- Tanulásmódszertan,
- Alapkészségek fejlesztése: írás, olvasás, számolás,
- Számítástechnikai ismeretek,
- Általános szóbeli kommunikáció,
- Pályaorientáció, szakma ismeret,
- Szakmai kommunikáció: anyanyelvi; idegen nyelvi.

Tartalma: Ezzel a projekttel az iskolában található és választható szakmák megismerésére készülhetnek fel a tanulók. Megismerik a szakmákban található anyagok, eszközök alkalmazását. Fejlődik önismeretük és kreativitásuk. Nagyobb szakmai rálátásuk lesz a különböző szakmák megismeréséhez.

A szakmai alapozás keretében – Díszcsomagolás készítés

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Segítséget nyújt,
- Kapcsolatot teremt,
- Elfogadja szerepét a hierarchiában,
- Csomagol,

- Felismeri az alapvető térbeli formákat.

Tartalma: A kereskedelmi tevékenység egyik velejáró és meghatározó tevékenysége a díszcsomagolás. Az ajándékozás az emberiség történetében fontos szerepet játszott. Különböző alkalmakra ajándéktárgyakkal kedveskednek az emberek egymásnak. Kis kezűgyességgel a kiválasztott ajándékot még szebbé tehetjük.

Megismertetjük a tanulókat a különböző csomagolási anyagokkal, technikákkal, az ajándékozási szokások és a hozzá fűződő csomagolási ötletek tárházával.

Pályaorientáció keretében – Karácsonyi betlehem-készítés

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Személyiségfejlesztés, önismeret,
- Feladatát önállóan végrehajtja,
- Csoporttag szerepet vállal,
- Érthetően olvas,
- Tagoltan olvas,
- Önuralmát növeli.

Tartalma: A magyar karácsonyi ünnepkör egyik legkedvesebb szokása a betlehemezés. Ebben a hagyományos játékokban Jézus születésének eseményei elevenednek meg, ma már inkább csak a Szent Család szálláskeresése, a pásztorok imádása, esetleg a három királyok látogatása szerepel. A betlehemezők maguk, házilag készítették templom alakú betlehemeiket, Krisztus születésének emlékére. Templomokban és számos családban a karácsonyfa alá is odahelyezik őket. A bibliai eseményeket idézzük fel.

Karácsonyi betlehemkészítés terepasztalra a feladat. Ezzel az iskola tanulóinak karácsonyi hangulatát is elősegítjük.

Szakirányú alapozás keretében – Öltözködési szokások

Kapcsolódó fejlesztési területek

- Csoportban dolgozik,
- Megfogalmazza a véleményét,
- Érzékeli mások metakommunikációs jelzéseit,
- Feladatmegoldását önállóan értékeli.

Tartalma: Divattörténeti és ruhatörténeti tábló készítése. Megismerik a tanulók a különböző népek szokásait és hagyományait. Különböző korok embereinek szokásain keresztül hagyományaikat és viseletüket tanulmányozzák. Az éghajlati viszonyok befolyása a ruházatkódásra.

Szakmai alapozás keretében – Havi bevásárlás tervezése, terméklista készítés

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Kompromisszumot köt,
- Kitartóan figyel,
- Alapvető szövegformázási műveletet végez,
- Úrtartalmat becsül.

Tartalma: A havi bevásárlás tervezése során számos ismerettel kell foglalkozni a tanulónak. A gyűjtő munka során saját maga kutatja fel a családi szokásokat, élhet a közvetlen tapasztalatgyűjtés adta lehetőséggel. Kiindulási alapot jelen a saját családja is. Tájékozódhat a számítástechnikai eszközök alkalmazásával, az internet használat segítségével.

Vásárolni mindenki szeret. A havi bevásárlás tervezés során számtalan döntést kell hozni, hogy a rendelkezésedre álló családi kasszából a lehető legtöbb igényt tudjuk elfogadható szinten kielégíteni. A családtagok egyedi, extra igényeit is csak az alapvető szükségletek kielégítése után szabad számításba venni.

Szakmai alapoás keretében – Ajándékkosár készítés ünnepkörök szerint

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Felismeri az alapvető összefüggéseket,
- Térbeli formákat funkcionálisan összerendez,
- Ismeri a számokat százig (idegen nyelven).

Tartalma: Az ajándékkosár készítése során számos szakmai kompetenciába tartozó ismeretanyagot fog feldolgozni a tanuló. Az ismeretanyagot gyűjtő munka során saját maga kutatja fel, élve a közvetlen tapasztalatgyűjtés adta lehetőséggel, a számítástechnikai eszközök alkalmazásával, az internet használatának segítségével.

Különböző ünnepkörökre készíthető ajándékkosarak jellegzetességeinek a megismerése, ezzel a szakirányú alapoás megvalósítása. Kreatív, az alkalomnak megfelelő ajándékkosár tudatos megtervezése, elkészítése.

Az édességboltokban és egyéb élelmiszerboltban található kosarak megtekintése, milyen alkalmakra szoktak „ajándékkosarakat” készíteni. Ajándékkosár készítés és azok bemutatása egy kiállítás keretében.

Szakmai alapoás – Húsvéti vendégfogadás, étlapkészítés

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Betartja az alapvető viselkedési normákat,
- Rövid szöveget alkot,
- Rövid szöveget beír,
- Kapcsolatteremtési szerepjátékot játszik.

Tartalma: A projekt végrehajtása azt a célt szolgálja, hogy önállóan, vagy kisebb segítséggel elkészítsen a tanuló egy étlapot. Az étlap a Húsvéhoz fog kapcsolódni.

Nemcsak húsvéti menüvel fog azonban megismerkedni, hanem az ünnephez kapcsolódó szokásokkal, népszokásokkal, hagyományokkal is. Az étlap elkészítése során információt gyűjthet könyvtárból – egyúttal látogatást is tesz ott – a húsvéti ünnephez kapcsolódó szokásokról; érdekességeket olvashat, húsvéti köszöntőkkel ismerkedhet meg; vendégfogadással kapcsolatos szerepjátékokat játszhat; megtanulhatja idegen nyelven a húsvéti köszöntési formákat, számítógépen elkészítheti a saját étlapját.

Pályaorientáció keretében – Önismereti teszt

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Személyiségfejlesztés, önismeret,
- Feladatát önállóan végrehajtja,

- Tanulásmódszertan,
- Érthetően olvas,
- Tagoltan olvas,
- Önuralmát növeli.

Tartalma: Az önismereti teszt az önismeret és személyiségfejlesztés célszerű segédeszköze. Hasznos tapasztalatot jelent a tanuló számára későbbiekben az állásinterjún, valamint ha tisztában van személyiségjegyeivel, az egyes munkakörökhöz kapcsolódó tulajdonságokkal, készségekkel könnyebben tud olyan munkakört választani, amely személyiségéhez leginkább illeszkedik.

Szakmai alapozás keretében – Kirakat – trendajánlás

Kapcsolódó fejlesztési területek:

- Csoportban dolgozik,
- Megfogalmazza a véleményét,
- Érzékeli mások metakommunikációs jelzéseit,
- Feladatmegoldását önállóan értékeli.

Tartalma: A kreativitás fejlesztése, olyan kirakattervezet elkészítése, amely az alábbi elvárásoknak megfelel: figyelemfelkeltő, tetszetős, stílusos és vásárlásra ösztönző.

Érdekes és a hétköznapi életben is használható információk szerzése a színelmélet alkalmazása és az áruk térbeli elhelyezésének fő szempontjai figyelembe vételével. Fontos szempont, hogy a kirakat áttekinthető legyen. Elkészítik az összeállítandó kirakat tervét a megfelelő dekorációs elemek felhasználásával. A feladatok sikeres megvalósítása érdekében érdekes szakmai anyagokat olvashatnak. A kirakattal kapcsolatos szakmai kifejezéseket ismernek meg elsősorban magyar nyelven, illetve idegen nyelven is.

Szakmai alapozás keretében - Fogyasztóvédelem oktatása

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, fejlesztése a tanulóknál.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi elvárások tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Szükséges, hogy a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben résztvevő és közreműködő fiatalokat képezzünk.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás alapján, a szociális tanulás útján alakul ki és fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú és sokoldalú folyamat eredménye. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére.

A fogyasztói mintáknak az elsajátítása szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű.

Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell megformálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért az ifjúkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású.

A kisiskolás korban leginkább jellemző a fogyasztási szokások, magatartás kialakulása és az áruismeret megszerzése.

A kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, a jogismeret a szolgáltatások ismerete a fogyasztói értékrend és a vállalkozás ismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott minták a legfontosabbak, ezért elengedhetetlen a családok bevonása a nevelési folyamatba.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend kialakítására kell a hangsúlyt fektetni. Lényeges a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése, az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása, a természeti értékek védelem.

Meg kell ismertetni a tanulókat a piac, a marketing és a reklám szerepével, jelentőségével. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot.

A középiskola befejezésekor fontos, hogy a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat: tudatos, kritikus fogyasztói magatartás, ökológiai fogyasztóvédelem, környezetkímélő fogyasztás, megelőző fogyasztóvédelem, vízlábnyom, termékbiztonság, szavatosság, jóállás.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos alábbi ismeretek:

- Fizika: mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz stb.)
- Matematika: fogyasztási számítások
- Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák, szokások
- Biológia: egészséges táplálkozás, tápanyagok, stb.
- Kémia: vegyszerek, adalékok, élelmiszer adalékok stb.
- Áruismeret: áruk megismerése, összetevőik, stb.
- Kereskedelmi ismeretek: a kereskedelem, ahol az áru megjelenik, elektronikus kereskedelem
- Marketing: reklám, reklámszöveg, kommunikáció, reklám hatásai
- Jogi ismeretek: Fogyasztói jogok, EU fogyasztói jogok

Tanórán kívüli tevékenységek: Rendezvények látogatása, vetélkedők, versenyek,

Iskolán kívüli helyszínek: Piaci séták, üzletek látogatása, fogyasztóvédelem a gyakorlatban.

Hazai és nemzetközi együttműködés lehetősége: Más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel való kapcsolattartás, ismerkedés.

Módszertani elemek: Az iskolai tantervben elsősorban a készségek fejlesztésére kell a hangsúlyt fektetni. Ilyen a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozatala és a problémamegoldás. Az információ gyűjtés és felhasználás formáit és az ezek alapján történő döntést. Az információk segítségével esetleg pozitívan lehet a családok fogyasztói szokásait befolyásolni. A fogyasztóvédelmi oktatásban nagy jelentőséggel bír a különböző szervezetekkel való kapcsolattartás: Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület.

6 MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Technikum 9-13. évfolyam közismereti tantárgyainak helyi tanterve
2. sz. melléklet: Szakképző iskola 9-11. évfolyam közismereti tantárgyainak helyi tanterve
3. sz. melléklet: Szakgimnázium (2018.09.01-2020.08.31) között induló osztályok 9-12. évfolyam közismereti tantárgyainak helyi tanterve
4. sz. melléklet: Szakgimnázium (2016.09.01-2018.08.31) között induló osztályok 9-12. évfolyam közismereti tantárgyainak helyi tanterve
5. sz. melléklet: Szakközépiskola (2016.09.01-2020.08.31.) közismereti tantárgyainak helyi tanterve
6. sz. melléklet: Szakmával rendelkezők érettségi vizsgára felkészítő (2016.09.01-től) közismereti tantárgyainak helyi tanterve – 12-13. évfolyam – NAPPALI és ESTI képzés
7. sz. melléklet: Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés közismereti tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves NAPPALI képzés
8. sz. melléklet: Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 5 éves technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)
9. sz. melléklet: Kereskedő és webáruházi technikus szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves érettségi utáni technikumi osztályok és 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)
10. sz. melléklet: Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 3 éves szakképző osztályok részére (2020.09.01-től)
11. sz. melléklet: Kereskedelmi értékesítő szakma szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves felnőtt képzés és 8 hónapos felnőtt képzés részére (2020.09.01-től)
12. sz. melléklet: Logisztikai technikus szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves nappali érettségi utáni technikumi osztályok és 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)
13. sz. melléklet: Optikus szakma szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves nappali, érettségi utáni technikumi osztályok részére (2020.09.01-től)
14. sz. melléklet: Optikus szakma szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves érettségi utáni és 8 hónapos érettségi utáni felnőttképzés részére (2020.09.01-től)
15. sz. melléklet: Szakgimnázium (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok) 9-12. évfolyam és Kereskedő szakképesítés (2018.09.01-2020.08.31 között induló osztályok 1 éves OKJ képzése) – NAPPALI képzés szakmai tantárgyainak helyi tanterve
16. sz. melléklet: Szakgimnázium (2016.09.01-2018.08.31 között induló osztályok) 9-12. évfolyam és Kereskedő szakképesítés (2016.09.01-2018.08.31. között induló osztályok 1 éves OKJ képzése) – NAPPALI képzés szakmai tantárgyainak helyi tanterve
17. sz. melléklet: Szakközépiskola (2016.09.01-2020.08.31.) szakmai tantárgyainak helyi tanterve
18. sz. melléklet: Élelmiszer, vegyi áru eladó rész-szakképesítés szakmai tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves NAPPALI képzés
19. sz. melléklet: Kereskedő szakképesítés tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves ESTI képzés
20. sz. melléklet: Látszerész és optikai cikk kereskedő szakképesítés tantárgyainak helyi tanterve – 2 éves NAPPALI képzés

7 FÜGGELÉKEK

7.1 Jogsabályi forráslista

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) és módosításai
- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény
- A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet
- 2011. CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról
- A Kormány 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- Az 1991. évi XI. törvény, mely kimondja, hogy az egészségnevelés állami feladat
- A 26/1997. évi NM rendelet az iskola egészségügyi ellátásáról
- A Kormány 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelete az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről

7.2 A szakmai program nyilvánosságra hozatala

A szakmai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola honlapján.

A szakmai program személyesen megtekinthető az iskola igazgatójánál nyomtatott formában.

8 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A LEGITIMÁCIÓHOZ SZÜKSÉGES ALÁÍRT PÉLDÁNYOK A KÖVETKEZŐ OLDALAKRA BECSATOLVA TALÁLHATÓAK.

A diákönkormányzat véleményezési jogát jelen Szakmai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Budapest, 2020. augusztus 31.

Koczanda Krisztina

Koczanda Krisztina

a diákönkormányzat vezetője

A szülői szervezet véleményezési jogát jelen Szakmai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Budapest, 2020. augusztus 31.

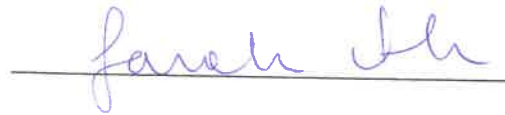
Pálmai Krisztina

Pálmai Krisztina

a szülői szervezet képviselője

A gazdálkodói szervezetek részéről a véleményezési jogot jelen Szakmai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakoroltam.

Budapest, 2020. augusztus 31.

Garaba Andrea

a gazdasági szervezet képviselője

A Szakmai Programot az intézmény oktatói testülete 2020. augusztus 31. napján elfogadta.

Handwritten signature of Kézér Katalin in blue ink, written over a horizontal line.

Kézér Katalin
hitelesítő oktatói testületi tag

Handwritten signature of Tóth Anna Ilona in blue ink, written over a horizontal line.

Tóth Anna Ilona
hitelesítő oktatói testületi tag

A Szakmai Programot 2020. augusztus 31. napján jóváhagytam.

Kónyáné Kecskés Ildikó
igazgató

Jóváhagyási záradék

A Budapesti Gazdasági SZC Terézvárosi Technikum és Szakképző Iskola Szakmai Programját a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 81. § (1) bekezdésének 5. pontjában foglaltak alapján jóváhagyom.

Budapest, 2020. szeptember 1.

Domján Zsuzsanna
főigazgató

Egyetértek:

Dr. Varga Zoltán Balázs
kancellár